Łódź, dnia 1 lutego 1939 r.

Łódzki

Dziennik Wojewódzki

№ 2

TREŚĆ

DZIAŁ URZĘDOWY: Str.

I. ROZPORZĄDZENIA.

Dział urzędowy.

I.

27.

ROZPORZĄDZENIE WOJEWODY ŁÓDZKIEGO

z dnia 30 stycznia 1939 r. Nr. Wojsk. III-ld/4/38

o ustaleniu stawek wynagrodzenia za dostarczone przez ludność województwa Łódzkiego środki przewozowe na rzecz wojska w czasie pokoju.

Na zasadzie art. 108 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 19 stycznia 1928 roku o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86) i art. 15 rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 12 listopada 1927 roku o obowiązku dostarczenia środków przewozowych na rzecz wojska w czasie pokoju (Dz. U. R. P. Nr. 102, poz. 883) oraz rozporządzeń Min. Spraw Wewnętrznych i Min. Spraw Wojskowych:
1) z dnia 19/10. 1929 r. (Dz. U. Nr. 82, poz. 613)
2) z dnia 6/3. 1930 r. (Dz. U. Nr. 26, poz. 230)
3) z dnia 29/7. 1930 r. (Dz. U. Nr. 58, poz. 470)
4) z dnia 24/7. 1930 r. (Dz. U. Nr. 77, poz. 630)
5) z dnia 19/12. 1936 r. (Dz. U. Nr. 4/37, poz. 31, 32 i 33) —

ustalam po porozumieniu z Dowódcą Okręgu Korpusu Nr. IV i z Izbą Skarbową w Łodzi następujące stawki wynagrodzenia za środki przewozowe, dostarczone na rzecz wojska przez ludność województwa Łódzkiego w roku 1939:

A. Środki przewozowe konne.

ZA UŻYCIE		I. strefa za środki przewozowe dostarczone przez ludność wszystkich miejscowości województwa łódzkiego z wyjątkiem m. Łodzi, Pabianic, Tomaszowa - Mazow. i Zgierza	II. strefa za środki przewozowe dostarczone przez ludność miast: Łodzi, Pabianic, Tomaszowa-Maz. i Zgierza
jednego konia z uprzężą i obsługą bez wozu	do 6 godzin	2.—	2.50
	od 6 do 12 godz.	3.—	3.50
	„ 12 „ 24 „	4.50	5.20
	„ 24 „ 36 „	6.50	8.—
pary koni z uprzężą i obsługą bez wozu	do 6 godzin	3.—	3.50
	od 6 do 12 godz.	4.—	4.90
	„ 12 „ 24 „	5.50	7 —
	„ 24 „ 36 „	8.—	10.50
podwody jednokonnej z wozem, uprzężą i obsługą	do 6 godzin	2.50	3.50
	od 6 do 12 godz.	4.—	4.50
	„ 12 „ 24 „	5.50	6.—
	„ 24 „ 36 „	7.—	9.—
podwody parokonnej z wozem, uprzężą i obsługą	do 6 godzin	3.50	4.—
	od 6 do 12 godz.	5.50	6.50
	„ 12 „ 24 „	7.50	8.50
	„ 24 „ 36 „	9.—	11.—

Powyższe stawki zostały ustalone z uwzględnieniem zużycia środka przewozowego.

O ile korzystający z podwód na podstawie niniejszego Rozporządzenia używają ich ponad 36 godzin, należy te podwody uważać za nowowynajęte i stosować w/w. stawki wynagrodzenia.

W okresie intensywnych robót rolnych, wyżej wyszczególnione stawki ulegają zwiększeniu o 25%.

Za czas zajęcia środka przewozowego należy uważać czas zużyty od chwili opuszczenia stałego miejsca zamieszkania do chwili powrotu do tegoż miejsca.

Czas zużyty do stawienia się na wyznaczone miejsce i czas powrotu do stałego miejsca zamieszkania należy obliczać, przyjmując za podstawę szybkość poruszania się 7 klm. na godzinę.

Stawki wyżej ustalone należy stosować bez względu na to, czy środek przewozowy został wykorzystany z ładunkiem, czy bez ładunku.

Koszt utrzymania środka przewozowego w stanie zdatnym do użytku, tudzież wyżywienia obsługi oraz zwierząt przez czas trwania obowiązku świadczenia, obciąża osobę obowiązaną do dostarczenia środka przewozowego.

B. Wynagrodzenie za dostarczone środki mechaniczne z obsługą (szoferem-kierowcą).

Środek lokomocji	Wynagr. za każdą godzinę postoju	Wynagr. za każdy przebyty klm. (benzyna)
1. Samochody osobowe do wagi 1450 kg.	35 gr.	35 gr.
2. Samochody osobowe ponad 1450 kg.	40 „	40 „
3. Autobusy	40 „	50 „
4. Samochody ciężarowe . .	40 „	55 „
5. Samochody półciężarowe .	40 „	50 „
6. Motocykle z przyczepką .	30 „	15 „
7. Motocykle bez przyczepki	30 „	10 „

Należność za drogę powrotną samochodu i motocykla całkowicie zwolnionego do miejsca stałego pobytu (bez pasażera lub ładunku), przy uwzględnieniu najkrótszej, a odpowiedniej dla pojazdów powrotnej drogi, liczy się 70% zasadniczej stawki kilometrowej.

W razie dostarczenia benzyny przez wojsko, należność ulega zmniejszeniu o wartość dostarczonej benzyny według cen rynkowych:

Za użycie roweru	bez obsługi	z obsługą
za czas do 4 godzin	0,50	1.—
„ „ od 4 do 12 godz.	1.—	2.—
„ „ „ 12 „ 24 godz.	1,50	3.—
„ „ „ 24 „ 36 godz.	2,50	5.—

Czas użycia roweru liczy się wraz z powrotną drogą do miejsca wynajęcia.

C. Wynagrodzenie za dostarczone promy:

Za korzystanie z promu w ciągu 1/2 godziny — zł. 0,50;

za korzystanie z promu w ciągu 1 godziny — zł. 1.00.

Przy tym każda następna godzina liczy się 0,50 zł., a rozpoczęta godzina liczy się za całą.

D. Wynagrodzenie za dostarczone samoloty:

Wynagrodzenie za 1 godzinę lotu — oblicza się zależnie od ceny silnika i samolotu oraz mocy silnika według następującego wzoru:

$$0{,}3a + 0.004b + 0.004c,$$ gdzie

„a" oznacza moc silnika w K.M.
„b" oznacza cenę samolotu nowego seryjnego
„c" oznacza cenę silnika nowego seryjnego.

Do obliczenia w ten sposób należności, przypadającej jedynie jako wynagrodzenie za zużycie aparatu, paliwo i smary, należy dodać należytość za diety, w wysokości ustalonej przepisami dla osób cywilnych, pełniących czynności załogi.

Wartość niewiadomych a, b, c, muszą podać właściciele samolotów na podstawie miarodajnych dokumentów; w wypadkach wątpliwych ceny te ustalać będzie Ministerstwo Komunikacji.

Wojewoda:
(—) H. Józewski.

II.

28.

ZARZĄDZENIE
WOJEWODY ŁÓDZKIEGO

z dnia 19 stycznia 1939 r. Nr. R. Apr. III-4/2/38

o detalicznych cenach węgla na terenie miasta Łodzi.

Na podstawie § 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 18 sierpnia 1938 roku wydanego w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu o regulowaniu cen detalicznych nafty i węgla (Dz. U. R. P. nr. 60, poz. 467) wyznaczam po wysłuchaniu opinii Komisji następujące detaliczne ceny węgla na terenie miasta Łodzi:

kostka I i II — zł. 40 za I tonnę loco skład,

orzech — zł. 38 za 1 tonnę loco skład

kostka I i II — zł. 4,80 za 100 kg. loco skład detalisty

orzech — zł. 4,65 za 100 kg. loco skład detalisty.

Winni żądania lub pobierania cen wyższych od wyznaczonych ulegną w drodze administracyjnej w myśl art. 5 ustawy z dn. 5 sierpnia 1938 roku o zabezpieczeniu podaży przedmiotów pow-

szedniego użytku karze aresztu do 3 miesięcy lub karze grzywny do 3.000 zł.

Jednocześnie może być orzeczony przypadek przedmiotów przestępstwa.

Zarządzenie niniejsze obowiązuje z dniem ogłoszenia w Łódzkim Dzienniku Wojewódzkim.

Wojewoda:

(—) H. Józewski.

29.

ZARZĄDZENIE
WOJEWODY ŁÓDZKIEGO

z dnia 19 stycznia 1939 r. Nr. R. Apr. II. 1g. 16/39

o zamknięciu niektórych targowisk zwierzęcych.

Na podstawie § 3 punkt (2) rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 4 sierpnia 1936 roku, wydanego w porozumieniu z Ministrami: Rolnictwa i Reform Rolnych, Spraw Wewnętrznych oraz Opieki Społecznej w sprawie targowisk (Dz. U. R. P. Nr. 64, poz. 462), zarządzam zamknięcie następujących targowisk zwierzęcych na terenie Województwa Łódzkiego, jako nieodpowiadających przepisom powyższego rozporządzenia:

w Będkowie i Katarzynowie — pow. brzezińskiego,

w Lutomiersku — pow. łaskiego,

w Parzęczewie — pow. łęczyckiego,

w Chojnach, Kazimierzu i Rudzie-Pabianickiej, pow. łódzkiego,

w Kleszczowie, Rozprzy, Srocku i Wadlewie — pow. piotrkowskiego,

w Działoszynie — pow. wieluńskiego.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od chwili ogłoszenia w Łódzkim Dzienniku Urzędowym.

Wojewoda:

(—) H. Józewski.

30.

ZARZĄDZENIE
STAROSTY POWIATOWEGO ŁÓDZKIEGO

z dnia 2 stycznia 1939 roku Nr. Wet. 10/1

o zmianie zarządzenia Starosty Powiatowego Łódzkiego z dnia 4 grudnia 1938 roku Nr. Wet. 10/542 — o zwalczaniu pryszczycy.

Na podstawie zarządzenia Wojewody Łódzkiego z dnia 11 lipca 1938 roku Nr. RW. 6/1 wydanego na podstawie rozporządzenia Min. Roln. i Ref. Rolnych z dnia 17 czerwca r. ub. o zezwoleniu wojewodom na upoważnienie starostów do wydawania zarządzeń i orzeczeń, zastrzeżonych wojewodom, w sprawach dotyczących zwalczania pryszczycy (Łódzki Dz. Woj. Nr. 4 i 7, poz. 7, 59 i 129/38, zarządzam co następuje:

§ 1.

Zarządzenie Starosty Powiatowego Łódzkiego z dnia 22 lipca 1938 roku Nr. Wet. 10/244 i z dnia 4 grudnia 1938 roku Nr. Wet. 10/542, o zwalczaniu pryszczycy w powiecie łódzkim ulega następującym zmianom:

§ 1 otrzymuje brzmienie:

Ustanawiam okręgi zapowietrzone i włączam do nich następujące zagrody, względnie części miejscowości:

z gminy Brus: w miejscowości Stare Złotno zagrody Kazimierza Terpioła i Antoniego Kacprzaka, w miejscowości Retkinia — zagrody Franciszka Plocka i Stanisława Krawca;

z m. Konstantynowa — zagrodę Stefana Wojtaska;

z gm. Brużyca-Wielka: w miejscowości: Brużyca wieś — zagrodę Piotra Maciejewskiego, Franin — zagrodę Heleny Góreckiej, Rafałki — zagrodę Stanisława Stańczyka, Sokołów — zagrodę Franciszka Witkowskiego, Jastrzębie Górne — zagrodę Adama Kowalińskiego;

z gminy Wiskitno: w miejscowości: Jędrzejów — zagrodę Władysława Baranka;

z gminy Babice — w miejscowości: folw. Zdziechów Stary;

z gm. Rąbień — w miejscowości: Romanów — zagrodę Sióstr Pasterek, Wola Grzymkowa — zagrodę Michała Grzywacza;

z m. Aleksandrowa — zagrodę Gustawa Brauna.

§ 8 otrzymuje brzmienie:

Do okręgu zagrożonego pryszczycą wcielam następujące miejscowości:

miasto Konstantynów i Aleksandrów,

z gm. Brużyca-Wielka — wsie: Brużyca, Jastrzębie Górne,Rafałki, Sokołów, Franin;

z gm. Wiskitno — wieś Jędrzejów;

z gm. Babice — wieś Zdziechów Stary;

z gm. Rąbień — wieś Romanów i Wolę Grzymkową.

§ 2.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie niezwłocznie i obowiązuje aż do odwołania.

Starosta Powiatowy:

(—) Fr. Denys.

31.

ZARZĄDZENIE STAROSTY POWIATOWEGO BRZEZIŃSKIEGO

z dnia 31 grudnia 1938 roku Nr. Wet. 10/212

o zwalczaniu pryszczycy na terenie powiatu brzezińskiego.

W związku z obecnym stanem pryszczycy na terenie powiatu brzezińskiego na zasadzie ustępu wstępnego zarządzenia Starosty Powiatowego Brzezińskiego z dnia 16 sierpnia 1938 roku Nr. Wet. 10/123 zarządzam co następuje:

§ 1.

Treść zarządzenia starosty pow. brzezińskiego z dnia 15 grudnia 1938 roku Nr. Wet. 10/194, ogłoszonego w Łódzk. Dzienniku Wojew. Nr. 1, poz. 1. z dnia 16 stycznia 1939 r. pozostaje w całości niezmieniona.

§ 2.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie niezwłocznie i obowiązuje aż do odwołania.

Starosta Powiatowy
w/z. (—) J. Ruka
Wicestarosta.

32.

ZARZĄDZENIE STAROSTY POWIATOWEGO BRZEZIŃSKIEGO

z dnia 15 stycznia 1939 roku

o wygaśnięciu pryszczycy na terenie powiatu brzezińskiego.

Na podstawie zarządzenia Wojewody Łódzkiego z dnia 11 lipca 1938 roku Nr. RW. I. 6/1 wydanego na zasadzie rozporządzenia Min. Roln. i Ref. Rolnych z dnia 17 czerwca 1938 r. o zezwoleniu Wojewodom na upoważnienie starostów do wydawania zarządzeń i orzeczeń, zastrzeżonych Wojewodom w sprawach dotyczących zwalczania pryszczycy (Łódzki Dziennik Wojew. Nr. 4 i 9, poz. 56 i 184) zarządzam co następuje:

§ 1.

Wobec wygaśnięcia zarazy pryszczycy na terenie powiatu brzeińskiego uchylam zarządzenie Starosty powiat. brzezińskiego z dnia 16. VIII. 1938 r. Nr. Wet. 10/123.

§ 2.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Starosta Powiatowy:
w/z. (—) J. Ruka
Wicestarosta.

33.

ZARZĄDZENIE STAROSTY POWIATOWEGO ŁĘCZYCKIEGO

z dnia 5 stycznia 1939 roku Nr. Wet. 0/1

o zmianie zarządzenia Starosty Powiatowego Łęczyckiego z dnia 21 grudnia 1938 r. Nr. Wet. 0/1 o zwalczaniu pryszczycy.

Na podstawie zarządzenia Wojewody Łódzkiego z dnia 11 lipca 1938 roku Nr. RW. I. 6/1, wydanego na podstawie rozporządzenia Min. Roln. i Ref. Rolnych z dnia 17 czerwca 1938 r. o zezwoleniu wojewodom na upoważnienie starostów do wydawania zarządzeń i orzeczeń, zastrzeżonych wojewodom w sprawach dotyczących zwalczania pryszczycy (Łódzki Dziennik Wojewódzki Nr. 4 i 9, poz. 56 i 184 z 1938 roku) zarządzam co następuje:

§ 1.

Zarządzenie Starosty Powiatowego Łęczyckiego z dnia 21 grudnia 1938 roku Nr. Wet. 0/1 o zwalczaniu pryszczycy w powiecie łęczyckim ulega następującym zmianom:

§ 1 otrzymuje brzmienie:

Ustanawiam okręgi zapowietrzone i włączam w nie następujące zagrody względnie miejscowości:

z gm. Topola: folw. Prądzew,

z gm. Witonia: w. Witonia — zagroda Juliana Dymnego.

§ 8 otrzymuje brzmienie:

Do okręgu zagrożonego pryszczycą wcielam następujące miejscowości:

z gm. Topola: folw. Prądzew,

z gm. Witonia: w. Witonia, część północna.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie niezwłocznie i obowiązuje aż do odwołania.

Starosta Powiatowy:
(-) St. Cebrowski.
Kierownik Starostwa.

34.

ZARZĄDZENIE STAROSTY POWIATOWEGO PIOTRKOWSKIEGO

z dnia 31 grudnia 1938 roku L. Wet. 10/11

o uchyleniu zarządzenia Starosty Piotrkowskiego z dnia 21 marca 1938 roku i 15 grudnia 1938 roku L. Wet. 10/11 o zwalczaniu pryszczycy.

Na podstawie zarządzenia Wojewody Łódzkiego z dnia 11 grudnia 1938 roku L. RW. I. 6/1, wydanego na zasadzie rozporządzenia Min. Roln.

i Ref. Rolnych z dnia 17 czerwca 1938 r. o zezwoleniu Wojewodom na upoważnienie Starostów do wydawania zarządzeń i orzeczeń zastrzeżonych Wojewodom w sprawach dotyczących zwalczania pryszczycy (Ł. Dz. W. Nr. 4 i 7, poz. 7, 59 i 129 z 1938 r.), zarządzam co następuje:

§ 1.

Wobec wygaśnięcia zarazy pryszczycy uchylam wydane zarządzenia przez Starostę Powiatowego Piotrkowskiego z dnia 21 marca i 15-go grudnia 1938 r. L. Wet. 10/11 o zwalczaniu pryszczycy w powiecie piotrkowskim.

§ 2.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Starosta Powiatowy:

w/z (—) St. Tarnawski
Wicestarosta.

35.

ZARZĄDZENIE STAROSTY POWIATOWEGO RADOMSZCZAŃSKIEGO

z dnia 31 grudnia 1938 roku L. Wet. 10/464/38

o uchyleniu zarządzenia Starosty Powiatowego Radomszczańskiego o zwalczaniu pryszczycy.

Na podstawie zarządzenia Wojewody Łódzkiego z dnia 11 lipca 1938 roku Nr. RW. 6/1 wydanego na podstawie rozporządzenia Min. Roln. i Reform Rolnych z 17 czerwca 1938 roku o zezwoleniu Wojewodom na upoważnienie Starostów do wydawania zarządzeń i orzeczeń zastrzeżonych Wojewodom w sprawach dotyczących zwalczania pryszczycy (Łódzki Dz. Wojew. Nr. 4 i 7, poz. 7, 59 i 129 z 1938 r.) zarządzam co następuje:

§ 1.

Wobec wygaśnięcia zarazy pryszczycy w powiecie radomszczańskim uchylam wszystkie zarządzenia o zwalczaniu pryszczycy w powiecie radomszczańskim.

§ 2.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Starosta Powiatowy:

(—) J. Łabudzki

36.

ZARZĄDZENIE STAROSTY POWIATOWEGO SIERADZKIEGO

z dnia 31 grudnia 1938 roku Nr. Wet. 10-c/484.

o uchyleniu zarządzenia Starosty Powiatowego Sieradzkiego z dnia 15 grudnia 1938 r. Nr. Wet. 10-c/480 o zwalczaniu pryszczycy.

Na podstawie zarządzenia Wojewody Łódzkiego z dnia 11 czerwca 1938 roku Nr. RW. I. 6/1 wydanego na podstawie rozporządzenia Min. Roln. i Ref. Rolnych z dnia 17 czerwca 1938 r. o zezwoleniu Wojewodom na upoważnienie Starostów do wydawania zarządzeń i orzeczeń zastrzeżonych Wojewodom w sprawach dotyczących zwalczania pryszczycy (Łódzki Dziennik Wojewódzki Nr. 4, 7, poz. 7, 59 i 129 z 1938 roku zarządzam jak następuje:

§ 1.

Wobec wygaśnięcia zarazy pryszczycy na terenie powiatu uchylam zarządzenie Starosty Powiatowego Sieradzkiego z dnia 15 grudnia 1938 roku Nr. Wet. 10-c/480 o zwalczaniu pryszczycy w pow. sieradzkim.

§ 2.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Starosta Powiatowy:

w/z. (—) E. Ejchblat
Wicestarosta.

37.

ZARZĄDZENIE STAROSTY POWIATOWEGO WIELUŃSKIEGO

z dnia 2 stycznia 1939 roku Nr. Wet. 10/1

o uchyleniu zarządzenia Starosty Powiatowego Wieluńskiego z dnia 5-go grudnia 1938 roku Nr. Wet. 10/1 o zwalczaniu pryszczycy.

Na podstawie zarządzenia Wojewody Łódzkiego z dnia 11 czerwca 1938 roku Nr. RW. I. 6/1 wydanego na podstawie rozporządzenia Min. Roln. i Ref. Rolnych z dnia 17 czerwca 1938 r. o zezwoleniu Wojewodom na upoważnienie Starostów do wydawania zarządzeń i orzeczeń zastrzeżonych Wojewodom w sprawach dotyczących zwalczania pryszczycy (Łódzki Dziennik Wojewódzki Nr. 4, 7, poz. 7, 59 i 129 z 1938 roku zarządzam jak następuje:

§ 1.

Wobec wygaśnięcia zarazy pryszczycy na terenie powiatu uchylam zarządzenie Starosty

Powiatowego Wieluńskiego z dnia 5 grudnia 1938 roku Nr. Wet. 10/1 o zwalczaniu pryszczycy w powiecie Wieluńskim.

§ 2.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Starosta:

w/z (—) Wł. Krzyżanowski
Wicestarosta.

38.

ZARZĄDZENIE
STAROSTY POWIATOWEGO WIELUŃSKIEGO

z dnia 16 stycznia 1939 roku Nr. Wet. 9/2

o zwalczaniu pryszczycy.

Na podstawie zarządzenia Wojewody Łódzkiego z dnia 11 lipca 1938 roku Nr. RW. I. 6/1 wydanego na podstawie rozporządzenia Min. Roln. i Reform Rolnych z dnia 17 czerwca ub. r. o zezwoleniu Wojewodom na upoważnienie Starostów do wydawania zarządzeń i orzeczeń, zastrzeżonych Wojewodom w sprawach dotyczących zwalczania pryszczycy (Łódzki Dziennik Wojewódzki Nr. 4 i 7, poz. 7, 59 i 129/38 zarządzam, co następuje:

§ 1.

Ustanawiam okręg zapowietrzony pryszczycą i włączam do niego zagrodę Ferdynanda Szulca we wsi Kłoniczki, gminy Naramice.

§ 2.

Do okręgu zagrożonego pryszczycą włączam wieś Kłoniczki, gminy Naramice.

§ 3.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie niezwłocznie i obowiązuje aż do odwołania.

Starosta:

w/z (—) Wł. Krzyżanowski
Wicestarosta.

III.

39.

OBWIESZCZENIE
URZĘDU WOJEWÓDZKIEGO ŁÓDZKIEGO

z dnia 9 stycznia 1939 r. Nr. KB. V. 12/75-1/38

o nadaniu tytułu oraz prawa wykonywania zawodu mierniczego przysięgłego.

Na zasadzie art. 8 ustawy o mierniczych przysięgłych z dnia 15 lipca 1925 roku ogłoszonej w jednolitym tekście w Dz. Urz. Nr. 46 z 1928, poz. 454, został nadany tytuł i związane z nim prawo wykonywania zawodu mierniczego przysięgłego p. inż. Michałowi Szymanowskiemu, zamieszkałemu w Pabianicach ul. Puławskiego 13.

Przysięgę służbową złożył wymieniony w dn. 29 grudnia 1938 roku w Starostwie Powiatowym w Łasku.

Za Wojewodę:

(—) Inż. St. Porczyński
Kierownik Oddz. Budowlanego.

40.

OBWIESZCZENIE
URZĘDU WOJEWÓDZKIEGO ŁÓDZKIEGO

z dnia 5 stycznia 1939 r. Nr. KB. V. 12/76-1/38

o nadaniu tytułu oraz prawa wykonywania zawodu mierniczego przysięgłego.

Na zasadzie art. 8 ustawy o mierniczych przysięgłych z dnia 15 lipca 1925 roku ogłoszonej w jednolitym tekście w Dz. Urz. Nr. 46 z 1928 r., poz. 454, został nadany tytuł i związane z nim prawo wykonywania zawodu mierniczego przysięgłego p. inż. Majerowi Nojechowi Rajnchnudlowi, zamieszkałemu w Piotrkowie Tryb., pl. Czarneckiego 3.

Przysięgę służbową złożył wymieniony w dniu 16 grudnia 1938 r. w Starostwie Powiatowym w Piotrkowie Tryb.

Za Wojewodę:

(—) Inż. St. Porczyński
Kierownik Oddz. Budowlanego.

41.

OGŁOSZENIE
URZĘDU WOJEWÓDZKIEGO ŁÓDZKIEGO

z dnia 20 stycznia 1939 r. Nr. OC. II. 23/135

o wszczęciu postępowania likwidacyjnego odnośnie mienia opuszczonego.

Na podstawie art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 2 lipca 1937 r. o likwidacji mienia opuszczonego (Dz. U. R. P. Nr. 52, poz. 405) Urząd Wojewódzki podaje do publicznej wiadomości, że Sąd Okręgowy w Łodzi postanowieniem z dnia 15 listopada 1938 roku Nr. Co. 450/38 wszczął postępowania likwidacyjne odnośnie mienia opuszczonego, pozostałego po nieobecnej Józefie Szczepkowskiej, a mianowicie co do sumy złotych dziewięćset siedemdziesiąt pięć (975) gr. 6, stanowiącej własność wymienionej, a figurującej w depozycie Sądu Grodzkiego w Łodzi pod poz. 10885 z dnia 31 grudnia 1935 roku.

Urząd Wojewódzki wzywa osoby, roszczące sobie prawa do wspomnianego mienia opuszczonego, oraz wierzycieli, by zgłosili swe roszczenia należycie uzasadnione do Sądu Okręgowego w Łodzi w terminie 6-miesięcznym od daty ogłoszenia w niniejszym Dzienniku Wojewódzkim.

Równocześnie zaznacza się, że jeżeli nieobecna, której mienie ma być zlikwidowane, nie zgłosi się w powyżej wskazanym 6-miesięcznym terminie, może nastąpić uznanie jej za zmarłą.

Za Wojewodę:

(—) A. Tymianiecki

Naczelnik Wydziału.

42.

OGŁOSZENIE URZĘDU WOJEWÓDZKIEGO ŁÓDZKIEGO

z dnia 20 stycznia 1939 r. Nr. OC. II. 23/133

o wszczęciu postępowania likwidacyjnego odnośnie mienia opuszczonego.

Na podstawie art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 2. VII. 1937 r. o likwidacji mienia opuszczonego (Dz. U. R. P. Nr. 52, poz. 405) Urząd Wojewódzki podaje do publicznej wiadomości, że Sąd Okręgowy w Łodzi postanowieniem z dnia 15. XI. 1938 r. Nr. Co. 466/38 wszczął postępowanie likwidacyjne odnośnie opuszczonego mienia pozostałego po zmarłym Semuelu Fryszmanie, a mianowicie: co do wierzytelności w kwocie rubli 375 z % i kosztami zabezpieczonej na rzecz wymienionego pod Nr. 28 działu IV wykazu hipotecznego nieruchomości łódzkiej, oznaczonej Nr. hip. 414, rep. hip. Nr. 1452.

Urząd Wojewódzki wzywa osoby, roszczące sobie prawa do wspomnianego mienia opuszczonego, oraz wierzycieli, by zgłosili swe roszczenia należycie uzasadnione do Sądu Okręgowego w Łodzi w terminie 6-miesięcznym od daty ogłoszenia w niniejszym Dzienniku Wojewódzkim.

Za Wojewodę:

(—) A. Tymianiecki

Naczelnik Wydziału.

43.

OGŁOSZENIE URZĘDU WOJEWÓDZKIEGO ŁÓDZKIEGO

z dnia 31 stycznia 1939 roku

o sprostowaniu omyłki drukarskiej.

Na podstawie art. 5 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 lipca 1928 roku w sprawie dzienników wojewódzkich (Dz. U. R. P. poz. 648) prostuje się następujące omyłki drukarskie w Obwieszczeniu Zarządu Miejskiego w Łodzi z dnia 10 stycznia 1939 roku o przekładaniu kosztów pierwszego urządzenia ulic i placów komunikacyjnych na właścicieli przyległych do tych ulic i placów, ogłoszonym w Łódzkim Dzienniku Wojewódzkim Nr. 1, poz. 23 z dnia 16 stycznia 1939 roku.

1) w tytule Obwieszczenia po słowie: „właścicieli" ma być słowo: „działek".

2) w p. 3 (1) b) po słowach: „przy uchwaleniu budżetu względnie" ma być słowo: „budżetu".

3) w p. (5) — 1) — przy cyfrze „5" oznaczającej ten punkt, nawiasy skreśla się.

4) p. 5 (7) ma być oznaczony jako p. 6.

5) w p. 8 wzory mają mieć następującą postać:

w p. 8 (1) c:

$$k = \frac{K}{3}\left(\frac{1}{L} + \frac{p}{P} + \frac{sp}{M}\right)$$

w p. 8 (2) b:

$$k = \frac{K}{2}\left(\frac{1}{L} + \frac{p}{P}\right)$$

Za Wojewodę:

(—) A. Tymianiecki

Naczelnik Wydziału

44.

OBWIESZCZENIE URZĘDU WOJEWÓDZKIEGO ŁÓDZKIEGO

z dnia 31 grudnia 1938 r. Nr. SPB. IV. 8/8/38

o udzieleniu exequatur Maksymilianowi Friede Konsulowi Honorowemu Rep. Equadoru.

Pan Prezydent Rzeczypospolitej postanowieniem z dnia 27 lipca 1938 roku udzielił Exequatur Panu Maksymilianowi Friede jako Konsulowi Honorowemu Republiki Equadoru na obszar Rzeczypospolitej z siedzibą w Warszawie.

Zawiadamiając o tym Urząd Wojewódzki uprasza wszystkie władze o udzielenie mu odpowiedniej pomocy w wykonywaniu jego funkcyj.

Za Wojewodę:

(—) Dr. St. Wrona

Naczelnik Wydziału.

45.

OGŁOSZENIE STAROSTWA POWIATOWEGO ŁASKIEGO

z dnia 21 stycznia 1939 r. Nr. RR. I. 1/1-29

o wdrożeniu postępowania scaleniowego we wsi Marzenin.

Na podstawie art. 18 ustawy z dnia 31 lipca 1923 r. o scalaniu gruntów (Dz. U. R. P. z r. 1927 Nr. 92, poz. 833) w brzmieniu ustalonym rozpo-

rządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 622) oraz art. 14 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 635), podaje do publicznej wiadomości, że w dniu 10 października 1936 r. uprawomocniło się orzeczenie Starosty Powiatowego Łaskiego z dnia 12. IX. 1936 r., dotyczące wdrożenia postępowania scaleniowego i ustalenia obszaru scalenia, na gruntach wsi Marzenin w gminie Pruszków, powiecie łaskim położonej.

Za Starostę:
(—) B. Rozengart
Komisarz Ziemski.

46.

OGŁOSZENIE STAROSTWA POWIATOWEGO PIOTRKOWSKIEGO

z dnia 14 stycznia 1939 r. Nr. RR. I. 1/98

o wdrożeniu postępowania scaleniowego we wsi Lubiec.

Na podstawie art. 18 ustawy z dnia 31 lipca 1923 r. o scalaniu gruntów (Dz. U. R. P. z r. 1927 Nr. 92, poz. 833) w brzmieniu ustalonym rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 622) oraz art. 14 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 635), podaje do publicznej wiadomości, że w dniu 10 stycznia 1939 r. uprawomocniło się orzeczenie Starosty Powiatowego Piotrkowskiego z dnia 23 września 1938 r., dotyczące wdrożenia postępowania scaleniowego i ustalenia obszaru scalenia, na gruntach wsi Lubiec, położonej w gminie Kluki, powiecie piotrkowskim.

Za Starostę:
(—) Z. Wodziński
Komisarz Ziemski.

IV.

47.

OKÓLNIK Nr 8 WOJEWODY ŁÓDZKIEGO

z dnia 15. stycznia 1939 r. Nr. SPP. III. O/1/39

o bezpieczeństwie pracy.

Do Panów Starostów województwa łódzkiego.

Zwiększająca się coraz bardziej ilość wypadków przy pracy, zwłaszcza w przemyśle fabrycznym, powoduje wielkie szkody dla gospodarstwa społecznego. Stwarza to konieczność eliminowania z procesów produkcyjnych osoby niezdolne do dalszej pracy, którym trzeba do końca ich życia wypłacać renty na wypadek utraty zdolności do pracy. Prócz tego przerwy w produkcji, spowodowane tymi wypadkami, również wyrządzają duże szkody.

Bardzo często wypadki te zdarzają się skutkiem nieostrożności samych pracowników, lecz również często powodem tego jest niezastosowanie się pracodawców do obowiązujących w tej dziedzinie przepisów. Zagadnienie to wymaga specjalnej opieki również ze strony władz administracji ogólnej i jej organów.

Dlatego też w razie zdarzenia się wypadków przy pracy, powodujących **śmierć** lub **ciężkie uszkodzenie ciała** polecam stosować się do następujących wytycznych:

1) Panowie Starostowie, otrzymując w trybie art. 200. ust. 3. ustawy z dnia 28. III. 1933 roku o ubezpieczeniu społecznym (DURP Nr 51/1933 r., poz. 396) zawiadomienia o wymienionych wyżej wypadkach przy pracy, winni wykorzystać swe uprawnienia, wynikające z art. 200. ust. 4. wyżej cytowanej ustawy i nakazać wzięcie udziału w dochodzeniach, wszczętych przez Ubezpieczalnię Społeczną bądź funkcjonariuszowi PP. z jednostki organizacyjnej miejsca wypadku, bądź też specjalnemu delegatowi.

   Niejednokrotnie Panowie Starostowie będą już wcześniej mieć wyniki dochodzeń co do przyczyn wypadków, prowadzonych przez P. P. na podstawie ogólnych zasad działania P. P. i kodeksu postępowania karnego.

   Otrzymując wiadomości o wynikach dochodzeń co do przyczyn wypadków przy pracy, następstwem których była śmierć lub ciężkie uszkodzenie ciała, winni Panowie Starostowie skontrolować, czy przyczyną wypadku nie było niezastosowanie się pracodawcy do obowiązujących przepisów z dziedziny bezpieczeństwa i higieny pracy, dotyczących tej gałęzi przemysłu, czy gospodarstwa rolnego, w których się zdarzył wypadek.

   Gdyby wypadek nastąpił z powodu nieprzestrzegania obowiązujących przepisów z dziedziny bezpieczeństwa i higieny pracy, winni Panowie Starostowie zawiadamiać o tym właściwą terytorialnie Ubezpieczalnię Społeczną, która ma możność pośrednio wpłynąć na polepszenie warunków bezpieczeństwa, zaliczając dany zakład pracy do wyższej klasy niebezpieczeństwa, co pociąga za sobą podwyżkę składek.

2) Funkcjonariusze P. P., przeprowadzając dochodzenia, zmierzające do ustalenia przyczyny wypadku przy pracy, winni za-

poznać się z właściwymi przepisami o bezpieczeństwie i higienie pracy, dotyczącymi tego zakładu przemysłowego lub gospodarstwa rolnego, w którym się wypadek zdarzył.

Dla ułatwienia zapoznania się z najważniejszymi przepisami, obowiązującymi w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (organizacja władz i organów oraz przepisy dla poszczególnych rodzajów przemysłu) dołączam do niniejszego zarządzenia przedruk tych przepisów.

Wojewoda:

(—) H. Józewski.

Otrzymują do wiadomości:

Pan Komendant Wojewódzki P. P.
„ Naczelnik Urzędu Śledczego.
„ Komendant P. P. m. Łodzi.
Panowie Komendanci Powiatowi P. P.
„ Kierownicy Wydziałów Śledczych.
„ Kierownicy Komisariatów P. P.
„ Komendanci Posterunków P. P.

Załącznik do okólnika Wojewody Łódzkiego nr 8 o bezpieczeństwie pracy.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16. marca 1928 r. o bezpieczeństwie i higienie pracy (Dz. U. R. P. nr 35/1928 r., poz. 325)

Na podstawie art. 44. ust. 6. Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 78, poz. 443) postanawiam co następuje:

Art. 1. Przy wszelkich robotach prowadzonych bądź w zakładach pracy, bądź poza terenem zakładów pracy przez osoby lub przedsiębiorstwa prywatne, jak również przez Państwo, samorządy i instytucje społeczne, przedsiębiorca powinien zastosować środki zapewniające ochronę życia i zdrowia pracowników, a w szczególności:

a) maszyny i urządzenia powinny być tak skonstruowane lub posiadać takie osłony i zabezpieczenia, by zapewniały pracownikom, w zależności od gałęzi produkcji oraz miejscowych warunków, bezpieczeństwo i higieniczne warunki pracy;

b) lokale, w których odbywa się praca, powinny w zależności od rodzaju produkcji i typu zakładu oraz liczby pracowników być dość obszerne, dobrze wentylowane, czysto utrzymywane, dostatecznie oświetlane i ogrzewane, powinny posiadać w zależności od rodzaju produkcji i typu zakładu urządzenia właściwe celem usuwania powstających przy produkcji: pyłu, gazów, szkodliwych wyziewów i odpadków;

c) urządzenia, zapewniające pracownikom zdrowotne warunki życia podczas pobytu w zakładzie pracy, jak jadalnie, ubieralnie, uwywalnie, ustępy i t. d. powinny czynić zadość wymaganiom higieny;

d) znajdujące się przy zakładach pracy mieszkania dla pracowników winny odpowiadać wymaganiom higieny w ramach przepisów, wydanych na podstawie art. 2.

Zakres zastosowania zasad niniejszego artykułu w gospodarstwach rolnych i leśnych oraz przedsiębiorstwach z nimi związanych, które nie posiadają przeważającego charakteru przemysłowego lub handlowego, ustali rozporządzenie Ministrów: Spraw Wewnętrznych, Pracy i Opieki Społecznej oraz Rolnictwa w porozumieniu z Ministrem Reform Rolnych.

Art. 2. Przepisy szczegółowe w zakresie postanowień art. 1-go wydają:

a) co do zakładów pracy podległych ustawom przemysłowym i górniczym Ministrowie: Pracy i Opieki Społecznej, Przemysłu i Handlu i Spraw Wewnętrznych łącznie i w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami;

b) co do gospodarstw rolnych i leśnych oraz przedsiębiorstw z nimi związanych, które nie posiadają przeważającego charakteru przemysłowego lub handlowego, rozporządzenia z zakresu ochrony życia i zdrowia pracowników zgodnie z rozporządzeniami. wymienionymi w ustępie ostatnim art. 1, wydadzą Ministrowie: Spraw Wewnetrznych, Pracy i Opieki Społecznej i Rolnictwa w porozumieniu z Ministrem Reform Rolnych i Ministrem Robót Publicznych;

c) co do innych zakładów pracy Ministrowie: Spraw Wewnętrznych oraz Pracy i Opieki Społecznej łącznie w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.

W trybie, przewidzianym w ustępie pierwszym, wydane będą również rozporządzenia, dotyczące zachowania się i obowiązków pracowników przy wykonywaniu robót, celem ochrony ich życia i zdrowia.

Rozporządzenia, wydane na podstawie niniejszego artykułu, ustalą, w jakim zakresie i w jaki sposób będą one obwieszczone pracownikom. Obwieszczenia przewidziane w niniejszym ustępie, zawierać będą podanie do wiadomości środków, stosowanych w razie nieszczęśliwych wypadków.

Przepisy niniejszego artykułu nie naruszają w niczym uprawnień Ministra Spraw Wewnętrznych co do wydawania przepisów sanitarnych na mocy innych ustaw.

Przepis punktu a) ustępu pierwszego nie narusza w niczym postanowień art. 30. rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o prawie przemysłowym: postanowienia rozporządzeń, wydanych dla poszczególnych kategoryj zakładów na podstawie art. 30 rozporządzenia Prezy-

denta Rzeczypospolitej z dnia 7. czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym, o ile dotyczyć będą ochrony życia i zdrowia pracowników oraz odpowiednie postanowienia w tym zakresie art. 1. niniejszego rozporządzenia i rozporządzeń, wydanych na podstawie ustępu 1-go niniejszego artykułu, nie mogą być z sobą wzajemnie sprzeczne.

Art. 3. Rozporządzenie niniejsze nie dotyczy pracowników państwowych i samorządowych, zatrudnionych w urzędach oraz pracowników w biurach kolei państwowych.

Rozporządzenie niniejsze nie dotyczy również bezpieczeństwa technicznego w zakładach, podlegających ustawom górniczym z wyjątkiem hut.

Zarządzenia, które mogą być wydawane jako nakazy przez inspektorów pracy celem usunięcia stwierdzonych uchybień przepisom art. 1 rozporządzenia niniejszego lub rozporządzeń, przewidzianych w art. 2, wydają, o ile idzie o zakłady na kolejach, nie podlegające inspekcji pracy, organa kolejowe.

Art. 4. Nadzór nad wykonaniem niniejszego rozporządzenia i rozporządzeń, na jego podstawie wydanych, należy do powiatowych władz administracji ogólnej i inspektorów pracy, działających w granicach kompetencji im przysługujących łącznie lub oddzielnie, stosownie do przepisów, które wydadzą wspólnie Ministrowie: Spraw Wewnętrznych i Pracy i Opieki Społecznej.

Art. 5. Winni przekroczenia przepisów art. 1. i rozporządzeń, wymienionych w ustępach pierwszym i trzecim art. 2, ulegną, o ile dany czyn nie ulega karze surowszej w myśl innych przepisów — karze aresztu do 6 tygodni i grzywny do 3.000 złotych lub jednej z tych kar.

Winni przekroczenia rozporządzeń, wydanych na podstawie ustępu drugiego art. 2. niniejszego rozporządzenia ulegną — o ile dany czyn nie ulega ukaraniu surowszemu w myśl innych ustaw karnych — karze grzywny do 50 złotych.

Art. 6. Przepisy art. 1. i przepisy rozporządzeń, wydanych na podstawie art. 2, są przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa życia i zdrowia w rozumieniu art. 23. i 25. rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14. lipca 1927 roku o inspekcji pracy (D. U.R.P. Nr. 67/1927 r., poz. 590).

Art. 7. został uchylony postanowieniami art. 43. § 1. rozp. Prezydenta R. P. z dnia 24. X. 1934 roku Prawa o sądach pracy (Dz. U. R. P. nr 95/1934 r., poz. 854). Brzmienie tego artykułu:

Art. 43. § 1. . . . . Do właściwości obwodowych inspektorów pracy przekazuje się sprawy wykroczenia, przewidziane:

. . . .

w art. 5 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 roku o bezpieczeństwie i higienie pracy (Dz. U. R. P. nr 35/1928 r., poz. 325) . . . .

Art. 8. Ukaranie za przekroczenia wymienione w art. 5, ust. 2, nie ogranicza w niczym uprawnień pracowników do odszkodowania z tytułu nieszczęśliwych wypadków.

Art. 9. Rozporządzenie niniejsze nie ogranicza kompetencji Ubezpieczalni Krajowej oraz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Królewskiej Hucie w zakresie zapobiegania nieszczęśliwym wypadkom.

Art. 10. Rozporządzenie niniejsze w niczym nie narusza przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dnia 22. sierpnia 1927 roku o zapobieganiu chorobom zawodowym i ich zwalczaniu (Dz. U. R. P. nr 78, poz. 676).

Art. 11. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrom Pracy i Opieki Społecznej, Spraw Wewnętrznych i Przemysłu i Handlu łącznie w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami:

co do zakładów rolnych Ministrom Spraw wewnętrznych, Pracy i Opieki Społecznej i Rolnictwa łącznie w porozumieniu z Ministrem Reform Rolnych i Robót Publicznych,

co do zakładów przemysłowych Ministrom, wymienionym w ustępie poprzednim według właściwości w tym ustępie określonej w porozumieniu z Ministrem Skarbu,

co do orzecznictwa karnego — Ministrowi Sprawiedliwości.

Art. 12. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia; na obszarze zaś województwa śląskiego po ogłoszeniu zgody Sejmu Śląskiego na to rozporządzenie. Równocześnie z wejściem w życie niniejszego rozporządzenia tracą moc obowiązującą wszystkie ogólne przepisy, dotyczące spraw unormowanych niniejszym rozporządzeniem, o ile są sprzeczne z jego postanowieniami. Przepisy szczegółowe w sprawie ochrony życia i zdrowia pracowników, dotychczas obowiązujące, zachowują moc prawną do czasu wydania nowych rozporządzeń na mocy art. 2. niniejszego rozporządzenia, względnie art. 30. rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7. czerwca 1927 roku o prawie przemysłowym.

OKÓLNIK GŁÓWNEGO INSPEKTORA PRACY

z dnia 12. czerwca 1930 roku nr 7/30

w sprawie nakazów i innych aktów postępowania administracyjnego.

Art. 1. rozporządzenia o bezpieczeństwie i higienie pracy a przepisy specjalne. . . . . Zaznaczam, że zarówno rosyjskie przepisy z roku 1913, jak przepisy austriackie wydane na podstawie § 74. ustawy przemysłowej oraz różne przepisy pruskie nie zostały żadnym

aktem prawodawczym uchylone i dlatego mogą i powinny być stosowane w całej pełni; to samo dotyczy innych przepisów tego rodzaju a nawet przepisów lokalnych, jak np postanowienia rosyjskich urzędów gubernialnych do spraw fabrycznych i górniczo-hutniczych. Tam gdzie istnieje przepis specjalny — należy nim się posługiwać — i nie można na mocy ogólnych dyspozycyj art. 1. rozporządzenia o bezpieczeństwie i higienie pracy opierać żądań dalej idących.

. . . . Główny Inspektor Pracy i Kierownik Departamentu Pracy M. Klott.

Dziennik Urzędowy Województwa Łódzkiego nr. 19, z dnia 12. maja 1924 roku.

. . . VI. Komunikaty . . . 185. Województwo Łódzkie podaje do publicznej wiadomości, że wydane przez b. rosyjskie władze Piotrkowskiej gubernii, rozporządzenia i wyjaśnienia, dotyczące spraw fabrycznych utrzymane są w dalszej mocy, gdyż dotychczas nie zostały wydane jeszcze odpowiednie przepisy w sprawie powyższej

USTAWA

z dn. 28. III. 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. R. P. nr 51/1933, poz. 396).

Postępowanie w sprawach o świadczenia wypadkowe.

Art. 198. (1) O każdym wypadku w zatrudnieniu powinien pracodawca w ciągu pięciu dni od dnia wypadku, a w przypadkach przewidzianych w art. 137 ustęp 2 i 3 w ciągu dni pięciu od dnia zawiadomienia o wypadku przez poszkodowanego lub jego otoczenie doniešć ubezpieczalni społecznej miejsca zatrudnienia ubezpieczonego, przesyłając doniesienie w czterech egzemplarzach; ubezpieczalnia zaś przesyła niezwłocznie po jednym egzemplarzu doniesienia do powiatowej władzy administracji ogólnej lub urzędu górniczego i do obwodowego inspektora pracy.

(2) Jeżeli wypadek zdarzył się na statku polskim w czasie podróży, kapitan statku powinien uskutecznić doniesienie do najbliższej polskiej powiatowej władzy administracji ogólnej lub też polskiej władzy konsularnej, która przeprowadzi dochodzenia doraźne. Po powrocie do portu macierzystego kapitan statku powinien uskutecznić doniesienie do ubezpieczalni społecznej portu oraz władzy powiatowej administracji ogólnej i obwodowego inspektora pracy właściwych dla miejscowości portu. Powiatowa władza administracji ogólnej, bądź władza konsularna, która przeprowadziła dochodzenie doraźne, przesyła właściwej ubezpieczalni społecznej protokół dochodzenia.

Art. 199. Zakład Ubezpieczenia od Wypadków ustali obowiązującą formę doniesienia, wymaganego w myśl art. 198.

Art. 200. (1) Ubezpieczalnia Społeczna powinna po otrzymaniu doniesienia zarządzić dochodzenie celem ustalenia okoliczności wypadku. W razie śmierci ubezpieczonego ubezpieczalnia społeczna powinna zarządzić dochodzenia celem stwierdzenia wszelkich okoliczności miarodajnych dla ustalenia praw do świadczeń i zakresu osób uprawnionych.

(2) Jeżeli Ubezpieczalnia Społeczna udziela ubezpieczonemu pomocy lekarskiej w związku z wypadkiem w zatrudnieniu, powinna podjąć dochodzenia z urzędu, nie czekając na doniesienie pracodawcy.

(3) O wdrożeniu dochodzeń powinna ubezpieczalnia społeczna zawiadomić ubezpieczonego lub jego rodzinę, pracodawcę, powiatową władzę administracji ogólnej lub urząd górniczy, obwodowego inspektora pracy oraz Zakład Ubezpieczenia od Wypadków.

(4) Wymienione powyżej urzędy, instytucje i osoby mogą brać udział w dochodzeniach przez delegatów lub osobiście; ubezpieczony lub uprawniony, rodzina oraz pracodawca mogą być wspierani przez mężów zaufania. Obecni przy dochodzeniach mogą zgłaszać do protokółu swoje oświadczenia.

(5) Po ukończeniu dochodzeń Ubezpieczalnia Społeczna przesyła akta sprawy do rozstrzygnięcia Zakładowi Ubezpieczenia od Wypadków lub właściwemu oddziałowi zakładu.

Przepisy o środkach bezpieczeństwa przy wykonywaniu robót w zakładach przemysłu fabrycznego.

Wydane przez Główny Urząd do spraw fabrycznych i górniczo-hutniczych dnia 19 lutego 1913 r. Zatwierdzone przez Ministra Handlu i Przem. dnia 31 marca 1913 roku (Zbiór Pr. i Rozp. 1515).

I. Urządzenie i utrzymanie zakładów przemysłowych.

Art. 1. Wszystkie gmachy, zabudowania i budowle winny posiadać niezbędną moc i trwałość, oraz winny być utrzymane w stanie poprawnym.

Wszystkie lokale pracy, a także wejścia, wyjścia, przejścia i schody, jak wewnętrzne tak również zewnętrzne, winny być światłem naturalnym lub sztucznym należycie oświetlone.

. . . .

Art 4. Czystość powietrza w lokalach pracy winna być zabezpieczona przez wentylację naturalną, w razie zaś niedostatecznej jej — przez sztuczną. Przy produkcjach, związanych z wydzielaniem się szkodliwych dla zdrowia gazów, pary lub kurzu, obowiązuje wentylacja sztuczna.

Art. 5. W lokalach pracy winna być utrzymywana należyta temperatura.

Art. 6. W lokalach pracy wejścia, wyjścia przejścia i schody, jak wewnętrzne tak i zew-

nętrzne, winny być dostatecznie obszerne. Szerokość ich określa się w zależności od ilości robotników, z nich korzystających, licząc przynajmniej 0,535 metra na każdych 100 robotników, jednocześnie znajdujących się w lokalach pracy. Szerokość ta dla każdego wejścia, wyjścia, przejścia i schodów winna być jednak nie mniejsza niż 0,9 metra. Ilość wejść i wyjść oraz ich rozkład winny odpowiadać największemu bezpieczeństwu na wypadek pożaru. . . . .

. . . .

Art. 8. Wejścia, wyjścia i przejścia w lokalach pracy nie powinny być zwężane przez nagromadzenie materiałów lub przedmiotów mogących tamować swobodny ruch ludzi. . . .

. . . .

Art. 10. Budynki fabryczne i warsztatowe, dłuższe ponad 25,5 metra i wyższe od jednopiętrowych, winny mieć oprócz wewnętrznej klatki schodowej, conajmniej co 25,5 metra frontu, schody zewnętrzne, najlepiej metalowe na wypadek pożaru, niemniej 0,7 metra szerokości, sięgające dachu. Z każdego piętra winno być urządzone wyjście przez drzwi lub okno na te schody. Schody winny mieć poręcze. Wyjścia na wypadek pożaru (drzwi lub okna) winny być pomalowane jaskrawym kolorem czerwonym.

Art. 11. Wszystkie drzwi wewnętrzne budynków fabrycznych winny otwierać się w kierunku ogólnych wyjść, a drzwi tych wyjść na zewnątrz.

Art. 12. Podłogi, schody i podesty winny być utrzymywane w stanie sprawności, winny być równe, nie śliskie i należycie trwałe. Możliwemu, zależnie od warunków pracy lub wpływów atmosferycznych, tworzeniu się śliskich miejsc, winno się zapobiegać przez odpowiednie środki, o ile na to pozwalają warunki produkcji.

. . . .

Art. 14. Galerie, pomosty, przejścia, platformy, jak również klatki schodowe oraz ich podesty winny posiadać poręcze lub kraty nie niższe 0,9 metra. W dolnej swej części, na wysokości 180 milimetrów ogrodzenia te powinny być tak urządzone, aby zapobiegały ześlizgiwaniu nóg.

Art. 15. Drabiny ruchome winny być utrzymywane w stanie sprawności i mieć urządzenia, zapobiegające ześlizgiwaniu się ich z miejsca ustawienia.

Art. 16. Doły, rowy otwarte, rezerwoary w ziemi inne zagłębienia, jak w lokalach pracy tak również i na podwórzu, winny być zwierzchu przykryte lub ogrodzone poręczami, zgodnie ze wskazówkami art. 14-go, lub zabezpieczone obrzeżeniem o wysokości nie niżej 0,9 metra. Jeśli warunki produkcji nie pozwalają na urządzenie tych zabezpieczeń, to w każdym razie zagłębienia takie winny być dobrze oświetlone jak w dzień tak i w nocy. . . . .

. . . .

Art. 19. Substancje wybuchowe oraz trujące i jadowite, szkodliwe dla zdrowia winny być tak przechowywane, aby nie zagrażały niebezpieczeństwem i aby robotnicy nie mogli ich otrzymywać bez pozwolenia.

Art. 20. Gałgany, pakuły, odpadki bawełniane i inne materiały, użyte do czyszczenia i wycierania mechanizmów, oraz wszelkie inne odpadki produkcji, stanowiące jakiekolwiek niebezpieczeństwo pod względem ognia, winny w miarę ich nagromadzenia, a w każdym razie codziennie, być usuwane z lokali pracy.

Art. 21. Kierownicy robót i majstrowie obowiązani są przestrzegać, aby robotnicy całkowicie byli obznajmieni z niebezpieczeństwami, złączonymi z ich pracą i aby przestrzegali niezbędnych przy pracy środków ostrożności. Osobom, pozostającym w stanie nietrzeźwym, wejście do lokali pracy i pobyt w nich winny być zabronione. Osoby, o których wiadomo zarządowi fabryki, że cierpią na epilepsję, konwulsję, zawroty głowy, głuchotę, niemotę, ślepotę i inne braki fizyczne, nie mogą być dopuszczane do robót, przedstawiających jakiekolwiek niebezpieczeństwo.

Osoby, o których wiadomo zarządowi fabryki, że choroba ich zagraża niebezpieczeństwem otoczeniu, nie powinny być dopuszczone do robót.

Art. 22. W lokalach, w których gromadzą się szkodliwe dla zdrowia gazy, pary i kurz, robotnicy winni mieć gąbkowe opaski, respiratory lub inne przyrządy, zapobiegające wdychaniu substancji szkodliwych.

Art. 23. Przy pracy z substancjami gryzącymi i trującymi robotnicy, na czas roboty, winni mieć odpowiednią odzież ochronną, w razach koniecznych i nakrycia na głowy, a przy pracy w mokrych lokalach również specjalne obuwie. Oznaczone w tym artykule odzież i obuwie, jak również ubranie robotnika, zdejmowane przed robotami, winny być przechowywane w specjalnych ubikacjach. . . . .

. . . .

Art. 25. Przy wykonywaniu robót, związanych z wydzielaniem się jaskrawego rażącego światła, robotnicy powinni używać przyrządów zabezpieczających z kolorowymi szkłami (okulary, ramki, hełmy i in.).

Art. 26. Zdejmowanie, nakładanie, jak również i przechowywanie odzieży w bezpośrednim sąsiedztwie z mechanizmami, będącymi w ruchu, jest wzbronione. Dla przechowywania zwierzchniej odzieży winny być przeznaczone specjalne miejsca, chociażby i w lokalu pracy z wyjątkiem wypadków wskazanych w art. 23.

. . . .

Art. 29. Zarząd fabryki obowiązany jest pilnować, aby wszelkie roboty w studniach, dołach, przewodach gazowych, spalinowych, zakrytych rowach i innych podobnych miej-

scach, gdzie mogą się wydzielać gazy duszące, płonące i inne gazy szkodliwe, rozpoczynały się nie wcześniej, jak po należytym przewietrzeniu miejsca robót i były wykonywane pod dozorem osoby, wyznaczonej przez zarząd fabryki.

. . . .

II. Kotły parowe i inne przyrządy i aparaty, pracujące pod ciśnieniem wyższym niż atmosferyczne

. . . .

Art. 33. Drzwi kotłowni winny być tak skonstruowane, aby otwierały się na zewnątrz od zwykłego naciśnięcia. W czasie funkcjonowania kotła parowego drzwi tych nie należy zamykać.

Art. 34. Zabrania się ustawiania w kotłowni postronnych maszyn, przyrządów i aparatów, jak również składania pościeli, materiałów leśnych itd. Zabrania się również wykonywania w kotłowniach robót, nie mających bezpośredniego związku z obsługą kotłów parowych. Nie zabrania się ustawiania w kotłowniach gazogeneratorów, dynamomaszyn i pomp parowych.

Art. 35. Dostępu do przyrządów zabezpieczających i armatury nie należy trudnić przez nagromadzenie w kotłowni paliwa, żużli, popiołu itp. Przejścia do wyjść i same wyjścia z kotłowni winny być zawsze wolne.

Art. 36. Manometry i szkła wodowskazowe winny być należycie oświetlone, aby palacz mógł wyraźnie widzieć ich wskazania.

Art. 37. Szkła wodowskazowe winny mieć taką konstrukcję, któraby możliwie dokładnie ochraniała od poparzeń i skaleczeń, w razie ich pęknięcia.

. . . .

Art. 40. Przewody parowe zarówno w obrębie kotłowni, jak również i w innych pomieszczeniach, winny być zabezpieczone od bezpośredniego zetknięcia się z łatwopalnymi materiałami (drzewem itp.), a w miejscach dostępnych dla robotników winny być nadto ogrodzone lub izolowane.

. . . .

Art. 42. Przy rewizji wewnętrznej, czyszczeniu i reparacji kotła parowego, który posiada wspólne przewody z innymi kotłami, winno być zabezpieczone zupełne odłączenie kotła od wszystkich przewodów. Przy opalaniu gazami z wielkich pieców lub innymi gazami kocioł winien być nadto odłączony od wspólnego przewodu gazowego. Przy wskazanych w tym artykule robotach użycie naftowych lub innych lamp z łatwo zapalnymi materiałami nie jest dozwolone.

. . . .

Art. 45. Obsługa kotłów parowych może być powierzona tylko palaczom, obznajmionych gruntownie z taką robotą, w wieku nie mniej lat 21.

. . . .

III. Maszyny — silniki.

Art. 51. Maszyny parowe, turbiny parowe, silniki ropowe i naftowe, elektromotory i inne maszyny-silniki, nieustawione w specjalnych pomieszczeniach lub niezłączone bezpośrednio z mechanizmami wykonawczymi, winny przy ustawianiu silników tych w miejscach dostępnych, mieć ze wszystkich stron należycie umocowane ogrodzenie wysokości nie mniej 0,9 m.

Art. 52. Koła wodne winny być ustawiane w oddzielnych pomieszczeniach i ogrodzone kratami lub poręczami do wysokości 0,9 m., z bocznymi ogrodzeniami w dolnej części dla zapobiegania ześlizgiwaniu nóg. Tak samo winny być ogrodzone wodościeki i mostki, z których dokonywa się smarowanie kół wodnych.

Art. 53. Lokal, w którym mieści się silnik, winien być połączony z obsługiwanymi przezeń warsztatami sygnalizacją, tak urządzoną, aby można było z pomieszczenia silnika uprzedzać robotników o puszczeniu w ruch silnika, a z warsztatów zawiadamiać o konieczności zatrzymania go.

Art. 54. Koła rozpędowe silników winny być należycie ogrodzone. Doły dla nich w podłodze winny być oprócz tego ochraniane zabezpieczającym nogi od ześlizgnięcia się ogrodzeniem wysokości nie mniej 18 cm.

Art. 55. Korbowody, korby, tłoczyska i kule regulatorów maszyn-silników, łatwo dostępne i grożące niebezpieczeństwem, winny być odgrodzone na całej przestrzeni ich ruchu mocnymi barierami, kratami lub poręczami.

Art. 56. Grożące niebezpieczeństwem przekładnie zębate, wystające kliny, zatyczki, śruby i naśróbki na znajdujących się w ruchu lub obracających się częściach maszyn-silników winny posiadać odpowiednie ochrony lub przykrycia.

Art. 57. Przy maszynach-silnikach z cylindrami pionowymi, jeżeli maszynista, stojąc na podłodze, nie może wygodnie i bezpiecznie obsługiwać wszystkich części maszyny, winny być urządzone pomosty z trwałymi schodami i poręczami.

Art. 58 Puszczanie silników w ruch przez obracanie koła rozpędowego ciężarem własnym personelu obsługującego jest wzbronione.

Art. 59. Koła rozpędowe silników winny posiadać przyrządy mechaniczne dla obracania, jeśli średnica koła jest nie mniejsza niż 2,135 m.

Art. 60. Smarowanie części silnika podczas ruchu dozwolone jest o tyle, o ile istnieją urządzenia i przyrządy, czyniące to smarowanie bezpiecznym.

Art. 61. Czyszczenie ruchomych części maszyn-silników w ruchu bez zastosowania środków czyniących tę robotę bezpieczną jest wzbronione.

Art. 62. Obsługa maszyn-silników może być powierzona tylko osobom dokładnie obznajmionym z tą robotą, w wieku nie mniej lat 18. (Młodociani powyżej lat 18 mogą obsługiwać silniki o mocy do 2 koni mechanicznych).

IV. Transmisje.

Art. 63. Obracające się części wałów napędnych i transmisyjnych oraz mechanizmów, znajdujących się na wysokości mniejszej, niż 2,135 metra od podłogi, jak to: koła zębate, pasowe i linowe, sprzęgła, sprzęgła cierne itp., jak również i wały same winny być w dostępnych miejscach należycie ogrodzone lub umieszczone w trwałych nieruchomo umocowanych osłonach.

Art. 64. Przejścia i pomosty nad nisko umieszczonymi transmisyjnymi wałami winny być dostatecznie trwałe i zakrywać jak wały, tak również i wszystkie obracające się części, znajdujące się na wałach.

Art. 65. Pionowe i ukośne wały transmisyjne winny być zaopatrzone w trwale umocowane ochrony całkowite lub siatkowe na wysokości nie mniejszej niż 2,135 metra od podłogi.

Art. 66. Smarowanie i czyszczenie wałów i części transmisyjnych w ruchu jest dozwolone przy istnieniu specjalnych urządzeń zabezpieczających, przy czym czyszczenie winno być dokonywane tylko z podłogi lub z nieruchomych pomostów.

Art. 67. Wszystkie pasy, z wyjątkiem wskazanych w art. 68, szerokości 7,62 cm i więcej lub biegnące z szybkością większą niż 9 metrów na sekundę niezależnie od ich szerokości, winny być w miejscach dostępnych w częściach swych, znajdujących się na wysokości 2,135 mtr. i mniej od podłogi, ogrodzone lub zaopatrzone w ochrony.

Art. 68. Pasy o szerokości ponad 15,24 cm, przenoszące ruch z jednej pędni na drugą, winny być osłonięte na całej swej długości.

Art. 69. Otwory w podłodze dla przejścia pasów z jednego piętra na drugie winny być ogrodzone do wysokości 15,24 cm całkowitymi ochronami.

Art. 70. Zabrania się nakładać i zrzucać w ruchu pasy szerokości powyżej 5,08 cm bezpośrednio rękami.

Art. 71. W razie umieszczenia mechanizmu do przesuwania pasów na samym wale transmisyjnym powinny być zastosowane widełki przesuwnice, których konstrukcja uniemożliwiałaby samowłączanie się koła roboczego.

Art. 72. Zrzucone z kół pasy winny być zupełnie usunięte z pędni lub zawieszone na specjalnych hakach w ten sposób, aby pasy nie mogły dotykać ani wału, ani innych obracających się części transmisji.

Art. 73. Przy wykonywaniu remontu, robotach budowlanych i innych przypadkowych w bezpośrednim sąsiedztwie z obracającymi się częściami transmisji, te ostatnie winny być należycie zabezpieczone czasowymi ochronnymi osłonami.

Art. 74. Przepisy wyszczególnione w artykułach 67 — 73 stosują się też do łańcuchów napędnych i lin, niezależnie od ich wymiarów i szybkości ruchu.

Wymienione przepisy nie stosują się do łańcuchów i lin dźwigów.

Art. 75. Transmisje winny być zaopatrzone w szybko działające przyrządy rozłączające dla umożliwienia wstrzymania ruchu w każdym oddzielnym lokalu pracy niezależnie od ruchu ogólnego w zakładzie. Jeżeli wskutek warunków technicznych zastosowanie tego przepisu w jakimkolwiek lokalu jest niemożliwe, to niezbędne jest połączenie sygnalizacją z najbliższym przyrządem wyłączającym lub z lokalem, gdzie pracuje silnik.

Przyrządy, służące do zatrzymania części transmisji, winny być tak urządzone, aby samowznowienie ruchu było niemożliwe.

. . . .

V. Mechanizmy wykonawcze.

Art. 80. Wszystkie mechanizmy wykonawcze, w celu zapewnienia możliwego ich bezpieczeństwa, winny odpowiadać, jeśli nie zachodzą przeszkody nieprzezwyciężone w działaniu lub pracy ich, następującym (art. 81 — 84) ogólnym przepisom co do urządzenia i ustawiania tych mechanizmów.

Art. 81. Mechanizmy wykonawcze, otrzymujące ruch od transmisji, winny posiadać przyrządy wyłączające, za pomocą których byłoby możliwe łatwo i wygodnie je zatrzymywać. Konstrukcja mechanizmu wyłączającego winna usuwać możliwość samowłączenia się mechanizmu roboczego. Dla przesuwania pasów transmisyjnych z roboczego koła na wolne, z wyjątkiem pasów kół schodkowych przy mechanizmach wykonawczych, winny być używane należycie umocowane widełki przesuwnicze.

Art. 82. Grożące niebezpieczeństwem, znajdujące się w ruchu lub obracające się części wszelkiego rodzaju mechanizmów wykonawczych, z którymi robotnik może się nieoczekiwanie lub przypadkowo zetknąć podczas roboty lub ruchu, lub które mu zagrażają w razie rozerwania, wypadnięcia lub upadku, winny być w należyty sposób ogrodzone lub przykryte.

Art. 83. Winny być odgrodzone lub przykryte również te części mechanizmów wykonawczych, które chociaż i nie są w ruchu, jednakże również w wypadku nieoczekiwanego zetknięcia się z niemi zagrażają niebezpieczeństwem pracującym lub przechodzącym osobom wskutek swej formy, temperatury i innych właściwości fizycznych.

Art. 84. Prócz tego, mechanizmy wykonawcze, których zadaniem jest rozdrabianie łomu, braków metalowych itp. i które podczas swej roboty mogą dać niebezpieczne odpryski w postaci kawałków i wiórków t. j. mechanizmy, grożące niebezpieczeństwem, niezależnie od swych części składowych, samym swym działaniem, winny być należycie odgrodzone trwałą przegrodą.

Art. 85. W szczególności oddzielne grupy mechanizmów wykonawczych winny, z wyjątkami wskazanymi w art. 80, odpowiadać niżej podanym dla tych grup ogólnym przepisom.

Art. 86. Piły tarczowe winny tam, gdzie one wskutek warunków swej pracy przedstawiają niebezpieczeństwo dla robotników, od strony nieroboczej mieć stałe ogrodzenie lub przykrycie, w części zaś roboczej winny posiadać ochronne przykrywy lub kaptury opuszczające się przeważnie automatycznie.

Prócz tego w odnośnych wypadkach, dla zabezpieczenia piły od zaciśnięcia jej przedmiotem rozpiłowywanym, z tyłu piły winien być ustawiony klin rozdzielający.

. . . .

Art. 89. Przy użyciu obrabiarek z szybko obracającymi się toczakami, szmerglowymi i innymi podobnymi kamieniami i krążkami, niebezpieczeństwo, w razie ich pęknięcia, winno być usunięte lub zmniejszone przez zastosowanie pewnych osłon ochronnych, przez należyte umocowanie kamieni i krążków na wale, jak również przez nieprzekraczanie dopuszczalnych dla nich maksymalnych szybkości.

. . . .

VII. Dźwigi i inne mechanizmy do podnoszenia ciężarów.

Art. 95. Przepisom niniejszym podlegają dźwigi do podnoszenia ciężarów i ludzi (lifty), o ile przekrój ich szybu wyciągowego przewyższa 0,5 m. kw.

Art. 96. Szyby wyciągowe dla dźwigów (t. j. przestrzeń, w której chodzi kabina lub platforma), mieszczące się wewnątrz gmachu, winny być ogrodzone ze wszystkich stron do wysokości 2,135 metra od podłogi każdego piętra lub od przylegających od klatki stopni schodów. Dźwigi, ustawione zewnątrz budynku, winny mieć ogrodzoną dolną część szachty do tej samej wysokości. Ogrodzenie klatki winno być takie, aby nie można było przez nie przesunąć ręki.

Art. 97. Otwory dla wchodzenia i ładowania ciężarów w szybach dźwigów winny być zamykane za pomocą drzwi, tarcz lub krat. Zagradzanie tych otworów łańcuchami, powrozami lub kilkoma deskami uważa się za niedostateczne.

Drzwi, tarcze i kraty winny być zawsze zamknięte na klucz lub też tak urządzone, aby można było je otworzyć tylko wtedy, gdy kabina zatrzyma się przed nimi i aby kabina mogła być puszczona w ruch tylko po zamknięciu otworu w szybie.

Art. 98. Przy otworach, prowadzących do szachty wciągowej, winny znajdować się czytelne napisy, zawierające:

a) dla dźwigów do podnoszenia tych ciężarów — najwyższe obciążenie w kilogramach i zakaz podnoszenia ludzi;

b) dla dźwigów do podnoszenia ciężarów i ludzi — najwyższe obciążenie w kilogramach i dopuszczalną ilość ludzi (wliczając prowadzącego windę). Przeciążanie dźwigu ponad oznaczoną maksymalną normę jest niedozwolone.

Art. 99. Kabiny dźwigów ciężarowych od tej strony, z której nie są one ani naładowane, ani wyładowywane winny być w ten sposób ogrodzone, aby uniemożliwić staczanie się i spadanie ciężarów z platformy, jak również zawadzanie ich o ścianki szybów.

Art. 100. Kabiny maszyn, służących do podnoszenia ciężarów i ludzi, winny być z tychże stron (art. 99) ogrodzone ścianką lub gęstą kratą, przynajmniej do wysokości 2.135 metra. Jeżeli szachta od strony otworów wejściowych lub otworów do ładowania nie posiada całkowitego ogrodzenia na całej swej długości, to strona kabiny, od której jest wykonywane załadowywanie lub wchodzą ludzie winna posiadać drzwi, tarcze lub kraty. Kabiny tych dźwigów winny być całkowicie przykryte daszkami.

Art. 101. Kabiny dźwigów, winny posiadać sprawnie działający przyrząd hamulcowy lub być tak urządzone, aby w razie uszkodzenia mechanizmu, kabina albo się zatrzymywała, lub też zmniejszała się szybkość jej opuszczania się do 1,6 metra na sekundę. Prócz tego dźwigi, podnoszące również i ludzi winny posiadać regulator szybkości.

Art. 102. Przeciwwagi dźwigów wzdłuż całej swej drogi winny posiadać prowadnice uniemożliwiające odchylanie się i uszkodzenie kabiny i ludzi. Przeciwwagi takie, znajdujące się na zewnątrz szybów, winny być ogrodzone wzdłuż całej swej drogi.

Art. 103. Wszystkie dźwigi winny posiadać automatyczne przyrządy dla zatrzymania kabiny w najwyzszej i najniższej pozycji.

Art. 104. Dźwigi przynajmniej raz na rok winny być badane co do prawidłowości działania i trwałości wszystkich ich części za pomocą obciążenia próbnego dla wind osobowych — 2 razy przekraczającego maksymalne obciążenie robocze, a dla ciężarowych — 1¼ razy. Przyrządy zabezpieczające sprawdza się przy maksymalnym obciążeniu roboczym. Wyniki badań,

stwierdzone podpisami osoby odpowiedzialnej i świadków, są wpisywane do księgi sznurowej.

Art. 105. Dla obsługi dźwigów mogą być przeznaczeni tylko robotnicy dokładnie obznajmieni z ich konstrukcją i działaniem, w wieku niemniej lat 18.

Art. 106. Inne mechanizmy do podnoszenia ciężarów (oprócz dźwigów) winny posiadać w miejscu widocznym wyraźne oznaczenie maksymalnego dla nich obciążenia.

Art. 107. Wszystkie grożące niebezpieczeństwem części tych mechanizmów, jak to: koła zębate i sprzęgła, koła pasowe i rozpędowe itp. winny być w miejscach dostępnych ogrodzone lub zaopatrzone w ochrony.

Art. 108. Korby ręcznych dźwigarek winny być tak urządzone, aby podczas opuszczania się ciężaru pod działaniem własnej wagi pozostawały nieruchome.

Art. 109. Dźwigi, kołowroty itp. mechanizmy do podnoszenia ciężarów winny posiadać pewne przyrządy, wykluczające możliwość samoopuszczania się ciężaru.

Przyrządy dźwigów, służące do zmiany szybkości podnoszenia, winny być tak urządzone, aby ich samowłączanie się było niemożliwe.

Art. 110. Koty dźwigarek przesuwanych winny być ogrodzone poręczami, jeśli kierujący dźwigarką robotnik znajduje się w kocie. W tym wypadku winny być zastosowane także środki zabezpieczające robotnika od poranienia częściami wiązań dachowych warsztatów i innymi częściami budowli.

Art. 111. Pod wiszącymi lub podniesionymi ciężarami nie powinni przechodzić lub znajdować się ludzie, jeśli tego nie wymagają warunki produkcji.

Art. 112. Mechanizmy do podnoszenia ciężarów (z wyjątkiem dźwigów) winny być badane przynajmniej raz do roku dla sprawdzenia sprawności ich działania i trwałości wszystkich części, za pomocą próbnego obciążenia, przewyższającego $1^1/_4$ razy maksymalne, w ciągu czasu wystarczającego dla wyjaśnienia wyników próby. Łańcuchy i liny winny być wypróbowane na całej ich długości. Wyniki badania za podpisami osoby odpowiedzialnej i świadków są wciągane do książki sznurowej.

. . . .

Przepisy bezpieczeństwa dla urządzeń elektrotechnicznych prądów silnych niskiego i wysokiego napięcia w przedsiębiorstwach fabrycznych.

Wydane przez Urząd Główny do spraw fabrycznych i górniczych 22. kwietnia 1914 r. Zatwierdzone przez Ministra Handlu i Przemysłu 29. maja 1914 roku.

(Zbiór pr. i rozp. poz. 1591).

I. Zasady ogólne.

§ 1. Przepisy niniejsze dotyczą wszelkich urządzeń elektrotechnicznych prądów silnych niskiego i wysokiego napięcia, z wyjątkiem urządzeń doświadczalnych w laboratoriach elektrotechnicznych i na stacjach doświadczalnych oraz specjalnych przyrządów z zakresu elektrochemii i elektrometalurgii.

§ 2. Do urządzeń niskiego napięcia należą te urządzenia prądów silnych, przy których napięcie robocze w miejscu użytkowania pomiędzy jakimkolwiek przewodem, a ziemią nie może przekroczyć 250 woltów.

Wszelkie inne urządzenia są zaliczane do urządzeń wysokiego napięcia. Przy akumulatorach miarodajnym jest napięcie naładowanej baterii.

III. Maszyny elektryczne i transformatory.

§ 8. Przy ustawianiu maszyn elektrycznych i transformatorów należy przedsięwziąć środki, aby w czasie ich pracy przypadkowe powstanie iskier lub łuku Volty nie wywołało zapalenia lub zatlenia się przedmiotów palnych.

§ 9. Poza obrębem pomieszczeń maszyn elektrycznych wszelkie części maszyn i transformatorów, będące pod napięciem, winny być niedostępne dla przypadkowego dotknięcia się do nich.

§ 10. Przy wysokim napięciu kadłuby maszyn elektrycznych i transformatorów winny być albo dobrze izolowane i w tym wypadku zabezpieczone przez dobrze izolujące przejście dla obsługi, albo uziemnione, przy czym o ile podłoga jest przewodnikiem, winny być z nią elektrycznie połączone.

§ 11. Transformatory wysokiego napięcia, znajdujące się poza obrębem pomieszczeń maszyn elektrycznych, winny być ze wszystkich stron okryte przez uziemnione szafki metalowe lub ochronione przed przypadkowym do nich dotknięciem za pomocą mocnego i ogniotrwałego szczelnego ogrodzenia. Przepis ten nie dotyczy transformatorów, znajdujących się w pomieszczeniach zamkniętych, a również transformatorów, do których dostęp jest niemożliwy bez specjalnych środków pomocniczych.

IV. Akumulatornie i akumulatory.

. . . .

§ 16. Mają być przedsięwzięte środki w celu usunięcia z akumulatorni gazów, wydzielonych przez akumulatory.

§ 17. Przy opalaniu akumulatorni piecami palenie winno odbywać się na zewnątrz. Zakazuje się wprowadzać kanały wentylacyjne do czynnych kanałów dymowych.

§ 18. Oświetlenie akumulatorami winno być dokonywane w sposób zabezpieczający przed wybuchem w tych pomieszczeniach.

. . . .

VIII. Przewody.

. . . .

C. Przewody napowietrzne.

. . . .

§ 75. Przewody napowietrzne oraz umieszczone na nich przyrządy winny być tak rozmieszczone, aby były niedostępne dla ludzi bez pomocy specjalnych urządzeń. Przechodzące nad

drogami przewody powietrzne winny być zawieszone na dostatecznej odległości od ziemi lub winny być w odpowiedni sposób zabezpieczone od dotknięcia się do nich.

§ 76. Podpory i urządzenia ochronne przewodów napowietrznych, przez które przechodzi prąd o napięciu ponad 750 woltów względem ziemi, winny być oznaczone jaskrawym czerwonym paskiem lub strzałką w postaci błyskawicy.

. . . .

§ 84. Jeżeli przewody wysokiego napięcia przechodzą przez osiedla lub jeżeli tak zbliżają się do dróg, że ruch na tych drogach byłby niebezpieczny w razie oberwania się przewodów, to przewody te powinny być zawieszone na takiej wysokości, aby zwisające końce oberwanego przewodu nie sięgały ziemi przynajmniej na 3 mtr. lub też mają być zastosowane urządzenia, przeszkadzające opadaniu przewodów albo usuwające napięcie w częściach, które opadły.

§ 85. Dla linij napowietrznych wysokiego napięcia, przechodzących przez osiedla, powinna być przewidziana możność wyłączenia poszczególnych odcinków podczas ruchu.

. . . .

Rozporządzenie Ministra Robót Publicznych z dnia 30 kwietnia 1923 r w przedmiocie tablic ostrzegawczych w zakładach elektrycznych o wysokim napięciu.

(Monitor Polski nr 163, poz. 199).

Na mocy art. 16 Ustawy Elektrycznej z dnia 21 marca 1922 roku (Dz. U. R. P. nr 34, poz. 277) zarządza się co następuje:

§ 1. Zakłady elektryczne o wysokim napiąciu mają posiadać w odpowiednich miejscach swych urządzeń tablice przestrzegające przed dotknięciem urządzenia elektrycznego, ze względu na grożące życiu niebezpieczeństwo.

§ 2. W pomieszczeniach, niedostępnych dla osób postronnych, a zawierających urządzenia wysokiego napięcia winny być umieszczane tablice ostrzegawcze w takich miejscach i w takim wykonaniu, żeby były łatwo widoczne dla osób, wchodzących do rzeczonych pomieszczeń lub otwierających te pomieszczenia.

Rozmiary tablic ostrzegawczych nie mogą być mniejsze niż 15 na 10 cm.

§ 3. Na urządzeniach elektrycznych zewnętrznych wysokiego napięcia, znajdujących się w miejscach, dostępnych dla osób niepowołanych, a więc na domach i budkach transformatorowych sieci napowietrznych, na wieżach rozdzielczych, słupach krańcowych, węgłowych i oporowych oraz na słupach przy przęsłach, krzyżujących inne linie elektryczne lub tory kolejowe, należy umieszczać w sposób widoczny tablice ostrzegawcze rozmiarów 30 x 20 cm. W lewej części tablicy ostrzegawczej umieszcza się wizerunek strzałki piorunowej na tle trupiej głowy z piszczelami, w prawej zaś części — napisy: u góry „Baczność“, po środku „Wysokie napięcie!“, u dołu „Nie dotykać“; wysokość strzałki wynosić będzie 160 mm; wysokość liter: małych — w napisie górnym i dolnym 25 mm, w napisie środkowym 20 mm; wielkich — w napisie górnym i dolnym 35 mm, w napisie środkowym 30 mm; tło tablic będzie białe, rysunek zaś i napisy będą wykonane w kolorze czarnym, a strzałka — w kolorze szkarłatno-czerwonym. Wzór tablicy podaje się w załączniku do niniejszego paragrafu. — Uwaga — wzoru tablic nie podaje się.

§ 4. Na słupach przelotowych linii elektrycznych wysokiego napięcia należy umieszczać w sposób widoczny tablice ostrzegawcze rozmiarów 25 x 15 cm. Pośrodku tablicy ostrzegawczej umieszcza się wizerunek strzałki piorunowej na tle trupiej głowy z piszczelami, nad nią — napis: „Baczność“, u dołu „Nie dotykać“; wysokość strzałki wynosić będzie 145 mm; wysokość liter: małych — w napisie górnym 25 mm, w napisie dolnym — 20 mm; wielkich — w napisie górnym 35 mm, w napisie dolnym — 30 mm; kolory — jak dla tablic, opisanych w poprzednim paragrafie. Wzór tablicy podaje się w załączniku do niniejszego paragrafu. — Uwaga — wzoru tablicy się nie podaje.

§ 5. Tablice ostrzegawcze winny być wykonane tak, aby były możliwie odporne na działanie atmosferyczne.

§ 6. Tablice ostrzegawcze muszą być utrzymywane w należytym stanie.

§ 7. W nowopowstających zakładach elektrycznych wysokiego napięcia tablice ostrzegawcze, przepisane w §§ 3 i 4, winny być umieszczone przed uruchomieniem tych zakładów; w zakładach elektrycznych już istniejących — w przeciągu roku od wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

§ 8. Za niestosowanie się do powyższego rozporządzenia winni podlegają karom, stosownie do przepisów ustaw karnych.

§ 9. Rozporządzenie niniejsze zyskuje moc obowiązującą z dniem ogłoszenia.

IX. Post. Piotrkowskiego Gubern. Urzędu do spraw fabrycznych z dnia 1 czerwca 1892 r. 15 i 22 listopada 1893 r. i 3 stycznia 1894 r.

. . . .

7. W oknach fabryk dozwala się urządzanie kutych ram żelaznych tylko w tym wypadku, jeśli każde trzecie okno posiadać będzie lufcik wielkości 0,5 metra kwadr.

Wyjaśnienie: Lokale fabryczne, posiadające kraty lub żelazne ramy okienne, powinny posiadać w każdym trzecim oknie **w dolnej jego części** lufcik o wymiarach 0,71 × 0,71 metra na **bocznych zawiasach.**

8. Ani ręczne, ani mechaniczne sale robocze nie mogą się mieścić na facjatach, jako najbardziej niebezpiecznych w razie pożaru, a bardzo szkodliwych pod względem higienicznym.

III. 1. Przepisy o ogrodzeniach maszyn w przędzalniach bawełny i wełny.

a) Trzepaki i wilki.

Oprócz ogólnych przepisów o ogrodzeniu maszyn i popędów, przy maszynach tych winny być zrobione następujące ogrodzenia:

1. Pomieszczenie dla trzepaków i wilków winno być przestronne, widne i oprócz tego, przy przeróbce bawełny i nasyconej tłuszczem wełny, mieć sklepienia.

2. Pokrywy nad bębnem roboczym trzepaków winny być zamykane w ten sposób, aby je można było otworzyć jedynie po zupełnem zatrzymaniu maszyny.

3. Przed górnym walcem zasilającym powinien być umieszczony zabezpieczający wałek drewniany lub deska.

4. Części popędowe tych maszyn powinny być ogrodzone sztachetami wysokości do 1,1 metra silnie zamocowanymi do podłogi.

5. Przesuwanie pasa z koła luźnego na robocze powinno być koniecznie dokonywane za pomocą wideł, mających w skrajnych położeniach zupełnie pewne zamocowania, lub za pomocą przesuwaczów śrubowych.

b) Zgrzeblarki

1. Zgrzeblarki winny być ustawione od siebie na odległości 1,4 metra od strony frontowej, t. j. od strony, z której wchodzą i wychodzą włókna; zaś odległość między nimi w kierunku długości nie powinna być mniejsza niż 0,7 metra, przy czym wszystkie przekładnie powinny być zakryte kapturami.

Uwaga: W starych fabrykach, gdzie ustawienie maszyn nie czyni zadość powyższym warunkom, wszystkie niebezpieczne przejścia pomiędzy tymi maszynami winny być ogrodzone sztachetami.

2. Do przesuwania pasów z koła luźnego na robocze, powinny być zastosowane specjalne przyrządy (widły lub przesuwacze śrubowe).

3. Przy zgrzeblarkach, służących do przeróbki materiałów, wydzielających dużo kurzu (jak np. bawełna, krótka wełna do wyrobu sukna, odpadki wełniane, jedwabne i t. p.), bębny i walce czeszące winny być okryte pudłem, tamującym rozchodzenie się kurzu.

4. Przed walcem zasilającym winien być umieszczony drewniany wałek ochronny, o ile nie zostały zastosowane inne środki ochronne.

5. Surowo zabrania się robotnikom, podczas biegu tych maszyn, czyścić je, zmiatać kurz z przewodów lub wymiatać go z pod maszyn. Do czyszczenia bębna polecić można używanie okrągłych obrotowych szczotek, zamiast płaskich ręcznych.

c) Taśmownice i ciągarki.

1. Widły przesuwacza winny się zamocowywać nieruchomo po zatrzymaniu maszyny. Koła zębate winny być pokryte kapturami.

2. Dolny wał, pędzący winien być okolony rurą, lub być zakryty w inny sposób; wszystkie wystające na nim główki śrub i kliny winny być zakryte.

d) Wrzeciennice.

1. Koła zębatę winny być okryte na całym obwodzie i z boków, jeżeli koła nie są pełnymi tarczami, lecz mają ramiona.

2. Widły przesuwacza winny nieruchomo się zatrzymywać przy zatrzymaniu maszyny.

3. Mechanizm różniczkowy winien być okryty kapturem lub zasłoną, które mogą być usunięte jedynie wówczas, gdy maszyna została zatrzymaną, zaś maszyna może być puszczoną w ruch jedynie po ustawieniu kaptura lub zasłony w właściwe miejsce.

e) Samoprząśnice.

1. Każda samoprząśnica winna mieć automatyczny przyrząd do czyszczenia wózka i ławki wałkowej oraz powinna mieć przyrząd do natychmiastowego zatrzymania wózka podczas jego ruchu ku ławce wałkowej.

2. Drąg służący do puszczania samoprząśnicy w ruch winien zahaczać się nieruchomo na drugiej stronie samoprząśnicy, podczas jej postoju.

3. Bloki kierownicze boczne i inne leżące na zewnątrz winny być ogrodzone w ten sposób, aby nie można było dostać się pomiędzy sznur i blok.

4. Cały układ przekładni na tyle samoprząśnicy (głowa samoprząśnicy) powinien być ogrodzony tarczą, szczelnie zamocowaną do ramy lub podłogi.

5. Kółka wózka winny być ogrodzone w ten sposób, aby noga robotnika nie mogła być ściśniętą między kółkiem i szyną.

6. Koła pasowe winny być zaopatrzone w mechaniczne nakładacze pasów.

7. Samoprząśnice mogą być puszczane w ruch jedynie przez szpinera lub starszego przykręcacza.

8. Samoprząśnice winny być rozstawione szeroko i dawać łatwy dostęp ze wszystkich stron.

2. Przepisy o ogrodzeniach mechanicznych warsztatów tkackich.

1. W nowobudowanych fabrykach warsztaty winny być rozstawione w ten sposób, aby między 2-a rzędami warsztatów był odstęp nie mniejszy niż 1,1 metra, szerokość zaś głównych przejść między najbardziej wystającymi czę-

ściami warsztatów winna być nie mniejszą niż 1,4 metra, a przejść bocznych nie mniejsza niż 0,7 metra.

2. Warsztaty tkackie winny mieć przyrządy, zabezpieczające czółenka od wyrzucania. W razie zastosowania bocznych siatek, te ostatnie mieć winny nie mniej 36 cm. szerokości i 45 cm. wysokości nad warsztatem.

IV. Przepisy o ogrodzeniach maszyn w farbiarniach, drukarniach i wykończalniach.

1. W fabrykach tych winny być szczególnie starannie ogrodzone przekładnie zębate, koła pasowe, pasy, kanały, włazy i t. p., gdyż zimową porą w fabrykach tych panuje ciągły mrok.

2. Wypuszczanie płynów z kadzi na podłogę jest wzbronione. Krany spustowe winny odprowadzać płyny do kanałów, przeprowadzonych pod podłogą. Do rozpościerania tkanin przy farbowaniu winny być używane łopatki, kije lub mechaniczne motaki.

3. Odśrodkowce do wyżymania towarów winny być zaopatrzone choćby w pokrywę z prętów, przykrywającą je zupełnie podczas roboty. Pokrywa nie może być zamocowaną do obracającego się bębna, lecz winna być przytwierdzoną do podłogi lub zewnętrznego pudła.

4. Praca przy odśrodkowcach dozwolona jest jedynie robotnikom doświadczonym, którzy winni mieć surowo zapowiedziane, że w odśrodkowiec nie wolno kłaść żadnych obcych przedmiotów celem równoważenia bębna podczas roboty.

5. Odśrodkowce winny być ustawione, o ile można, w oddzielnych izbach i powinny być jak najczęściej poddawane oględzinom. Poleca się użycie odśrodkowców, połączonych z silnicami parowymi.

6. W maglach (kalandrach) i maszynach drukarskich winny być ogrodzone deskami ochronnemi ze szparą niebezpieczne kąty, wytworzone przez schodzące się części walców.

7. W postrzygarkach obracające się noże winny być ogrodzone listwami lub drucianymi siatkami.

8. Przy maszynach czyszczących (klopfmaszynach) zabrania się surowo wszelka naprawa podczas biegu lub wykluczanie oddzielnych stępów z pod działania wału krzyżulcowego. Wał krzyżulcowy winien być ze strony odwrotnej stępom zakryty pokrywą półcylindryczną.

. . . .

VI. Przepisy o ogrodzeniach maszyn w młynach parowych.

1. Wszystkie przekładnie zębate i pasy winny być ogrodzone w przejściach: pierwsze kapturami, drugie pudłami.

2. Jeżeli wały pędzące elewator i inne maszyny znajdują się niżej 2.135 metra nad podłogą, to koła pasowe, siedzące na wale i końce wału winny być pokryte kapturami lub odgrodzone sztachetową poręczą.

3. Czyszczenie, smarowanie wałów, zeszywanie pasów i t. p. niebezpieczne roboty mogą być wykonywane jedynie przez majstrów lub rymarzy.

4. Do tych oddziałów młyna, w których wydziela się znaczna ilość pyłu mącznego, nie wolno wchodzić ze światłem, nie zaopatrzonym w lampy bezpieczeństwa (lampy Davy'ego itp.). Oświetlenie tych oddziałów winno się dokonywać za pomocą latarni zamocowanych w ściany, przy czym zapalanie lamp na miejscu nie powinno być dozwolone, lecz powinno być dokonywane w innych izbach lub też z zewnątrz z podwórza.

Rozporządzenia Ministrów: Spraw Wewnętrznych, Pracy i Opieki Społecznej oraz Rolnictwa w porozumieniu z Ministrem Reform Rolnych z dnia 9 marca 1931 r. o bezpieczeństwie i higienie pracy w gospodarstwach rolnych i leśnych oraz przedsiębiorstwach z niemi związanych, które nie posiadają przeważającego charakteru przemysłowego lub handlowego. (Dz. U. 44/31, poz. 390).

Na podstawie ust. 2. art. 1. rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o bezpieczeństwie i higienie pracy (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 325) zarządza się co następuje:

§ 1. Przy robotach, wykonywanych w gospodarstwach rolnych i leśnych oraz w przedsiębiorstwach z nimi związanych, które nie posiadają przeważającego charakteru przemysłowego lub handlowego, pracodawca powinien zastosować środki, celem zapewnienia ochrony życia i zdrowia pracowników, w następującym zakresie:

a) maszyny i urządzenia techniczne powinny być utrzymane w stanie, zapewniającym pracownikom bezpieczeństwo i higieniczne warunki pracy, zależnie od rodzaju pracy i warunków miejscowych, jak również posiadać w tym celu osłony i zabezpieczenia, które można wykonać siłami gospodarskimi lub przy pomocy rzemieślników wiejskich; maszyny nabyte po dniu 1. X. 1937 roku lub urządzenia techniczne, wykonane po tym terminie, powinny posiadać potrzebne osłony i zabezpieczenia.

Rozporządzenie Ministrów Spraw Wewnętrznych i Opieki Społecznej z dnia 23 maja 1935 r.

Przepisy, dotyczące przestrzegania warunków bezpieczeństwa i higieny przy robotach budowlanych.

Na podstawie art. 376. rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16. lutego 1928 r. o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. Nr. 23, poz. 202) w związku z rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12. lipca 1932 r. o wprowadzeniu nazwy „Minister Opieki Społecznej“ i „Ministerstwo Opieki Społecznej“ (Dz. U. R. P. Nr. 64, poz. 597) oraz na podstawie art. 1. i 2. rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21. maja 1932 r. w sprawie zniesienia urzędu Ministra Robót Publicznych (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 479) zarządza się co następuje:

I. Przepisy ogólne.

§ 1. Przepisy rozporządzenia niniejszego mają zastosowanie przy wykonywaniu zarówno przez przedsiębiorców, jak i sposobem gospodarczym robót budowlanych, o których mowa w rozporządzeniu Prezydenta Rzplitej z dnia 16. lutego 1928 r. o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. Nr. 23, poz. 202).

§ 2. (1) Urządzenia pomocnicze, transportowe i ochronne przy budowie oraz podnośniki i materiały, używane do tych urządzeń, mają odpowiadać ogólnie uznanym wymaganiom co do ich jakości oraz przepisowym normom wytrzymałości. Stan urządzeń pomocniczych należy periodycznie — w zależności od ich przeznaczenia i warunków atmosferycznych — sprawdzać za pośrednictwem osób, posiadających kwalifikacje, określone w art. 145. ust. 4. rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7. czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr. 53, poz. 468) w brzmieniu ustawy z dnia 10. marca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 40, poz. 350).

(2) Gdy przy budowie mają być używane urządzenia pomocnicze o skomplikowanej konstrukcji, w związku z przewidywanymi znacznymi obciążeniami, — należy na żądanie właściwej władzy budowlanej przedstawić projekt tych urządzeń razem z odpowiednim obliczeniem statycznym. Przy obliczeniu należy przyjąć obciążenia faktyczne, przewidywane w trakcie roboty. Wszystkie części ruchome podnośnika (np. koła zębate, bębny, wały) należy obliczać z 5-krotną, a łańcuchy i liny — z 10-krotną pewnością na wytrzymałość przy największym obciążeniu dla podnośnika.

(3) Do budowy urządzeń pomocniczych może być użyty stary materiał, będący w stanie zdatnym do użytku. Przy obliczeniu statycznym urządzeń pomocniczych ze starych materiałów, należy odpowiednio zmniejszyć naprężenia dopuszczalne.

§ 3. (1) Teren, bezpośrednio objęty wykonywaniem robót, należy oddzielić zapomocą ogrodzeń od miejsc, dostępnych dla osób, niezatrudnionych przy budowie. Ogrodzenia neleży wykonywać w sposób, usuwający wszelkie niebezpieczeństwo, mogące powstać wskutek spadania jakichkolwiek przedmiotów. W podobny sposób należy zabezpieczyć przed spadaniem jakichkolwiek przedmiotów miejsca w obrębie budowy, dostępne dla pracowników.

(2) Wszelkie miejsca, niebezpieczne dla sporadycznych nocnych przechodniów (jak doły, wykopy) należy ogradzać na noc barierami o wysokości, wynoszącej co najmniej 1,25 m.

(3) W razie, gdy wskutek wykonywania robót został skasowany przejazd, przed tym używany, w miejscu byłego przejazdu należy umieścić barierę i czerwoną tarczę z napisem ostrzegawczym o skasowaniu przejazdu, a na noc zaopatrzyć barierę w czerwone światło.

§ 4. (1) Maszynowe urządzenia na miejscu robót budowlanych należy uniedostępnić dla osób, nie stanowiących bezpośredniej obsługi tych urządzeń, za pomocą ogrodzeń, oszalowań, nakryć, dachów ochronnych, osiatkowań i t. p. urządzeń.

(2) Obsługę mechanizmów oraz wykonywanie czynności i robót niebezpiecznych należy powierzać pracownikom obeznanym z odnośnymi mechanizmami, bądź czynnościami. Przy tym należy zachować konieczne środki i sposoby zabezpieczenia pracowników od nieszczęśliwych wypadków.

(3) Miejsca magazynowania materiałów, niebezpieczne ze względu na charakter materiałów lub sposób ich magazynowania, należy ogrodzić i zaopatrzyć w odpowiednie urządzenia ostrzegawcze, w celu zamknięcia dostępu do nich osobom niezatrudnionym bezpośrednio przy magazynowaniu.

(4) Doły do wapna należy ogrodzić.

§ 5. (1) Miejsca pracy, dojścia i dojazdy do nich oraz urządzenia maszynowe powiny być w czasie wykonywania robót budowlanych dostatecznie oświetlone. Gdy światło dzienne jest niewystarczające, należy zaprowadzić oświetlenie sztuczne.

(2) W razie stosowania oświetlenia elektrycznego należy dodatkowo zaopatrzyć miejsca budowy w zastępcze środki oświetleniowe.

§ 6. W razie wykonywania robót budowlanych w czasie mrozu i gołoledzi, wszystkie przejścia, dojścia, kładki, stopnie, pomosty i w ogóle miejsca, służące za połączenia komunikacyjne lub na których wykonywane są roboty, powinny być posypywane piaskiem lub innym materiałem, zabezpieczającym od poślizgnięcia się.

II. Urządzenia pomocnicze przy prowadzeniu robót budowlanych.

Ogólne przepisy o rusztowaniach, drabinach i dachach ochronnych.

§ 7. (1) Rusztowania stojakowe i drabinowe należy okresowo badać dla stwierdzenia ich wytrzymałości. Okresy badań należy uzależnić od rodzaju konstrukcji rusztowań oraz od intensywności ich użytkowania i obciążenia. Niezależnie

od powyższego badać należy rusztowania po każdej dłuższej przerwie w robotach, po każdej burzy, większej ulewie lub opadach śnieżnych. Umocowania rusztowań wiszących, same rusztowania wiszące i rusztowania na wysuwnicach należy badać codziennie przed przystąpieniem do robót. Zauważone usterki we wszystkich wyżej wymienionych rusztowaniach należy usunąć natychmiast, przed przystąpieniem do robót.

(2) Rusztowania należy utrzymywać w czystości. Gruz i śmiecie należy stale usuwać z rusztowań, a śnieg — nawet wtedy, gdy roboty nie są prowadzone.

(3) Zabrania się nagromadzenia i pozostawiania na rusztowaniach na noc, dni świąteczne i dłuższe przerwy w robotach, materiałów lub przyrządów.

(4) Zabrania się używanie jako materiału do budowy rusztowań drzewa nieokorowanego oraz desek zrzynkowych (oblader).

(5) W czasie budowy lub rozbiórki rusztowań wstęp na miejsce tych robót zabroniony jest osobom, niezatrudnionym przy nich.

(6) Zrzucanie materiału przy rozbiórce rusztowań jest zabronione.

§ 8. (1) Gdy przy wykonywaniu robót zewnętrznych, przy których są używane ciężkie materiały, jak np. ciosy lub robót zewnętrznych przy budynkach o wysokości, przekraczającej 7 m., konieczne jest użycie rusztowania, — wymagane jest urządzenie rusztowania stojakowego. Przymocowanie rusztowania do budynków należy uskuteczniać zapomocą odpowiedniego zakotwienia; zakotwianie do niepewnie osadzonych części budynku, jak np. piorunochronów, rur spustowych, okien i t. p. jest zabronione.

(2) Gdy postawienie rusztowania stojakowego do wykonywania robót, o których mowa w ustępie poprzedzającym, jest technicznie utrudnione lub też wymaga znacznych kosztów, niewspółmiernych z wartością wykonywanych robót, wówczas można użyć innego systemu rusztowania za zgodą władzy budowlanej, która może żądać uzasadnienia racjonalności wybranego systemu z punktu widzenia bezpieczeństwa oraz sporządzenia i przedstawienia specjalnego projektu rusztowania wraz z obliczeniem statycznym.

(3) Gdy wysokość budynku nie przekracza 7 m. i do budowy nie są używane ciężkie materiały, wówczas do robót zewnętrznych można używać poza stojakowymi rusztowania innych systemów, jak: rusztowania na kozłach, rusztowania wystrzałowe i inne.

§ 9. (1) Zabrania się używać beczek, skrzyń, stosów, cegieł i tym podobnych przedmiotów zamiast rusztowań lub w charakterze podpór dla rusztowań, jak np. dla podwyższenia poziomu pomostu.

(2) Używanie więcej niż jednego rzędu kobyłek na pokładach rusztowaniowych jest zabronione.

(3) Deski pomostowe na rusztowaniach należy ułożyć dwiema warstwami szczelnie przy sobie i należycie umocować, w celu zapobieżenia ich kołysaniu i przeważaniu się. Wystające gwoździe należy usunąć.

Rusztowania stojakowe.

§ 10. (1) Stojaki należy posadowić w ten sposób, aby pod działaniem obciążenia nie mogły się przesunąć w kierunku pionowym.

(2) Przy wpuszczaniu stojaków w ziemię, najmniejsza głębokość wpustu powinna wynosić 0,80 m.

(3) Jeżeli pomiędzy stojakami istnieje przejazd, stojaki należy odpowiednio zabezpieczyć przed możliwymi uderzeniami pojazdów.

(4) Odstęp stojaków od murów nie może przewyższać 2,50 m.

(5) Przedłużenie stojaków przez połączenie dwóch słupów należy dokonywać zgodnie z normami Polskiego Komitetu Normalizacyjnego.

§ 11. (1) Grubość stojaków i odległość pomiędzy nimi należy dostosować do rodzaju wykonywania robót oraz do przewidywanego obciążenia rusztowania.

(2) W przypadkach, gdy wysokość rusztowania stojakowego przekracza 22 m., lub gdy przewiduje się znaczniejsze obciążenie rusztowania, władza budowlana może zażądać, aby konstrukcja rusztowania była uzasadniona za pomocą obliczenia statycznego, w którym należy przyjąć parcie wiatru, jako równe 120kgm/m² i działające w obydwóch kierunkach rusztowania. Ponadto władza budowlana może w razie potrzeby żądać skonstruowania poszczególnych węgłów zapomocą prawidłowego zaciosu ciesielskiego, przy użyciu śrub stężających o średnicy nie mniejszej niż 15 mm. Średnica śrub przy stosowaniu okrąglaków powinna wynosić co najmniej 22 mm. W razie, gdy rusztowanie jest narażone na większe wstrząsy, śruby należy stale sprawdzać i należycie dokręcać.

(3) Wymiary poprzeczne stojaków nie mogą być mniejsze niż 0.12 × 0.12 m przy drzewie kantowym i 0.15 m w cieńszym końcu przy drzewie okrągłym.

§ 12. (1) Podłużnice (rygi) mają być przymocowane do stojaków. Sztukowanie podłużnic dopuszcza się tylko na stojakach.

(2) W razie, gdy przymocowanie podłużnicy jest dokonane nie zapomocą prawidłowego zaciosu ciesielskiego, lecz sposobem prowizorycznym zapomocą gwoździ, klamer i t. p., wówczas pod podłużnicą w charakterze jej podpory na stojakach powinna znajdować się poprzeczka

tychże poprzecznych wymiarów i w tenże sposób przymocowana co i podłużnica.

(3) Wzbronione jest używanie podłużnic, działających wspornikowo.

§ 13. (1) Przekroje i rozstawienie leźni (maculców) mają odpowiadać obciążeniu pomostów.

(2) Leźnie (maculce) należy pewnie ułożyć na podłużnicach, lub na oporach i w ten sposób umocować, by nie mogły się przesunąć, wyciągnąć i skręcić.

(3) W razie wpuszczenia leźni (maculców) w mur, głębokość wpustu nie może być mniejszą niż pół długości cegły.

(4) Opieranie leźni (maculców) na wystających nienośnych częściach budynku jest wzbronione.

§ 14. (1) Każdy pokład rusztowania należy przykryć deskami aż do wewnętrznych stojaków, bądź aż do muru. Odległość ostatniej deski od muru nie może być większa niż 0.05 m.

(2) Deski pomostowe mają opierać się najmniej na 3 leźniach (maculcach).

(3) Sztukowanie desek pomostowych może być uskutecznione tylko na leźniach. Przy sztukowaniu na zakład długość zakładu ma wynosić co najmniej 0.20 m.

(4) Grubość desek pomostowych ma być dostosowana do obciążenia i nie może wynosić mniej niż 32 mm.

(5) Deski pomostowe należy ułożyć tak szczelnie, ażeby niemożliwe było spadanie jakichkolwiek przedmiotów na pomost leżący poniżej.

(6) Pomost, znajdujący się powyżej 2 m. ponad terenem, należy zaopatrzyć od dołu w deskę krawędziową i w poręcz, umocowaną na wysokości 1 m. nad pomostem, licząc od poziomu pokładu do wierzchu poręczy.

§ 15. (1) Rusztowanie stojakowe należy usztywnić zapomocą krzyżulców przynajmniej w końcowych przedziałach rusztowania.

(2) Krzyżulce należy przymocować bezpośrednio do stojaków.

(3) Na krzyżulce można używać deski półczyste (zrzyny). Krzyżulce należy przymocować co najmniej 2 gwoździami z obydwóch końców. Długość gwoździ ma się równać co najmniej $2^1/_2$ grubości deski w miejscu przytwierdzenia.

§ 16. (1) Przy wznoszeniu nowych budynków zapomocą rusztowań zewnętrznych rusztowania stojakowe należy pozostawiać aż do ukończenia robót przy konstrukcji i wykończeniu dachów.

(2) Najwyższy pomost należy umieścić nie niżej niż o 1.60 m poniżej gzymsu wieńczącego, szczelnie zasłać deskami pomostowymi i niezależnie od poręczy, o której mowa w § 14 ust. (6), zaopatrzyć w poręcz, wystającą przynajmniej na 0.60 m. ponad rynnę dachową.

§ 17. (1) Pochyłość schodni nie może być większa od 1 : 2.

(2) Płaszczyznę schodni należy wyłożyć przymocowanymi listwami poprzecznymi w odstępach co najwyżej 0.40 m.

(3) Schodnie należy urządzić i utrzymywać w sposób, zabezpieczający korzystających z nich od poślizgnięcia się.

(4) Schodnie należy przytwierdzić do leźni i usztywnić w sposób, zapobiegający ich kołysaniu się.

(5) Grubość desek należy zastosować do obciążenia; w każdym razie zabronione jest używanie na pomost schodni desek cieńszych niż 38 mm.

Rusztowania drabinowe.

§ 18. (1) Zwykłe rusztowania drabinowe mogą być używane do robót, wymagających małej ilości materiałów (tynkowanie, mniejsze naprawy, malowanie i t. p.).

(2) Drabiny należy ustawić w ten sposób, ażeby było niemożliwe pionowe przesunięcie się obydwóch nóg, a tym bardziej wzajemne przesunięcie się jednej nogi względem drugiej.

(3) Odstęp pomiędzy drabinami nie może być większy, niż 2 m. Drabinowe rusztowanie z pojedyńczych drabin można wykonywać tylko do wysokości 16 m. Przy większych wysokościach należy od dołu stosować 2 drabiny obok stojące.

(4) Przy przedłużaniu drabiny zapomocą drugiej drabiny długość styku drabin powinna wynosić co najmniej 1.80 m. Połączenia należy dokonać zapomocą podwójnych klamer żelaznych, a ponadto żelaznych chomont (strzemion).

(5) Drabiny należy pewnie przymocować do budynku za pomocą drutu o średnicy, wynoszącej najmniej 2 mm, przez czterokrotne okręcenie dookoła haków o długości 0.20 m., wbitych najmniej na 0.15 m. w mur. Przymocowanie drabin do muru w inny sposób jest dopuszczalne, o ile sposób taki daje dostateczną gwarancję bezpieczeństwa.

(6) W celu zapobieżenia bocznym przesunięciom się drabin należy rusztowania umocnić zapomocą krzyżulców. Krzyżulce należy umieszczać co najmniej co 2 kondygnacje i przybijać gwoździami lub przyśrubowywać do stojaków drabin.

(7) Grubość desek pokładowych ma wynosić 50 mm. Deski mogą być sztukowane tylko na szczeblach drabin z tym, że jedna deska musi zachodzić na drugą co najmniej na 0.20 m. Zabrania się zamiast szczebli przybijać łaty.

(8) Na międzypokładach, na których się odbywa praca, należy na wysokości 0.90 m. od po-

kładu przybić gwoździami o długości 70 mm. poręcze z desek o przekroju wynoszącym co najmniej 32 x 150 mm. Zamiast przybicia gwoździami dopuszcza się umocowanie poręczy do drabin zapomocą ścisłego czterokrotnego krzyżowego okręcenia drutem o grubości 4 mm. lub zakładania na specjalnie przygotowane na drabinach łączniki.

Rusztowania wysuwane.

§ 19. (1) Na wysuwnice rusztowań należy używać kantówek o wymiarach, wynoszących co najmniej 0.14 x 1.14 m. Wysuwnice mają być nachylone ze spadkiem 1% w kierunku muru i nie mogą być wysunięte poza lice zewnętrzne muru więcej niż o 1.50 m. Wysuwnice muszą przechodzić przez mur lub otwory do wewnątrz budynku i wystawać poza lice wewnętrzne muru co najmniej na 2 m. Końce wysuwnic wewnątrz budynku należy zamocować do stropów. Pokłady, poręcze i dolne deski krawężnikowe mają odpowiadać warunkom, przepisanym wyżej w § 14. dla rusztowań stojakowych.

(2) Odstąpić od powyższych wymiarów można jedynie po uzyskaniu zatwierdzenia przez właściwą władzę budowlaną specjalnego projektu z obliczeniem statycznym.

Rusztowania na kozłach.

§ 20. (1) Kozły mają być mocno zbudowane i usztywnione. Kozły należy ustawiać na wytrzymałym pokładzie. Zabrania się ustawiania kozłów na luźnych pokładach z belek i t. p. niepewnych podstawach.

(2) Przy użyciu kozłów wyższych niż 2 m. nogi należy związać krzyżowo deskami lub łatami.

(3) Na rusztowaniu na kozłach dopuszcza się ustawienie tylko jeszcze jednego rusztowania na kozłach.

(4) Pomost rusztowania na kozłach należy szczelnie ułożyć z desek; deski należy zaściełać podwójnie na zakład dla robót murarskich i pojedyńczo — dla robót tynkarskich.

Rusztowania wiszące.

§ 21. (1) Rusztowania wiszące mogą być stosowane tylko do robót, wymagających małej ilości materiałów.

(2) Wysuwnice, przeznaczone do zawieszenia rusztowania wiszącego, należy odpowiednio umocować w stropach lub wiązaniach dachowych i zabezpieczyć przeciw przesunięciu, przechyleniu i przeważeniu się. Długość wysuwnic wewnątrz budynku ma przewyższać co najmniej dwukrotnie zewnętrzną ich część. Zabrania się umocowywanie wysuwnic w murze tylko zapomocą zaklinowania. Na wysuwnice należy używać żelazo o profilach dwuteowych, albo drzewo kantowe o wymiarach, wynoszących co najmniej 0.14 x 0.16 m., lub wreszcie drzewo okrągłe o średnicy, wynoszącej co najmniej 0.15 m. Największy rozstaw wysuwnic może wynosić co najwyżej 2.50 m.

(3) Dla podwieszania pomostów na wysuwnicach należy używać odpowiednio umocowane i odpowiedniej wytrzymałości wielokrążki z należycie dostosowanymi linami stalowymi lub konopnymi.

(4) Do podwieszania pomostów zabrania się używania lin konopnych o grubości mniejszej, niż 38 mm. Liny mają być zupełnie zdrowe; zabronione jest używanie liny konopnej, gdy chociaż jeden skręt jest uszkodzony.

(5) Haki lin mają być tak połączone ze strzemionami, aby wysunięcie się ich ze strzemion było uniemożliwione. Połączenie liny z hakami i strzemionami powinno być pewne, np. uskutecznione przez splecenie wolnych końców liny, a nie przez obwiązanie sznurkiem.

(6) Pomosty rusztowań mają być, o ile to jest możliwe, poziome. Pomosty należy szczelnie zasłać, a boki zabezpieczyć poręczą lub siatką. Szerokość pomostów ma wynosić co najmniej 0.50 m.

(7) Łączenie dwu rusztowań wiszących zapomocą t. zw. mostku i używanie drabin i kozłów na tych rusztowaniach jest zabronione.

(8) Przeciwko wahaniom rusztowania należy zastosować środki zabezpieczające.

(9) Do umocowania rusztowania należy używać haków nośnych normalnych, zginanych na gorąco i obliczonych na dane obciążenie.

(10) Pracowników zatrudnionych przy ustawianiu i rozbieraniu rusztowania należy zabezpieczyć liną, z wyjątkiem przypadków, gdy jest to niemożliwe ze względu na warunki miejscowe.

(11) Przy każdej dłuższej przerwie w robotach, np. na noc, należy rusztowania wiszące umocować na wysokości większej niż 2 m. nad terenem i wszystkie liny i drabiny podnieść, jeżeli osoby nie zatrudnione przy budowie mają dostęp do miejsca pracy.

(12) Rusztowania przed każdorazowym zastosowaniem muszą być zbadane na ich pewność.

(13) Do robót na rusztowaniach wiszących mogą być używani tylko pracownicy wykwalifikowani, którzy są dobrze obeznani z pracą i użyciem tego rodzaju rusztowań. Zmianę położenia rusztowania należy uskuteczniać zawsze przy pomocy co najmniej 4 pracowników, licząc po dwóch pracowników do obsługi każdej z lin.

Inne rusztowania.

§ 22. Używanie rusztowań o typie, nieprzewidzianym w rozporządzeniu niniejszym, dopuszcza się, gdy według uznania właściwej

władzy budowlanej rusztowania te dają gwarancję bezpieczeństwa.

Dachy ochronne.

§ 23. (1) Przy użyciu rusztowań zewnętrznych, bezpośrednio przy drogach komunikacyjnych, należy od strony drogi wykonać dach ochronny ze spadkiem pod kątem 45^0 do wewnątrz.

(2) Stosownie do rozmiarów i charakteru robót budowlanych dachy ochronne mogą stanowić oddzielną konstrukcję lub też mogą być wykonane na kroksztynach, odpowiednio przytwierdzonych do stojaków lub drabin. Grubość desek oszalowania ma wynosić co najmniej 24 milimetry.

(3) Używanie dachów ochronnych jako rusztowań lub na skład materiałów jest zabronione.

Podnoszenie i opuszczanie ciężarów.

§ 24. (1) Każdy podnośnik należy zaopatrzyć na widocznym miejscu w czytelny napis, określający największe dopuszczalne obciążenie. Przy dźwigach i żórawiach obok powyższego napisu należy podać nazwę wytwórni i rok wykonania. Dźwigi ponadto należy zaopatrzyć w napis, wskazujący, czy przewóz ludzi na tych dźwigach jest lub nie jest dopuszczalny.

(2) Podnośnik należy przymocować do rusztowania w ten sposób, aby przy podnoszeniu i opuszczaniu ciężarów pracownikom, zatrudnionym przy podnoszeniu nie groziło niebezpieczeństwo.

(3) Mechanizmy, służące do podnoszenia ciężarów, należy ustawić w takiej odległości od podnoszonego ciężaru, aby w razie zerwania się ciężar nie mógł spaść na zatrudnionych przy podnośniku pracowników.

(4) Zabrania się przeciążenia podnośników, dźwigów i żórawi ponad dopuszczalną normę.

§ 25. (1) Podnośniki, z wyjątkiem krążków i wielokrążków, mają być zaopatrzone w hamulce ręczne albo samoczynne. Dostęp do hamulca ma być niekrępujący i nienarażający pracownika na skaleczenie obracającymi się częściami podnośnika.

(2) Podnośniki korbowe mają posiadać korby wolne, to znaczy pozostające w stanie nieruchomym przy opuszczaniu ciężaru, a ponadto zapadkę i koło zapadkowe.

(3) Koła cierne, zębate i pędne w miejscach grożących niebezpieczeństwem należy zabezpieczyć za pomocą osłon.

(4) Podnośniki elektryczne, albo poruszane za pośrednictwem pędni (transmisyjne) mają posiadać samoczynne wyłączniki, zatrzymujące je w skrajnych punktach zasięgu.

(5) Przyrządy do zmiany szybkości podnoszenia i opuszczania ciężarów mają być zbudowane w sposób, zabezpieczający od przypadkowych zmian szybkości.

(6) Czyszczenie i smarowanie podnośników podczas ich ruchu jest zabronione.

§ 26. Używane przy budowie podnośniki mają znajdować się pod stałym nadzorem fachowym. Co 2 tygodnie należy poddawać oględzinom wszystkie części podnośnika pod względem zdatności do użytku oraz zużycia części. Niezdatne części należy naprawić lub zastąpić nowymi.

§ 27. (1) Podnoszone materiały należy na haku podnośnika zawieszać tak, aby nie mogło nastąpić znaczniejsze przesunięcie się punktu zawieszenia lub ześlizgnięcia się zawieszonego ciężaru z haka.

(2) Naczynia do podnoszenia mas sypkich mają być tak napełnione, aby nie mogło następować wysypywanie się materiałów podczas podnoszenia.

(3) Pod liny i łańcuchy do wiązania i wieszania materiałów należy dawać podkładki (np. klocki lub szmaty) celem przeciwdziałania uszkodzeniu lin i łańcuchów podczas podnoszenia.

(4) Ustawienie i obsługę podnośników należy powierzać pracownikom, dobrze obeznanym z tego rodzaju maszynami.

(5) Wszystkie niebezpieczne miejsca w obrębie działania podnośników ręcznych lub maszynowych należy ogrodzić. Dostęp do nich jest dozwolony tylko osobom przy nich zatrudnionym. O powyższym należy podać do wiadomości za pomocą odpowiedniego napisu, umieszczonego na widocznym miejscu.

(6) Przebywanie i przechodzenie pod zawieszonym ciężarem jest wzbronione.

Przenoszenie i składanie materiałów.

§ 28. (1) Przy podawaniu ręcznym materiałów z poziomu niższego na poziom wyżej położony, zabronione jest ustawianie pracowników jednego nad drugim w jednej linii pionowej.

(2) Materiały budowlane i narzędzia należy składać na placu budowy w ten sposób, aby nie powodowały niebezpieczeństwa dla życia i zdrowia ludzkiego przez możliwość wywracania lub staczania się.

Rowy i wykopy.

§ 29. (1) Rowy i wykopy, głębsze ponad 1 m, należy zabezpieczyć od osuwania się gruntu za pomocą stoków naturalnych, właściwych dla danego gruntu, lub też za pomocą odeskowań. Obowiązek odeskowania nie dotyczy wykonywanych w trwałym gruncie dołów drenowych o pochyłych bokach i o największej głębokości 1,75 m, gdy różnica pomiędzy poziomem, na którym stoją pracownicy przy kopaniu dołu,

a poziomem otaczającego terenu nie przekracza 1 m, a rury drenowe są zakładane za pomocą haków.

(2) Składanie materiałów budowlanych na brzegu wykopu jest dozwolone, gdy stosownie do warunków miejscowych parcie na grunt tych materiałów nie wywoła osunięcia się ziemi, grożącego zasypaniem wykopu. Składanie materiałów w pobliżu wykopu bez pozwolenia kierownika budowy jest zabronione.

(3) Po większych deszczach lub mrozach przed wznowieniem robót w wykopach należy zbadać wykopy i usunąć ewentualne uszkodzenia.

(4) Jeżeli w ziemi znajdują się kable elektryczne, rury wodociągowe, gazowe lub inne podobne urządzenia, należy o zamierzonym rozkopywaniu ziemi zawiadomić instytucje, sprawujące nadzór nad tymi urządzeniami, a przy robotach ściśle zastosować się do wskazówek, przez te instytucje udzielonych.

(5) Przy zasypywaniu wykopów, urządzenia zapobiegające usuwaniu się gruntu można usuwać tylko stopniowo.

Studnie i szyby.

§ 30. (1) Budowę studzien i szybów należy wykonywać przez fachowe przedsiębiorstwa, zatrudniające fachowych pracowników, dobrze obeznanych z tego rodzaju robotami.

(2) Boczne ściany wykopów studziennych i szybów należy ująć w odeskowanie, zaopatrzone w poziome rozparcia, wyłączające możliwość obwalenia się gruntu i zasypania znajdujących się w wykopie robotników.

(3) Gdy pogłębienie studni lub szybu postępuje równocześnie z opuszczeniem płaszcza studziennego, odeskowania nie są konieczne. W tym przypadku zabronione jest dokonywanie głębszych podkopów, niż 0,50 m, licząc od dolnej krawędzi płaszcza. Z chwilą, gdy dno wykopu, na którym znajdują się pracownicy, osiągnie głębokość większą niż 1,60 m od górnej krawędzi płaszcza, należy zapewnić środki, umożliwiające natychmiastowe i jednoczesne wydostanie się z wykopu każdemu pracownikowi oddzielnie.

Układanie belek stropowych, otwory w ścianach, stosowanie wiązań dachowych.

§ 31. (1) Gdy zachodzi potrzeba wykonywania pracy nad poziomem dźwigarów stropowych, nieprzekrytych stropem lub nieprzesklepionych natychmiast po ich ułożeniu, dźwigary należy zaopatrzyć w czasowe pokrycie przez szczelne i mocne ułożenie pokładu z desek o grubości, należycie zapewniającej bezpieczeństwo pracownikom.

(2) Na pokładzie zabronione jest urządzanie składów materiałów budowlanych. W razie potrzeby czasowego magazynowania materiałów budowlanych na pokładzie, należy go wzmocnić odpowiednio do przewidywanego obciążenia.

(3) Dźwigary stropowe, znajdujące się bezpośrednio niżej pod dźwigarami przekrytymi pokładem, o którym mowa w ust. (1) i (2), należy przykryć pojedyńczymi deskami w odstępach, wynoszących co najmniej 0,07 m.

(4) Wypełnianie stropów betonem, przekrywanie sklepieniem i materiałem stropowym ma się odbywać w zasadzie w kolejności od dolnych kondygnacyj do górnych. Odstępstwa od powyższej zasady są dopuszczalne, gdy względy bezpieczeństwa nie stoją na przeszkodzie, z tym jednak, że jeżeli robota odbywa się nad stropem, czasowo pokrytym deskami, wtedy następny niższy strop powinien być pokryty deskami.

(5) Otwory w ścianach, prowadzące na zewnątrz budynku, na niepokryte stropy oraz do szybów, świetlików itp. należy zagrodzić skrzyżowanymi deskami, gdy dolna krawędź otworu znajduje się niżej niż 0,50 m nad poziomem odnośnego pokładu.

(6) Pokrycie najwyższego pokładu może być usunięte tylko po ostatecznym wykończeniu robót dachowych.

Roboty dachowe.

§ 32. (1) Przy robotach dachowych należy używać rusztowań ochronnych dowolnego typu, zabezpieczających pracowników przed spadnięciem. Bez rusztowań mogą być wykonywane na dachach tylko roboty związane z naprawą.

(2) Przy prowadzeniu budowy za pomocą rusztowań zewnętrznych, rusztowanie ochronne należy urządzać nie niżej, niż o 1 m od dolnej krawędzi dachu. Na rogach budynku rusztowanie ochronne ma sięgać o 0,5 m poza skrajny obrys budynku.

(3) Przy wykonywaniu na dachach bez rusztowań robót, związanych z naprawą, gdy te roboty są wykonywane w pobliżu dolnej krawędzi dachu lub na dachach o nachyleniu powyżej 30^0 należy zaopatrzyć pracowników w pasy ochronne na linach. W razie użycia lin konopnych grubość ich ma wynosić co najmniej 1,5 cm. Linę z pasem ochronnym należy połączyć za pomocą t. zw. „karabinka".

(4) Użycie rusztowań, pasów ochronnych i lin przy robotach na dachu nie jest wymagane, gdy: a) dolna krawędź dachu znajduje się niżej niż 4 m nad poziomem terenu, lub jest zaopatrzona w urządzenie zapobiegające spadnięciu z dachu, albo b) roboty są wykonywane przy użyciu drabin lub sanek.

(5) Przy wykonywaniu robót nad dachami szklanymi i nad oknami na dachach, dachy te i okna należy przykryć w sposób, zapobiegający możliwości wypadku z pracownikami.

Budowa kominów fabrycznych.

§ 33. (1) Budowę kominów należy wykonywać przez fachowe przedsiębiorstwa, zatrudniające pracowników fachowych, dobrze obeznanych z tego rodzaju robotami.

(2) Pod miejscem, w którym są podnoszone materiały, niezależnie od tego, czy odbywa się ono z zewnątrz, czy wewnątrz komina, należy urządzić dach ochronny, zabezpieczający pracowników, znajdujących się na dole, od spadających wypadkowo przedmiotów.

Rozbiórka budynków.

§ 34. (1) Rozbiórkę budynków należy wykonywać według uprzednio opracowanego zgodnie z zasadami sztuki budowlanej programu robót, usuwającego niebezpieczeństwo nieprzewidzianego zawalenia się ścian, stropów lub przykryć.

(2) Gruz i inny materiał budowlany, pochodzący z rozbiórki, należy usuwać za pomocą zsuwania po płaszczyznach pochyłych lub zdejmować za pomocą podnośników. Zrzucanie materiału jest zabronione.

(3) Płaszczyzny pochyłe należy urządzić w sposób, zapobiegający spadaniu lub wypadaniu materiału na miejsca, do tego nieprzeznaczone.

(4) Obalanie lub rozsadzanie większych części budynku przy pomocy materiałów wybuchowych należy uskuteczniać w sposób przewidziany w przepisach, obowiązujących dla robót górniczych i zgodnie z warunkami, ustanowionymi w pozwoleniu władzy budowlanej.

Specjalne zabezpieczenia przy robotach z materiałami szkodliwymi i niebezpiecznymi.

§ 35. (1) W pomieszczeniach, w których są przechowywane materiały łatwopalne i w bezpośrednim sąsiedztwie takich pomieszczeń zabronione jest rozpalanie ognia, praca z otwartym ogniem i palenie tytoniu; odpowiedni zakaz należy uwidocznić przez wywieszenie stosownego napisu. W pomieszczeniach tych, jak również w pomieszczeniach, w których są wykonywane roboty z materiałami łatwopalnymi, należy, jako sztuczne oświetlenie, stosować lampy elektryczne żarowe lub lampy bezpieczeństwa.

(2) Kwasy, ługi, trucizny i gazy szkodliwe należy przechowywać w pomieszczeniach zamkniętych, specjalnie na ten cel przeznaczonych, w naczyniach, zaopatrzonych w wyraźne napisy, określające ich zawartość. Wypróżnianie balonów z kwasami należy uskuteczniać przy pomocy przyrządów, zapobiegających rozlaniu płynu. Przechowywanie tych materiałów w naczyniach do napojów i pokarmów, jak np. w butelkach od piwa — jest zabronione.

(3) Prowizoryczne piece stałe lub przenośne, do suszenia, lutowania, ogrzewania itp., umieszczane w wewnętrznych zamkniętych pomieszczeniach, w których znajdują się pracownicy, należy zaopatrzyć w rury do odprowadzania gazów lub w kaptury przeciwwyziewowe.

(4) Do gotowania asfaltu, smoły itp. materiałów należy używać kotły, zaopatrzone w szczelnie przylegające pokrywy. W pobliżu palenisk należy umieścić piasek do gaszenia.

(5) Przy przenoszeniu lub podnoszeniu materiałów gorących zabrania się napełniania naczyń po brzegi. Naczynia należy zaopatrzyć w uchwyty, zabezpieczające przenoszących lub podnoszących przed oparzeniem się.

(6) Przy robotach, wymagających użycia środków wybuchowych, mają zastosowanie przepisy, obowiązujące przy robotach górniczych.

Schrony i baraki dla pracowników.

§ 36. (1) Gdy na budowie jest zatrudnionych więcej niż 10 pracowników jednego pracodawcy, należy dla nich urządzić schron na wypadek niepogody, do spożywania posiłków, przechowywania ubrań na zmianę oraz pożywienia. Schron może być urządzony w budynku tymczasowym albo w budynku nowowznoszonym, powinien być zamykany, ogrzewany i posiadać drewnianą podłogę.

(2) Użytkowaną powierzchnię schronu należy obliczać w stosunku co najmniej 0,75 m^2 na jednego pracownika. Wysokość powinna wynosić w świetle co najmniej 2,30 m.

(3) Schrony należy zaopatrzyć w stoły, ławy, wieszadła i oddzielnie zamknięte środki opatrunkowe. Ponadto w widocznym miejscu należy wywiesić:

a) regulamin pracy lub obwieszczenie wewnętrzne, przewidziane przez obowiązujące przepisy,
b) wskazówki, dotyczące pierwszej pomocy w razie wypadków,
c) adresy posterunku policji i inspektora pracy.

(4) W przypadkach, gdy miejscowe warunki wymagają wybudowania baraków, przeznaczonych na zamieszkanie przez pracowników w czasie budowy, należy je urządzić w sposób następujący:

a) użytkowa powierzchnia baraków ma wynosić co najmniej 3,5 m^2 na osobę, a wysokość w świetle — 2,3 m,
b) powierzchnia okien ma wynosić co najmniej 1/10 powierzchni użytkowej podłogi,
c) podłoga ma być drewniana i szczelnie ułożona,
d) należy zapewnić zachowanie w czasie chłodów temperatury wewnętrznej wynoszącej co najmniej 15^0,

e) należy zaopatrzyć barak w urządzenie do gotowania strawy i zapewnić dostarczanie wody zdatnej do picia.

(5) W razie zatrudnienia osób płci obojga, należy urządzić osobne baraki (pomieszczenia) dla mężczyzn i dla kobiet.

Woda do picia.

§ 37. (1) Miejsca, gdzie są wykonywane roboty, należy zaopatrzyć w wodę świeżą i zdatną do picia w dostatecznej ilości. Wodę należy dostarczać za pomocą wodociągu lub w naczyniach, zamkniętych szczelną pokrywą i zaopatrzonych w krany.

(2) Naczynia z wodą i kubki należy tak rozmieścić, ażeby mogły korzystać z nich wszystkie bez wyjątku osoby, zatrudnione na budowie.

Ustępy.

§ 38. (1) W miejscach wykonywania robót budowlanych należy urządzić ustępy w takiej ilości, ażeby 1 otwór ustępowy przypadał na 25 pracowników.

(2) W razie zatrudnienia osób płci obojga, należy urządzić osobne ustępy dla mężczyzn i dla kobiet.

(3) Ustępy należy otoczyć ze wszystkich stron szczelnymi ścianami i zaopatrzyć w drzwi lub wejścia, zakryte zewnętrznym przepierzeniem, oraz w dach nieprzepuszczalny. Otwory ustępowe należy poprzedzielać ściankami. Gdy w ustępie są siedzenia, należy je zrobić z heblowanych desek. W celu wentylacji dołów ustępowych w ustępach należy urządzić kanały wentylacyjne, wyprowadzone ponad dach.

(4) Ustępy i ich najbliższe otoczenie należy stale utrzymywać w czystości. Zawartość dołów ustępowych należy przesypywać niegaszonym wapnem lub torfem.

Zachowanie się pracowników przy robotach budowlanych.

§ 39. (1) Pracownicy zatrudnieni przy robotach budowlanych powinni stosować się ściśle do przepisów rozporządzenia niniejszego.

(2) Zabronione jest samowolne obciążenie przez pracowników rusztowań i innych urządzeń pomocniczych i ochronnych przez umieszczanie na nich ciężarów.

(3) Zabronione jest samowolne usuwanie przez pracowników urządzeń pomocniczych i ochronnych na budowie, jako też dokonywanie jakichkolwiek zmian w tych urządzeniach.

(4) Przy podnoszeniu i opuszczaniu rusztowań wiszących należy przestrzegać, by pomosty nadmiernie się nie pochylały.

(5) Na rusztowaniach drabinowych oraz przy wykonywaniu robót na dachach zabronione jest noszenie obuwia drewnianego.

(6) Pozostawanie na rusztowaniach poza czasem pracy jest zabronione. Również zabronione jest sypianie na rusztowaniach lub w bezpośrednim sąsiedztwie rowów, dołów, ognisk i t. p.

(7) Przy wznoszeniu, rozbiórce i próbnym obciążaniu rusztowań i wszelkich urządzeń pomocniczych i ochronnych, zabrania się pracownikom przechodzić i zatrzymywać się pod tymi urządzeniami.

(8) Zabrania się pracownikom posługiwać się tymi przyrządami do pracy, urządzeniami maszynowymi, przewodami elektrycznymi itp., których obsługiwanie i używanie do nich nie należy.

(9) O wszelkich uszkodzeniach urządzeń pomocniczych i ochronych oraz urządzeń, przyrządów i narzędzi, używanych przy robotach, pracownicy obowiązani są niezwłocznie zawiadamiać kierownika robót.

(10) W obrębie obszaru, na którym są wykonywane roboty budowlane, spożywanie posiłków dozwolone jest tylko w porze i miejscu, ustalonym przez kierownika robót.

(11) Spożycie napojów alkoholowych i pozostawanie w obrębie budowy w stanie nietrzeźwym jest zabronione.

III. Przepisy końcowe.

§ 40. Winni niestosowania się przy wykonywaniu robót budowlanych do przepisów rozporządzenia niniejszego podlegają karom, przewidzianym w tytule X część II rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 roku o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. nr 23, poz. 202).

§ 41. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w 3 miesiące po dniu ogłoszenia i obowiązuje na obszarze całego Państwa, z wyjątkiem obszaru województwa śląskiego.

§ 42. Z dniem wejścia w życie rozporządzenia niniejszego tracą moc obowiązującą wszelkie przepisy, wydane w sprawach, unormowanych w rozporządzeniu niniejszym.

Minister Spraw Wewnętrznych

(—) Marian Zyndram-Kościałkowski

Minister Opieki Społecznej

(—) Jerzy Paciorkowski

ROZPORZĄDZENIE MINISTRÓW: OPIEKI SPOŁECZNEJ ORAZ PRZEMYSŁU I HANDLU

z dnia 7. maja 1937 roku

o higienie i bezpieczeństwie pracy w zakładach wyprawiających skóry.

(Dz. U. R. P. nr 53/1937 r., poz. 419)

Na podstawie art. 2. ust. 1. i art. 16. rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22. sierpnia 1927 roku o zapobieganiu chorobom zawodowym i ich zwalczaniu (Dz. U. R. P. nr 78, poz. 676), art. 2. ust. 1. lit. a) i art. 11. rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16. marca 1928 r. o bezpieczeństwie i higienie pracy (Dz. U. R. P. nr 35, poz. 325), art. 11. ust. (1) lit. e) i art. 26. ustawy z dn. 21. lutego 1935 r. o zapobieganiu chorobom zakaźnym i ich zwalczaniu (Dz. U. R. P. nr 27, poz. 198) zarządza się co następuje:

§ 1. (1) Przepisom rozporządzenia niniejszego podlegają:
1) garbarnie,
2) białoskórnie,
3) wyprawianie futer,
4) inne zakłady przemysłowe wyprawiające surowe skóry.

(2) Przez nazwę „zakłady", użytą w rozporządzeniu niniejszym, rozumie się zakłady, wymienione w ust. (1).

§ 2. (1) Wyprawianie skór powinno się odbywać w osobnym budynku zamkniętym, przeznaczonym wyłącznie na ten cel.

(2) W osiedlach lub ich częściach, mających urządzenia wodociągowe i kanalizacyjne, zakłady powinny mieścić się tylko na nieruchomościach połączonych z siecią wodociągową i kanalizacyjną.

(3) W osiedlach lub ich częściach nie mających urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych zakłady powinny mieścić się tylko na nieruchomościach, zaopatrzonych w wodę odpowiadającą warunkom przewidzianym w obowiązujących przepisach dla wody do picia i potrzeb gospodarczych i w urządzenia do odkażania ścieków oraz w urządzenia miejscowe do ich usuwania; urządzenia te powinny być takie, aby ścieki nie zanieczyszczały wody, gleby i powietrza.

(4) Dobroć wody powinna być stwierdzona wynikami badania. Powiatowa władza administracji ogólnej jest obowiązana na żądanie właściciela (dzierżawcy) zakładu pobrać próbę wody celem jej zbadania. Koszty badania wody obciążają właściciela (dzierżawcę) zakładu. Odpis wyników badania wody powinien być przesłany zakładowi przez powiatową władzę administracji ogólnej.

§ 3. Wszelkie odpadki otrzymywane w związku z wyprawianiem skór surowych, jeżeli nie są bezzwłocznie usuwane do kanałów, powinny być składane w miejscach i urządzeniach specjalnie na ten cel przeznaczonych, w sposób zabezpieczający przed zanieczyszczeniem powietrza, gleby i wody.

§ 4. (1) Zakłady powinny mieć oddzielne pomieszczenia na:

1) ubieralnie o powierzchni wolnej podłogi $^{1}/_{2}$ m kw. na każdego pracownika jednej zmiany;
2) natryski w liczbie 1 na 15 pracowników i
3) jadalnię.

Pomieszczenia te, jeżeli nie są w budynku oddzielnym, powinny być oddzielone od innych pomieszczeń i mieć osobne wejście.

(2) W ubieralni powinny być:

1) umywalnie z dobrą do picia wodą bieżącą, z liczbą kranów odpowiadającą co najmniej 1/10 liczby pracowników jednej zmiany, z odpowiednią ilością mydła i czystych ręczników;
2) oddzielnie zamykane, należycie przewietrzane szafki do ubrań domowych w liczbie odpowiadającej co najmniej liczbie pracowników jednej zmiany;
3) ławki lub stołki;
4) wieszaki.

(3) Zakłady pracy zatrudniające mniej niż 15 pracowników, a nie posiadające własnych urządzeń natryskowych, obowiązane są umożliwić pracownikom korzystanie z innych urządzeń natryskowych przynajmniej raz na tydzień.

(4) Spożywanie posiłku w pomieszczeniach do pracy jest wzbronione. Przed wejściem do jadalni pracownicy obowiązani są umyć ręce.

§ 5. (1) Pomieszczenia, w których odbywa się stale praca, powinny mieć:

1) co najmniej 3 metry wysokości;
2) dostateczne światło dzienne.

(2) Okna w pomieszczeniach tych:

1) powinny być otwieralne;
2) możliwie dochodzić do samego sufitu;
3) stosunek ich powierzchni do powierzchni podłogi powinien wynosić co najmniej 1 : 10.

(3) Ponadto w pomieszczeniach, w których przy pracy wydzielają się przykre zapachy lub szkodliwe dla zdrowia substancje lotne, powinna być urządzona skuteczna wentylacja sztuczna (mechaniczna, kominy lub t. p.).

§ 6. (1) Ściany wewnątrz pomieszczeń, w których odbywa się stale praca, powinny być czysto utrzymywane, a do wysokości 2 m pokryte materiałem nienasiąkliwym i dającym się oczyszczać na mokro.

(2) W działach tzw. mokrych powinna być podłoga gładka, szczelna, wykonana z materiału

nienasiąkliwego oraz mieć rowki lub spadki odprowadzające ścieki do kanałów.

(3) Ujścia do kanałów oraz kanały powinny być przykryte kratką dającą się zdejmować.

(4) Każdego dnia po pracy podłogi powinny być oczyszczone lub wymyte, odpadki zaś usuwane.

§ 7. Surowe skóry, jak również ich części, powinny być przechowywane w chłodnych i przewiewnych składach, oddzielonych od pozostałych pomieszczeń fabrycznych w sposób zabezpieczający otoczenie przed uciążliwymi wyziewami.

§ 8. (1) Pomieszczenia do:

1) gotowania garbników chromowych;
2) przyrządzania szkodliwych dla zdrowia chemikalii do wyprawiania skór;
3) lakierowania —

powinny być oddzielone jedne od drugich oraz od pozostałych pomieszczeń fabrycznych.

(2) Przechodzenie przez pomieszczenia, wymienione w ust. (1), oraz wykonywanie w nich pracy nie związanej z obsługą danego działu jest wzbronione.

§ 9. (1) Przy przenoszeniu surowych skór na plecach, ramionach, należy używać nieprzemakalnych ochron na głowę, szyję, plecy i ramiona.

(2) Pracownicy obsługujący doły i bębny oraz pracujący w działach mokrych powinni otrzymywać wysokie i nie przepuszczające wilgoci buty smarowane tłuszczem.

(3) W obróbce skór, w której używane są substancje żrące, pracownicy powinni mieć na rękach rękawice gumowe lub wykonywać pracę za pomocą kleszczy albo innych pomocniczych narzędzi.

§ 10. (1) Bębny obrotowe powinny być zaopatrzone:

1) w czasie ich ruchu — w ochrony (bariery, kraty, siatki itp), zabezpieczające przed przypadkowym uderzeniem;
2) w czasie ich bezczynności — w urządzenia, uniemożliwiające ich przypadkowe uruchomienie.

(2) Odstępy pomiędzy bębnami a ścianą od strony, od której odbywa się praca, oraz pomiędzy bębnami, jeżeli w czasie pracy zachodzi konieczność wejścia do tych odstępów, jak również szerokość przejść w pomieszczeniu dla bębnów powinna wynosić co najmniej 1,5 m, odstępy ściany od tylnej strony bębna, od której nie odbywa się praca, powinny wynosić co najmniej 60 cm.

(3) Otwory w bębnach, nie służących jako płuczka, w czasie ich ruchu powinny być szczelnie zamknięte mocno przytwierdzoną pokrywą.

(4) Doły pod bębnami powinny mieć obrzeżenie wysokości co najmniej 15 cm.

§ 11. (1) Krąglaki drewniane powinny być szczelnie obite blachą cynkową lub cynkowaną i posiadać odpowiednie podpórki, wyłączające konieczność podpierania krąglaków w czasie pracy przez pracownika własnym ciałem.

(2) W pomieszczeniach, w których odbywa się praca na krąglakach, na każdy krąglak powinna przypadać powierzchnia podłogi 4 m kw.

(3) Noże do mizdrowania ręcznego skóry powinny być urządzone w sposób zapobiegający zsuwaniu się rąk na ostrze.

§ 12. (1) Przy maszynach, wymagających do ich obsługi dwóch lub więcej pracowników, powinny znajdować się urządzenia, zabezpieczające, w razie uruchomienia maszyny przez jednego tylko pracownika, pozostałych pracowników przed nieszczęśliwym wypadkiem.

(2) Maszyny do mizdrowania i odwłaszania skóry, jeżeli walce ich znajdują się na wysokości poniżej 1,75 m, powinny być do tej wysokości zaopatrzone w ochrony zabezpieczające dostanie się rąk pomiędzy walce.

(3) Walce nożowe w częściach nie służących do obrabiania skóry powinny być osłonięte.

§ 13. (1) Doły do moczenia skór, wapnowania, garbowania itp. powinny być z materiału nieprzesiękliwego, doły z drzewa są dopuszczalne wyłącznie do garbowania skór garbnikiem roślinnym.

(2) Doły do moczenia skór, wapnowania, garbowania i t. p. powinny od strony dostępu do nich i od strony przejść między nimi mieć brzegi podwyższone nad poziom podłogi co najmniej o 50 cm, lub też być zaopatrzone w ogrodzenie wysokości co najmniej 1 m, zabezpieczające przed wpadnięciem do dołu.

(3) Doły nie zabezpieczone w sposób podany w ust. (2) zarówno puste jak i napełnione, powinny być stale przykryte mocnymi i dopasowanymi pokrywami.

§ 14. (1) Oczyszczanie dołów powinno być całkowite i odbywać się z zachowaniem należytych ostrożności, w szczególności:

1) zawartości ciekłe lub półciekłe należy usuwać za pomocą pomp;
2) pracownicy zatrudnieni mieszaniem powinni znajdować się poza dołem.

(2) Jeżeli względy techniczne wymagają wejścia pracowników do dołów, powinny być zachowane następujące środki ostrożności:

1) pracownik wchodzący do dołu powinien być zabezpieczony liną;
2) każdy pracownik znajdujący się w dole powinien być przez cały czas swego pobytu w nim uważnie obserwowany przez innego pracownika znajdującego się poza dołem i trzymającego koniec liny, do której jest uwiązany pracownik znajdujący się w dole;
3) w razie spostrzeżenia, że znajdujący się w dole pracownik ulega zatruciu, powinien on być niezwłocznie wydobyty na zewnątrz;

4) jeżeli zachodzi podejrzenie, że w dole mogą być gazy trujące, każdy pracownik wchodzący do dołu powinien być zaopatrzony w maskę gazową albo inny przyrząd, zapewniający mu dopływ świeżego powietrza lub tlenu.

§ 15. (1) Maszyny do dwojenia skór (łupiarki) i do ich wyrównywania (strugarki) powinny mieć urządzenia zapobiegające dostaniu się palców między walce.

(2) Urządzenia, wymienione w ust. (1), powinny być przytwierdzone do maszyny oraz mieć otwór konieczny do przepuszczenia skóry.

(3) Noże taśmowe przy maszynach, wymienionych w ust. (1), w częściach, które w czasie pracy nie są czynne, powinny być osłonięte.

§ 16. (1) Prasy hydrauliczne do wyżymania, prasowania, wyciskania itp. oraz wszelkie maszyny walcowe powinny mieć urządzenia zabezpieczające ręce pracowników przed zgnieceniem.

(2) Ochrony ruchome powinny być w czasie ruchu przytwierdzone do maszyny.

§ 17. Strugarki o walcach nożowych powinny być zaopatrzone w urządzenia zapobiegające przypadkowemu nawijaniu się skór na walce nożowe (np. szczotki lub tp.).

§ 18. (1) Maszyny do krajania skór powinny być zaopatrzone w miejscu krajania w listwę ochronną lub inne urządzenia zapobiegające skaleczeniu rąk, a nie utrudniające obsługi maszyny.

(2) W nożycach mechanicznych uderzeniowych nóż powinien być zabezpieczony przed przypadkowym jego opadnięciem.

(3) Maszyny do krajania kory powinny mieć urządzenia do przełączania kierunku ruchu walców chwytowych oraz taśmy transportowej bez końca; rączka aparatu przełączającego powinna być tak urządzona, aby w razie wciągnięcia pracownika przez walce mógł on maszynę unieruchomić. Urządzenia do krajania kory powinny być kryte.

(4) Młyny do garbnika celem zapobieżenia powstawaniu iskier powinny być zaopatrzone w silne magnesy chwytające w odpowiednim miejscu kawałki żelaza (drut, gwoździe itp.), mogące być przypadkowo w garbniku.

(5) Odległość brzegu leja nasypowego od urządzeń miażdżących lub walców w łamaczach kory lub prasach do jej wyciskania powinna być taka, aby pracownik nie mógł dosięgnąć do nich ręką.

§ 19. Odtłuszczanie skór z pomocą lotnych i łatwopalnych rozpuszczalników (benzyna i inne) powinno się odbywać w oddzielnym, ogniotrwałym, specjalnie na ten cel przeznaczonym budynku, oddalonym co najmniej o 5 m od innych zabudowań zakładu.

§ 20. Pomieszczenia, wymienione w §§ 19 i 28, powinny odpowiadać następującym wymaganiom:

1) drzwi powinny się otwierać na zewnątrz i prowadzić bezpośrednio na wolne powietrze; drzwi podczas pracy nie wolno zamykać lub zastawiać;

2) podłogi powinny być z materiału nieprzepuszczalnego, ogniotrwałego i nie dającego iskier przy uderzeniu metalem; podłogi te powinny być urządzone w ten sposób, aby spływające rozpuszczalniki (§ 19) nie mogły wypłynąć na zewnątrz pomieszczenia;

3) oświetlenie tych pomieszczeń dozwolone jest tylko za pomocą lamp elektrycznych żarowych; instalacje elektryczne wewnątrz tych pomieszczeń powinny odpowiadać normom Stowarzyszenia Elektryków Polskich, zaleconym przez MinisterstwoPrzemysłu i Handlu, dotyczącym pomieszczeń o niebezpieczeństwie wybuchowości; w braku wymienionych wyżej urządzeń do oświetlenia, wejście do tych pomieszczeń jest dozwolone tylko z lampami bezpieczeństwa;

4) pomieszczenia te mogą być ogrzewane jedynie przy wykluczeniu ognia lub żaru;

5) pomieszczenia te powinny posiadać urządzenia do wyciągania zanieczyszczonego parami rozpuszczalników (§ 19) powietrza za pośrednictwem otworów umieszczonych tuż ponad podłogą, wentylujących skutecznie i w sposób bezpieczny przede wszystkim okolice urządzeń wytwarzających pary tych rozpuszczalników; powietrze nasycone parami rozpuszczalników powinno być odprowadzone wprost na wolną przestrzeń do miejsc, w których nie zachodzi możność zapalenia się tych par.

§ 21. (1) Przechowywanie rozpuszczalników (§ 19) powinno odpowiadać obowiązującym przepisom.

(2) Przenoszenie rozpuszczalników (§ 19) w pomieszczeniach może być dokonywane wyłącznie w nietłukących się naczyniach.

§ 22. (1) W aparatach ekstrakcyjnych, w których stosuje się rozpuszczalniki, wymienione w § 19, nie wolno używać rozdzielaczy otwartych lub luźno krytych.

(2) Rurki wskazujące poziom tych rozpuszczalników powinny być zabezpieczone od uszkodzeń zewnętrznych.

§ 23. (1) Otwarcie ekstraktora przed całkowitym odpędzeniem rozpuszczalników (§ 19) jest niedozwolone.

(2) Odpędzanie rozpuszczalników (§ 19) ze skór powinno być tak dokładne, aby wykluczało późniejsze ich parowanie.

§ 24. Aparat do destylacji rozpuszczalników (§ 19) powinien być zbudowany i obsługi-

wany w sposób zabezpieczający przed wypadkami.

§ 25. (1) Wzbronione jest używanie do odtłuszczania skór siarczku węgla, chloroformu oraz eteru etylowego.

(2) Używanie do tego celu takich płynów jak: czterochlorek węgla, trójchloroetylen, dwuchloroetan, asordyna itp. jest dozwolone tylko wtedy, gdy odtłuszczanie odbywa się w aparatach hermetycznie zamkniętych, w oddzielnych pomieszczeniach dobrze przewietrzanych i nie łączących się bezpośrednio z innymi pomieszczeniami.

§ 26. Przechowywanie płynów, wymienionych w § 25 ust. (2), jest dopuszczalne jedynie w naczyniach szczelnie zamkniętych i nie przepuszczających światła.

§ 27. Pracownicy, wykonywujący roboty narażające skórę ich rąk na stałe zetknięcie się z rozpuszczalnikami (§ 19) i płynami, wymienionymi w § 25 ust. (2), powinni być zaopatrzeni w rękawice ochronne nieprzepuszczalne dla danego rozpuszczalnika oraz w razie potrzeby rozporządzać środkiem natłuszczającym skórę.

§ 28. Pomieszczenia do:

1) gotowania lakieru, tłuszczów i pokostu, topienia żywic i wosków i wytwarzania degrasu;
2) ogrzewania pokostu z paleniskiem wewnętrznym — powinny być oddzielone w sposób ogniotrwały od siebie i od innych pomieszczeń zakładu.

§ 29. Ogrzewanie kotłów do gotowania lakieru i tłuszczów, do topienia żywic i wosków oraz do wytwarzania degrasu powinno odbywać się wyłącznie na piecach z zewnętrznym paleniskiem.

§ 30. (1) Ogrzewanie kotłów w pomieszczeniach, w których odbywa się wlewanie do tych kotłów rozpuszczalników łatwopalnych i wybuchowych powinno w zasadzie odbywać się z pomocą pary lub grzejników elektrycznych odpowiadających właściwym dla tego rodzaju pomieszczeń normom Stowarzyszenia Elektryków Polskich, zaleconym przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu.

(2) Dopuszczalne jest także ogrzewanie tych kotłów z pomocą:

1) gazu — pod warunkiem, że płomień gazowy będzie gaszony przed wlaniem rozpuszczalników do kotła;
2) bezpośredniego ognia ze zwykłego paleniska zewnętrznego tak urządzonego, aby:
   a) pomiędzy paleniskiem, a pomieszczeniem kotła nie było żadnego bezpośredniego połączenia,
   b) kotły były umocowane na stałe i
   c) klapy do czyszczenia i zasuwy (szybry) były starannie uszczelnione.

(3) W braku urządzeń, wymienionych w ust. (1) i (2), kotły, do których są wlewane rozpuszczalniki łatwopalne i wybuchowe, powinny dawać się wyjmować i wówczas dodawanie do kotłów tych rozpuszczalników jest dopuszczalne w specjalnym pomieszczeniu zaopatrzonym w wyciąg do usuwania par wybuchowych, lub na wolnym powietrzu w miejscu zabezpieczonym od ognia.

§ 31. Wykipienie płynu z kotła powinno być uniemożliwione.

§ 32. Przepisy §§ 28, 29 i 31 nie mają zastosowania przy doraźnym ogrzewaniu smarów, gruntów, ługów itp.

§ 33. (1) Kotły do gotowania pokostu lub topienia żywic i wosków powinny mieć wyciągi do odprowadzania par i dymów, jeżeli sama budowa kotła i inne sposoby przewietrzania nie zapobiegają przenikaniu par i dymów do pomieszczeń pracy.

(2) Pary palne powinny być:

a) bądź odprowadzane na wolne powietrze w sposób zabezpieczający przed ich zapaleniem się,
b) bądź kondensowane,
c) bądź wreszcie spalane, jeżeli będą zastosowane urządzenia zapobiegające cofaniu się płomienia.

§ 34. Wzbronione jest zdejmowanie bezpośrednio ręcznie z paleniska kotłów z gorącymi cieczami o zawartości ponad 5 kg.

§ 35. Załączona instrukcja (załącznik nr 1) podaje zasady, które powinny być stosowane w pomieszczeniach, wymienionych w §§ 19, 28 i 30:

§ 36. (1) W pomieszczeniach wymienionych w par. 19, 28 i 30:

1) powinny się znajdować:
   a) po jednej odpowiedniej gaśnicy samoczynnej na każde pomieszczenie,
   b) w dostatecznej ilości: suchy piasek, mokre worki, dery lub płachty do gaszenia ognia, umieszczone w sposób umożliwiający ich użycie w każdej chwili;
2) wzbronione jest:
   a) palenie tytoniu,
   b) wchodzenie z otwartym ogniem, żarem lub wykonywanie jakichkolwiek czynności, dających płomień lub iskry,
   c) wchodzenie osób niepowołanych.

(2) Powyższe zakazy powinny być podane do wiadomości w napisach umieszczonych na zewnątrz tych pomieszczeń.

§ 37. Pracownik, zatrudniony przy moczeniu skór w benzynie lub innych substancjach lotnych, po jednej godzinie pracy powinien być przydzielony do innej pracy; powrót do tej samej pracy nie może nastąpić wcześniej niż po co najmniej 1-godzinnej przerwie.

§ 38. Lakierowanie, malowanie lub zwilżanie skór metodą natryskową może odbywać się tylko w racjonalnie urządzonej szafie z wyciągiem mechanicznym.

§ 39. Trzepanie futer, szlifowanie skór na sucho oraz wszelkie inne prace, przy których powstaje kurz, powinny być wykonywane w urządzeniach wyciągowych.

§ 40. Używanie wydalin (kału, moczu) do wyprawiania skór jest wzbronione.

§ 41. (1) Przy maszynach mogących powodować wypadki powinny być umieszczone w miejscach widocznych odpowiednie ostrzeżenia i pouczenia.

(2) W dziale skór surowych i w pomieszczeniach t. zw. mokrych powinny być wywieszone pouczenia o możliwości zakażenia się wąglikiem (załącznik nr 2).

§ 42. (1) Zakłady istniejące w dniu wejścia w życie rozporządzenia niniejszego powinny być doprowadzone do stanu wymaganego tym rozporządzeniem do dnia 31 grudnia 1937 roku— z zastrzeżeniem przepisu, zawartego w ust. (2) paragrafu niniejszego oraz z uwzględnieniem odmiennych terminów, przewidzianych w § 43 pkt. 1), 2) i 3) — w przeciwnym razie ulegną zamknięciu.

(2) Przepisy § 5 ust. (1) pkt. 1), § 10 ust. (2), § 13 ust. (1) i (2) i § 18 ust. (4) mają zastosowanie do zakładów nowootwieranych, a w istniejących zakładach tylko do nowych pomieszczeń, przepisy zaś §§ 19 i 29 — tylko do zakładów nowootwieranych.

(3) W zakładach istniejących w chwili wejścia w życie rozporządzenia niniejszego:

1) odtłuszczanie skór z pomocą rozpuszczalników, wymienionych w § 19, może się odbywać w pomieszczeniu, przylegającym do innych pomieszczeń zakładu, tylko wtedy, gdy pomieszczenie to jest położone na parterze, jest oddzielone od innych pomieszczeń murem ogniotrwałym, wystającym ponad dach o 0,5 m i nie łączy się z innym pomieszczeniem bezpośrednio przez drzwi, okna lub inne otwory;

2) paleniska kotłów do gotowania lakieru lub tłuszczów oraz wytwarzania degrasu (§ 29) mogą być wewnątrz pomieszczeń, lecz tylko wówczas, gdy kotły są zaopatrzone w urządzenia uniemożliwiające przedostanie się do ognia zawartości kotła.

§ 43. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1938 r. z wyjątkiem przepisów:

1) § 4 ust. (1) pkt. 1) i 3) i ust. (2), § 6 ust. (2) i (3) i § 38, które wchodzą w życie z dniem 1 stycznia 1939 r.;

2) § 5 ust. (3) i § 8, które wchodzą w życie z dniem 1 lipca 1939 r.;

3) § 2 ust. (1), § 5 ust. (1) pkt. 2) i ust. (2) pkt. 3), § 11 ust. (2) i § 39, które wchodzą w życie z dniem 1 lipca 1940 r.

Minister Opieki Społecznej

(—) Marian Zyndram-Kościałkowski

Minister Przemysłu i Handlu

(—) Antoni Roman

Załącznik nr 1 do rozporządzenia Ministrów: Opieki Społecznej oraz Przemysłu i Handlu
z dnia 7 maja 1937 roku (poz. 419).

Instrukcja

dla pracowników zatrudnionych w zakładach wyprawiających skóry przy pracy z materiałami łatwopalnymi i wybuchowymi.

(1) Każdy pracownik powinien przestrzegać, by nie przystępować do pracy w ubraniu przesyconym nadmiernie benzyną, terpentyną, benzolem lub innymi cieczami i rozpuszczalnikami łatwopalnymi lub wybuchowymi. W razie oblania ubrania roboczego tymi materiałami należy niezwłocznie ubranie takie zmienić.

(2) Dolewanie do kotłów cieczy i rozpuszczalników, wymienionych w ust. (1), może się odbywać jedynie po dostatecznym ostygnięciu zawartości kotła.

(3) W razie zapalenia się zawartości kotła należy natychmiast zamknąć kocioł pokrywą, uszczelniając szpary piaskiem, popiołem, mokrymi płachtami lub t. p.

(4) Należy zapobiegać wykipieniu łatwopalnych materiałów z kotła przy pomocy regulacji ogrzewania, mieszania, dopełniania lub t. p.

(5) W razie zapalenia się ubrania na pracowniku ogień należy gasić przez stłumienie go płachtami, kocami derami lub t. p. i przez tarzanie po ziemi.

(6) Do pomieszczeń, w których znajdują się materiały łatwopalne lub wybuchowe albo w których odbywa się praca tymi materiałami, nie wolno wchodzić z ogniem lub zapalać w nich ognia. Palenie tytoniu w tych pomieszczeniach jest surowo wzbronione.

Załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministrów: Opieki Społecznej oraz Przemysłu i Handlu
z dnia 7 maja 1937 r. (poz. 419).

Wskazówki

dla narażonych na zarażenie się wąglikiem pracowników zakładów wyprawiających skóry.

(1) Wąglik jest chorobą zwierząt, która przenosi się także na ludzi.

(2) Zakażenie powoduje specjalny zarazek wąglikowy, który znajduje się we krwi, w skórze lub sierści zwierząt chorych.

(3) Przeniesienie na człowieka powstaje w przedsiębiorstwach, w których pracownicy stykają się ze skórami, sierścią, mięsem, wnętrznościami i odchodami zwierząt chorych.

(4) Drogi zakażania są następujące:

a) uszkodzona skóra, jak: rany, zadrapania, wrzody, krosty itp.;

b) wdychiwanie kurzu powstałego przy pracy ze zwierzęcymi skórami, sierścią, mięsem, kiszkami, odchodami itd., będącymi w stanie suchym;

c) spożycie mięsa zwierząt zarażonych wąglikiem;

d) spożywanie pokarmów zanieczyszczonych materiałami, zakażonymi wąglikiem.

V.

48.

PISMO OKÓLNE URZĘDU WOJEWÓDZKIEGO ŁÓDZKIEGO

z dnia 20 stycznia 1939 roku Nr. OA. I. 19/113

o rozsprzedaży wydawnictwa „Analiza robót budowlanych".

Panom Naczelnikom Wydziałów Urzędu Wojewódzkiego oraz Panom Starostom i Panom Przewodniczącym Wydziałów Powiatowych (Zarz. Drog.) Województwa Łódzkiego.

Urząd Wojewódzki udziela do wiadomości przedruk pisma Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 20/XII-1938 r. Nr. GB. 9/11-26.

Zgłoszenia na nabycie wymienionego wydawnictwa na warunkach wskazanych w powołanym piśmie należy zgłaszać do Urzędu Wojewódzkiego, Wydział Ogólny — Oddział Budżetowo-Gospodarczy.

Za Wojewodę

(—) Al. Tymianiecki
Naczelnik Wydziału

Przedruk.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych
Nr. GB. 9/11-26.

W-wa, dn. 20. XII. 38 r.

Rozsprzedaż wydawnictwa „Analiza robót budowlanych".

Do Urzędu Wojewódzkiego (wszystkich) i Komisariatu Rządu na m. stoł. Warszawę.

Celem udostępnienia urzędnikom Urzędu Wojewódzkiego (Komisariatu Rządu na m. st. Warszawę) nabywania wydawnictwa p. t. „Analiza robót budowlanych", Ministerstwo zezwala na nabywanie wspomnianego wydawnictwa na raty. Urząd Wojewódzki (Komisariat Rządu na m. st. Warszawę) może rozłożyć spłatę należności na 6 równych rat miesięcznych. Wyegzekwowanie należności może odbywać się drogą potrącania z uposażenia. Ministerstwo powierza Urzędowi Wojewódzkiemu (Komisariatowi Rządu na m. st. Warszawę) kontrolę nad całkowitym spłaceniem należności. Uzyskane ze sprzedaży kwoty należy wpłacać na konto Dziennika Urzędowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w PKO. Nr. 30197, zaznaczając na odwrotnej stronie odcinka PKO. tytuł wpłaty.

Zainteresowany może otrzymać wydawnictwo po wpłaceniu pierwszej raty.

Za Naczelnika Wydziału

(—) Tymiński
Radca

VI.

49.

WYKAZ

osób poszukiwanych, odwołanych poszukiwań i unieważnionych tablic rejestracyjnych.

1) Nr. OC. II. 20/83. Urząd Wojewódzki prosi o zarządzenie poszukiwania Aleksego Niklewskiego, syna Michała i Tekli ze Zborskich, ur. 17/VII-1893 r. w Kruszwicy. W razie ustalenia miejsca pobytu wymienionego uprasza się o zbadanie jego stanu materialnego i zakomunikowanie wyniku dochodzeń Komendzie Portu Wojennego Gdynia z powołaniem się na pismo 460/Int. Og. z dnia 16/XI-1938 r.

2) Nr. OA.I.15/3. Antoni Kukowski, syn Stanisława i Julianny, urodzony 13 listopada 1914 roku we wsi Kubrzany, gmina Jedwabne, pow. łomżyńskiego, w roku 1937 wyjechał do Sokółki rzekomo w poszukiwaniu pracy, skąd po pewnym czasie wydalił się w niewiadomym kierunku i dotychczas nie powrócił. Po ojcu Antoniego Kukowskiego — Stanisławie, pozostał spadek, który może objąć jedynie poszukiwany, gdy tymczasem jego matka nie ma żadnego majątku i utrzymuje się z żebractwa.

Rysopis poszukiwanego: wzrost wysoki, włosy ciemno-blond-kędzierzawe, oczy szare, jedno oko skośne.

Urząd Wojewódzki prosi o zarządzenie poszukiwania za Antonim Kukowskim i w razie pozytywnego wyniku o bezpośrednie powiadomienie Starostwa Powiatowego w Łomży z powołaniem się na pismo z dnia 7 grudnia 1938 r., Nr. B-16/1/38.

3) Nr. OC. II. 20/97. Urząd Wojewódzki prosi o zarządzenie ustalenia miejsca zamieszkania, oraz stosunków majątkowych i zarobkowych Szelubskiego Josiela, z zawodu kupca leśnego, urodzonego w roku 1874, syna Elka

i Rody, wyznania mojżeszowego, żonatego, poszukiwanego celem ściągnięcia należności Skarbu Państwa.

Szelubski, który w 1933 roku mieszkał w Wilnie przy ul. Jagiellońskiej Nr. 3, opuścił tę miejscowość w 1933 r. bez wymeldowania i obecnie jego miejsce pobytu jest nieznane.

O pozytywnym wyniku poszukiwań należy powiadomić Urząd Wojewódzki Nowogródzki z powołaniem się na pismo z dnia 21/XII-1938 r. Nr. Ad-8-16-38,

4) Nr. OC. II. 20/95. Urząd Wojewódzki prosi o zarządzenie ustalenia adresu Walerego Iwanickiego, urodzonego dnia 1 maja 1882 roku w Oderadach, gminy Tuczyn, pow. łuckiego, syna Mikołaja i Zofii z domu Chrzanowskiej, b. pracownika oddziału Państwowego Banku Rolnego w Łucku. Wymieniony wyjechał z Łucka w niewiadomym kierunku w dniu 20/X-1936 r. O pozytywnym wyniku poszukiwań należy powiadomić bezpośrednio Urząd Wojewódzki Wołyński z powołaniem się na pismo z dnia 20/XII-1938 r. Nr. BPP. 7/38.

5) L. OC. II. 22/42. Michał Węgrzyn, syn Baltazara i Elżbiety, urodzony w Graboszycach, pow. Oświęcim, lat 44 ostatnio zamieszkały w gromadzie Krzywda, pow. Fisko, wyjechał w roku 1927 do Warszawy gdzie pracował w charakterze agenta w kilku firmach.

Węgrzyn od roku 1928 nie daje znaku życia pozostawiając żonę Katarzynę i dzieci bez zaopatrzenia.

Urząd Wojewódzki prosi o wdrożenie poszukiwań, a w razie pozytywnego wyniku o zawiadomienie Urzędu Wojewódzkiego Lwowskiego z powołaniem się na pismo z dnia 27/XII-1938 r. Nr. BB. 25/81/38.

6) Nr. OC. II. 20/91. Poszukiwania Sergiusza Szczerbakowa, zarządzone pismem okólnym Urzędu Wojewódzkiego Łódzkiego z dnia 31-go marca 1931 r. Nr. AA. I. 22/27, niniejszym odwołuje się.

7) L. OC. II. 20/98. Poszukiwanie Ignacego Bednarka, zarządzone w Łódzkim Dzienniku Wojewódzkim Nr. 20 z dnia 2/XI-1934 r. pod poz. 235, odwołuje się jako nieaktualne.

8) Nr. KRI A. 46-142/15. Urząd Wojewódzki unieważnia zagubione przez Powiatowy Komitet W. F. i P. W. Łęczyca — tablice rejestracyjne A 46-142.

9) Nr. KR. I. A. 47-146/12. Urząd Wojewódzki unieważnia zagubione przez Eugeniusza Antczaka, zam. w Łasku, Piłsudskiego 58, tablice rejestracyjne A 47-146.

VII.

50.

OBWIESZCZENIE ZARZĄDU MIEJSKIEGO W ŁODZI

z dnia 17 stycznia 1939 roku

o odebraniu pism.

Na podstawie art. 151 Ordynacji Podatkowej (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr. 14, poz. 134) Zarząd Miejski wzywa niżej wymienionych do zgłoszenia się w biurze Wydziału Podatkowego przy ulicy Zawadzkiej 1 (front, II piętro, pokój 14) celem odbioru pism, nadesłanych przez Urzędy Skarbowe:

2 Urząd Skarbowy w Łodzi:

nakazy płatnicze na państwowy podatek dochodowy na rok 1938:

Nr. ks. bież.	
5022/15	Abersztajn Ajzyk, 11 Listopada 53.
40/15	Ajzenberg Mordka, Zawadzka 15.
93/15	Aszkinajzer Abram, Gdańska 7.
1244/ 2	Baum Abram Majer, Nowomiejska 24.
4524/15	Baumzecer Liba, Gdańska 5.
4432/15	Blum Sura, 11 Listopada 71.
5044/15	Bromberg Noech, 11 Listopada 17.
5046/15	Comber Joel, Pl. Wolności 7.
619/15	Dymant Mania, Gdańska 11.
4537/15	Flakowicz Mojżesz, 11 Listopada 21.
903/15	Gajst Mojżesz, Zawadzka 33.
4972/15	Grinberg Josef, Pogonowskiego 15.
4661/15	Gold Jakób Pinkus, 11 Listopada 56.
4663/15	Goldkorn Jochweta, Zawadzka 23.
4891/15	Goldman Fajga Chawa, Ogrodowa 8.
5055/15	Gołuchowski Lesner J., Nowomiejska 24.
1282/ 2	Heller Abram Noech, Podrzeczna 5.
4838/15	Hercman Izrael, 11 Listopada 31.
390/ 2	Janowski Gedalie, Nowomiejska 32.
1322/ 2	Kiersz Jankiel, Podrzeczna 12.
1714/15	Klaper Lajb, 11 Listopada 74.
2039/15	Lerman Fajga, 11 Listopada 43.
2325/15	Milgrom Bluma, Pl. Wolności 6.
5027/15	Nasielewicz Zelman, Zawadzka 15.
5033/15	Pawigon Dawid, Nowomiejska 6.
2596/15	Pinczewski Gerszel, 11 Listopada 17.
4640/15	Glewiński Jakób, Zachodnia 21.
4997/15	Rodal Brucha, Nowomiejska 10.
4945/15	Rozprza Abram, 11 Listopada 9.
1363/ 2	Rozenblum Majer, Drewnowska 36.
5069/15	Rybacki Bolesław, 11 Listopada 52.
4724/15	Strykowski Szyja, Zachodnia 7.
5030/15	Sytner Estera Mirla, 11 Listopada 69.
3236/15	Szer Chilel, 11 Listopada 30.
3545/15	Unger Abram, 11 Listopada 58.
3765/15	Wirth Ludwik, 11 Listopada 19.
1144/ 2	Zylberman Sura Łaja, Podrzeczna 8.
3999/15	Zychliński Abram, Mielczarskiego 6.
3903/15	Zdrzyniecki Zygmunt, Ogrodowa 20.

nakaz płatniczy na państwowy podatek dochodowy na 1936 rok:

Nr. ks. bier.

2791 Rubin Mendel Mordka, Lipowa 3.

5 Urząd Skarbowy w Łodzi:

nakazy płatnicze na różnicę podatku dochodowego od uposażeń za rok podatkowy 1938:

Nr. ks. bier.

126/ 2 Straus Robert, Al. Unii 18.
117/ 2 Podemska Sabina, Leśna 1.

orzeczenia karne:

Nr. rej. karn.

496/185/38 Straus Robert, Al. Unii 18.
486/185/38 Podemska Sabina, Leśna 1.
II/36 odw. Grenboch Szmul, Bazarna 5.

6 Urząd Skarbowy w Łodzi:

nakazy płatnicze na państwowy podatek przemysłowy od obrotu za rok 1936 i 1937:

Nr. ks. bier.

36 Augustyniak Józef, Kątna 24.
2022 Aronfeld Abraham, Radwańska 4.
94 Berkowicz Abram, Bankowa 19.
2056 Frątczak Michał, Piotrkowska 257.
484 Goldgrub Tauba Rajzla, Kątna 36.
529 Górna Kazimiera, Felsztyńskiego 23.
585 Horowicz Marian, Kątna 54.
581 Holwek Feliks, Bednarska 14.

zawiadomienie Nr. II/1/275 Holwek Feliks, Bednarska 14.

Nr. ks. bier.

671 Jułkowski Wacław, Piotrkowska 317.
2113 Kozieradzki Wacław, Radwańska 6.
933 Lachman Edward, Wólczańska 222.
943 Laube Karol, Rzgowska 27.
1025 Łęcka Leokadia, Lokatorska 16.
1092 Matczak Marcin, Krakusa 13.
1107 Miazek Bronisław, Sanocka 10.
1141 Wizgała Jan, Rzgowska 7a.
1427 Rudzenia Jerzy, Rzgowska 9.
1477 Sacińska Aniela, Poprzeczna 7.
1555 Stachurski Stefan, Piotrkowska 317.
2187 Święcicka Jadwiga, Radwańska 46.
1728 Tarkowski Leon, Rzgowska 7.
2477 Tomczak Józef, Sanocka 35.
1985 Zimmerman Reinhold Hugon, Sokola 13.
2019 Zychlińska Janina, Piotrkowska 307.

postanowienie o wyłączeniu opłaty od zryczałtowanego podatku przemysłowego od obrotu na rok 1938:

Sochaczewski Szlama, Rzgowska 7.

7 Urząd Skarbowy w Łodzi:

postanowienia o wysokości kwartalnych zaliczek na podatek przemysłowy od obrotu dla nowopowstałego przedsiębiorstwa:

135 Rajczyk Szlama, Brzezińska 46.
128 Papierowicz Elka, Łagiewnicka 1/3.
129 Pacyna Walenty, Łagiewnicka 82.
153 Szlagman Boruch, Zawiszy 35.
164 Weber Lajb, Pieprzowa 6.
85 Kaufman Tobiasz, Zgierska 41.
189 Hegenbort Lili, Zawiszy 9.
71 Gruszka Cyrla, Łagiewnicka 13.
197 Borgiel Józefa, Jodłowa 22.
43 Baum Lelek, Zgierska 51.
40 Banasiak Józef, Kowalska 10.
131 Plesiak Eleonora, Jonszera 2.
140 Behm Andrzej, Murarska 7.
179 Menczyrek Ita, Łagiewnicka 4.
176 Zynger Ajdel Rywka, Zgierska 21.

nakaz płatniczy na państwowy podatek przemysłowy od obrotu za rok 1937:

Nr. ks. bier. 3178 Wolman Ruda, Brzezińska 2.

zawiadomienia:

Nr. R.O.P.P.

68/36 Frysz Dawid, Młynarska 26.
4/36 Adam Edmund, Chrobrego 12.

8 Urząd Skarbowy w Łodzi:

orzeczenia karne:

Nr. rej. karn.

II. 2/ 59/38 Hercke Izaak, Piotrkowska 19.
II. 2/143/38 Kirszbaum Szmul Zejwel, Południowa 40.
II. 2/ 60/38 Kuperman Eryk Lejb, Al. 1 Maja 19
II. 2/ 64/38 Sztern Dawid, Pomorska 6.

dowody doręczenia odpisu orzeczenia karnego:

Nr. rej. karn.

76/36 Krakowski Jakób, Piłsudskiego 35.
II. 76/1/37 Zygielman Moszek, Piłsudskiego 34.

9 Urząd Skarbowy w Łodzi:

dowody doręczenia odpisu orzeczenia karnego:

II. 2/193/38 Jelska Czerna, Cegielniana 32.
II. 199/38 Müller Mojżesz Icek, Piotrkowska 18.
II. 2/185/206/38 Szwarc Chana, Narutowicza 18.
II. 2/185/265/38 Szpigelman Ezriel, Południowa 25.
II. 2/185/224/38 Zajdenbajtel Abram, Cegielniana 40.
II. 2/185/ 86/38 Feldon Fajga, Piłsudskiego 56.
II. 2/185/249/38 Gitte Daniel, Piotrkowska 18.
II. 2/185/149/38 Kujawski Szmul Josek, Narutowicza 34.
II. 2/185/247/38 Frenkiel Izaak Mendel, Piotrkowska 20.
II. 2/185/120/38 Wajland Chaja Małka, Piotrkowska 26.

nakazy płatnicze na państwowy podatek dochodowy na rok 1938:

Nr. ks. bier.

155 Berger Chil Fiszel, Południowa 15.
280 Bornsztajn Abram, Piłsudskiego 64.
3245 Bornsztajn Mendel, Cegielniana 10.
3244 Borensztajn Ryfka, kamienna 1.
3339 Czajkowski Moszek, Piłsudskiego 58.
242 Fijałko Izydor, Piramowicza 5.

Nr. ks. bier.
645 Finkielsztajn Rywka, Piłsudskiego 56.
3328 Fromer Dawid, Piłsudskiego 58.
708 Frydel Godel, Narutowicza 32.
3346 Goldminc Szoel, Piłsudskiego 72.
3341 Gutsztadt Chawa, Cegielniana 10.
3355 Hecht Chawa, Południowa 13.
3354 Hendeles Chaim, Cegielniana 25.
1106 Chęcińska Tauba, Cegielniana 16.
1235 Kahne Moszek Aron, Kamienna 9.
3153 Kamusiewicz Bajla, Piłsudskiego 51.
1572 Kohn Salamon, Cegielniana 82.
3364 Koral Izak, Cegielniana 18.
585 Krauze Oskar, Cegielniana 55
1494 Lajb Fajwel, Cegielniana 1.
623 Lange Józef Bolesław, P. O. W. 1.
1917 Peter Kalman Szlama, Południowa 17.
3371 Leber Dawid, Piłsudskiego 57.
644 Lew Chaim Ber, Cegielniana 38.
3299 Löwenthal Izaak, Piotrkowska 21.
681 Lipman Kalman, Piramowicza 5.
3380 Małogold Dawid, Kamienna 1.
1783 Minc Fela, Piłsudskiego 51.
3389 Naparstek Majer Wolf, Cegielniana 30.
3390 Natanzon Josef Hercka, Piłsudskiego 57.
1857 Nussbaum Nusen, Południowa 11.
840 Pakszwer Anna, Piramowicza 15.
2044 Rathe Kazimierz, Narutowicza 18.
2103 Rotenberg Józef, Cegielniana 10.
2288 Śmietański Abram, Piotrkowska 22.
2412 Sznycer Izrael Moszek, Piłsudskiego 76.
2496 Szulzinger Jakub, Południowa 5.
2509 Szwarc Sala, Cegielniana 29.
1532 Szwarcbart Lejbuś, Kilińskiego 30.
3212 Turkowski Mojżesz, Kamienna 1.
2747 Wassercyjer Abram, Cegielniana 24.
2816 Wolf Arie, Południowa 17.
3426 Zylbersztajn Jakub Mojżesz, Narutowicza 18.

13 Urząd Skarbowy w Łodzi:

nakaz płatniczy na państwowy podatek dochodowy na rok 1938.

Nr. ks. bier.
4526 Orenbuch Ruchla, Brzezińska 21.

Po upływie czterech tygodni od daty ukazania się niniejszego obwieszczenia w Łódzkim Dzienniku Wojewódzkim doręczenia uważa się za uskutecznione.

Tymczasowy Prezydent Miasta:

(—) M. Godlewski.

51.

OBWIESZCZENIE ZARZĄDU MIEJSKIEGO W ŁODZI

z dnia 26 stycznia 1939 r. Nr. I. O. 16/11/39

o zatwierdzeniu szczegółowego planu zabudowania.

Zarząd Miejski w Łodzi w myśl art. 25 i 35 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 roku o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. nr 23, poz. 202), zmienionego ustawą z dnia 14 lipca 1936 roku (Dz. U. R. P. nr 56, poz. 405) podaje do publicznej wiadomości, iż Ministerstwo Spraw Wewnętrznych decyzją z dnia 21 stycznia 1939 roku za nr BO. 6-3-32 zatwierdziło na podstawie art. 33 i 51 omawianego rozporządzenia szczegółowy plan zabudowania, będący zarazem planem ogólnym a obejmujący teren, zawarty pomiędzy osią ulicy P. O. W., osią ulicy Cegielnianej, linią biegnącą równolegle do wschodniej linii regulacyjnej placu im. gen. Dąbrowskiego w odległości 15 m na wschód od tej liniii regulacyjnej i osią ulicy Narutowicza.

Powyższy plan zabudowania przechowywany jest w Oddziale Regulacji Miasta, Plac Wolności 14, pokój 47 i może być przeglądany przez interesowanych codziennie oprócz niedziel i świąt w godzinach od 10 do 12-ej.

Tymczasowy Prezydent Miasta

(—) M. Godlewski

Dział nieurzędowy.

KOMUNIKAT URZĘDU WOJEWÓDZKIEGO ŁÓDZKIEGO

z dnia 31 stycznia 1939 r. Nr. OOI. 2/1

o przemówieniu Wojewody Łódzkiego na Radzie Wojewódzkiej w dniu 24 stycznia 1939 roku.

We wtorek, dnia 24 stycznia rb. w sali konferencyjnej Urzędu Wojewódzkiego pod przewodnictwem p. Wojewody Henryka Józewskiego odbyło się roczne zebranie Rady Wojewódzkiej. W zebraniu oprócz członków Rady Wojewódzkiej ,wzięli udział: przedstawiciele władz i urzędów niezespolonych, przedstawiciele samorządu gospodarczego, przedstawiciele samorządu terytorialnego, oraz przedstawiciele Urzędu Wojewódzkiego.

Zgodnie z art. 45 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 19 stycznia 1928 roku o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. U. R. P. Nr. 80, poz. 555 z 25 sierpnia 1936 roku) na Radzie Wojewódzkiej przedstawiono sprawozdanie o ogólnym stanie województwa, działalności administracji państwowej na obszarze województwa w ciągu ostatniego roku i ważniejszych zamierzeniach na przyszłość, po czym wysłuchano opinii Rady co do ogólnych potrzeb województwa oraz projektów przedłożonych Radzie przez wojewodę i zgłoszonych projektów przez członków Rady. Zebranie Rady zagaił Wojewoda Łódzki p. Henryk Józewski dłuższym przemówieniem, poświęconym

strukturze społecznej i gospodarczej województwa łódzkiego.

Przemówienie Pana Wojewody.

Nawiązując do przedstawionych członkom Rady sprawozdań z działalności władz wojewódzkich za okres 1937/38 p. Wojewoda podniósł, że jakkolwiek sprawozdania te są podobne do wielu analogicznych referatów w Rzeczypospolitej Polskiej, to jednak każde z nich mówi o danym określonym województwie, to znaczy o terenie, posiadającym swoją indywidualność i charakterystykę, odróżniającą je, od szeregu ziem Rzeczypospolitej.

„Zadaniem administracji i samorządu — mówił Pan Wojewoda — będzie zawsze dążenie do najgłębszego i najistotniejszego poznania i zrozumienia charakteru danego województwa. Województwo łódzkie w szeregu województw Rzeczypospolitej zajmuje ze względu na swą wagę i znaczenie swoich charakterystycznych cech niewątpliwie jedno z pierwszych miejsc. Jest to województwo o wielkiej skali, reprezentujące w sposób wybitny czołowe zagadnienia naszego zbiorowego i państwowego życia.

Już pobieżna charakterystyka województwa ujawnia podstawowe elementy jego struktury i układu życia.

W pierwszym rzędzie więc mamy zjawisko przemysłu, występującego tu w takim nasileniu i skali, że staje się ono dominującym akcentem, charakteryzującym nasze województwo. Przemysł łódzki w układzie państwowego i gospodarczego życia Rzeczypospolitej jest zjawiskiem olbrzymiej skali i znaczenia.

Z zagadnieniem przemysłu łączy się sprawa robotnicza, sprawa pracy, obejmująca wielkie masy ludzkie. Potężny nurt pracy w układzie naszego życia nadaje charakter temu życiu w sposób bardzo istotny i decydujący, stwarza szereg zagadnień i zadań dla Państwa i społeczeństwa.

Trzecim zagadnieniem, niezwykle jaskrawym, jest nasza wieś. Od 1 kwietnia rb. do województwa naszego dochodzi szereg powiatów o charakterze rolniczym. Województwo nasze stanowić będzie w ten sposób ośrodek wsi polskiej, w jej najbardziej intensywnie występującym charakterze, mam tu na myśli w pierwszym rzędzie Łowicz i Sieradz.

Województwo łódzkie siłą rzeczy ma wszystkie dane, aby stać się czołową pozycją w życiu wsi polskiej, w ujawnieniu jej właściwości i możliwości twórczych".

W dalszym ciągu p. Wojewoda Józewski omówił zagadnienie Łodzi jako stolicy województwa i największego po Warszawie miasta w Polsce.

„Łódź stanowi zagadnienie odrębne nie tylko ze względu na skupisko problemów przemysłowych i robotniczych, ale przede wszystkim jako zagadnienie wielkiego miasta, wielkiego skupienia ludzi, olbrzymiego zróżniczkowania wysiłków i pracy, sytuacyj, w których powstać i kształtować się będzie współczesna podstawa polska, oparta nie o tradycję, ale w pierwszym rzędzie o nieustanny i nieustępliwy wysiłek tworzenia wartości w dziedzinie gospodarczej, kulturalnej i kształtowania charakteru polskiego w ogniu pracy.

Jest rzeczą konieczną, aby w najkrótszym czasie Łódź uzyskała swoją charakterystyczną sylwetkę w wyobraźni polskiej, tak jak szereg innych miast, jak Kraków, Warszawa, Wilno, Lwów".

Po naświetleniu podstawowych elementów, charakteryzujących nasze województwo p. Wojewoda wspomniał w końcu o właściwości naszego województwa, wynikającej z jego położenia geograficznego, to znaczy o tym, że województwo nasze graniczy z ościennym państwem w powiecie wieluńskim. Nakłada to na całe województwo obowiązek specjalnej opieki i troski, aby ziemia wieluńska w swym życiu gospodarczym i kulturalnym osiągnęła w krótkim czasie należyty i potrzebny poziom.

Po części sprawozdawczej, dyskusyjnej, oraz po wysłuchaniu zamierzeń na przyszłość — wysłano depesze hołdownicze do Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Pana Marszałka Rydza-Śmigłego i do Pana Prezesa Rady Ministrów Generała Sławoja-Składkowskiego.

Do akt Nr. Km. 6/39/XVI.

OBWIESZCZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, rewiru 16-go, Stanisław Stopczyński, urzędujący w m. Łodzi, przy ul. 11 Listopada Nr. 51, obwieszcza, że w dniu 9 maja 1939 roku, od godziny 10 rano, odbędzie się w sali posiedzeń Sądu Okręgowego w Łodzi, przy Placu Dąbrowskiego Nr. 5, na żądanie Ubezpieczalni Społecznej w Łodzi (Kasy Chorych m. Łodzi) i Skarbu Państwa sprzedaż z publicznej licytacji nieruchomości, położonej w m. Łodzi, przy ul. Leszno Nr. pol. 3, Nr. hip. 320-a, b. r. rep. hip. Nr. 2603, stanowiącego własność Karola Erwina Mühle, Erny Mühlówny, Alizy Mühlówny, Marty Schröderowej i spadku wakującego po Brunonie Mühle.

Nieruchomość ta składa się z placu o powierzchni około 1.800 m kw. oraz następujących budynków, szczegółowo wymienionych w opisie z dnia 26 maja 1933 roku: 1) domu frontowego, murowanego, parterowego z przeznaczenia portiernia, obok tego budynku jest ogródek, oparkaniony sztachetami, w którym rośnie kilka drzewek i krzaków, 2) domu mieszkalnego, frontowego, murowanego, parterowego, 3) budynku fabrycznego, murowanego, jednopiętrowego, 4) budynku murowanego, dwupiętrowego, 5) budynku fabrycznego, jako oficyny poprzecznej, murowanego, trzypiętrowego, z tremplem mieszkalnym i suteryną, w budynku tym znajdują się następujące maszyny: trzy gremple systemu „Hoffmana" Zgierz, trzy tkackie maszyny systemu: „Schau-

be-Werdau", dwa salfaktory systemu „Hoffmana" i jeden salfaktor systemu: „Schaube", 6) budynku murowanego, parterowego z suteryną, z przeznaczenia pomieszczenie na maszynę parową, w budynku tym znajdują się następujące maszyny: kondesacja i pompa scentryfugalna, maszyna parowa firmy: „Eisten Brüno Maschinenfabrik 1909" i 1 dynamomaszyna, 7) budynku murowanego, parterowego, z przeznaczenia kotłownia, mieszczącego kocioł parowy firmy: „Fitzner i Gamper" o pojemności 80 m kw., 8) budynku remizy, murowanego, parterowego, z suteryną, 9) ustępów drewnianych, 10) budynku murowanego, parterowego, 11) chłodnika drewnianego z desek w formie stożka, 12) szopy murowanej, parterowej, mieszczącej w jednym z przedziałów jednopokojowe mieszkanie, 13) środkowego budynku murowanego, parterowego. We wszystkich salach fabrycznych znajdują się transmisje z pasami. Na podwórzu znajduje się studnia z napędem mechanicznym. Światło elektryczne w pomieszczeniach fabrycznych lokalne.

Powyższa nieruchomość w zastawie nie znajduje się, posiada księgę hipoteczną w Wydziale Hipotecznym w —Łódź-Zachód, zostanie sprzedana w całości oraz obciążona jest: 1) długami w kwocie zł 38.131,— z %% i kosztami, rubli 20.000,— z %% i kosztami, 2) kaucjami w kwocie rubli 113.000,—, 3) ostrzeżeniami na złotych 15.679 gr 77 z %% i kosztami, 4) zabezpieczeniami na zł 5.545 gr 26 z %% i kosztami i dol. am. 2.557 cent. 57 z %% i kosztami, 5) hipotekami prawnymi w kwocie zł 28.874 gr 87 z %% i kosztami i 6) zaległemi podatkami w kwocie zł 68.326 gr. 24.

Nieruchomość oszacowana na zł 50.000,—, sprzedaż zaś, jako w II terminie rozpocznie się od ceny zł 33.333,33, a zamierzający wziąć udział w licytacji obowiązany jest złożyć wadium w kwocie zł 5.000,—.

Akta sprawy licytacyjnej mogą być przejrzane w kancelarii Komornika do czasu złożenia akt do Sądu (art. 248 tymcz. Instr. Ogóln. dla Sądów, Dz. Ust. Nr. 2/17), a od tej chwili w kancelarii I Wydziału Cywilnego Sądu Okręgowego w Łodzi.

Komornik

(—) St. Stopczyński

Nr. 579/EGZ.

OGŁOSZENIE.

Dyrekcja Towarzystwa Kredytowego miasta Łodzi, na zasadzie § 99/81/Uwaga 1 Ustawy Towarzystwa zawiadamia wszystkich **spadkobierców Dawida Lemela Kahane,** obierającego sobie prawne miejsce zamieszkania w Kielcach, oraz wszystkich **spadkobierców Michała Szonerta,** obierającego sobie prawne miejsce zamieszkania w Grodzisku, powiat błoński — mających ujawnione prawa w wykazie hipotecznym w dziale II nieruchomości nr. hip. 1629, rep. hip. 3850, że nieruchomość łódzka, oznaczona nr. hip. 1629, rep. hip. 3850, przy ul. Śródmiejskiej położona, obciążona pożyczką Towarzystwa Kredytowego m. Łodzi w sumie złotych 18.800.—, ser. IX-ej — wystawiona została z zarządzenia i za dług tegoż Towarzystwa na licytację na dzień 9 maja 1939 r., która odbędzie się o godzinie 11-ej przed notariuszem P. Lewieckim w Wydziale Hipotecznym Sądu Okręgowego w Łodzi, ul. Pomorska nr. 21.

Licytacja nieruchomości nr. hip. 1629, rep. hip. 3850 rozpocznie się od sumy zł. 28.200.—.

Wadium do wspomnianej licytacji wynosi zł. 3.760.—.

Pragnący brać udział w powyższej licytacji mogą stawać do tejże licytacji osobiście, lub przez pełnomocnika urzędownie zalegalizowanego.

Zbiór objaśnień i warunki licytacyjne znajdują się w dokumentach Księgi Hipotecznej nr. 1629, rep. hip. 3850, oraz w Biurze Dyrekcji Towarzystwa Kredytowego miasta Łodzi (ul. Pomorska nr. 21) i tamże przeglądane być mogą.

Dyrekcja Towarzystwa Kredytowego miasta Łodzi.

Łódź, dnia 27 stycznia 1939 r.

Nr. 168/EGZ.

OGŁOSZENIE.

Dyrekcja Towarzystwa Kredytowego miasta Łodzi podaje do powszechnej wiadomości, że niżej wyszczególnione nieruchomości w Łodzi położone, obciążone pożyczkami Towarzystwa, za niezapłacone raty wraz z zaległościami, wystawione zostały na sprzedaż przez publiczną licytacje, odbywać się mające o godzinie 11-ej przed niżej wymienionymi notariuszami przy Wydziale Hipotecznym Sądu Okręgowego w Łodzi, ul. Pomorska 21.

Zbiór objaśnień i warunki licytacyjne znajdują się w księgach hipotecznych odpowiednich nieruchomości oraz w biurze Dyrekcji Towarzystwa Kredytowego m. Łodzi i tamże przeglądane być mogą.

W razie gdyby dzień wyznaczony dla sprzedaży był świątecznym, sprzedaż odbędzie się dnia następnego.

Na dzień 4 maja 1939 r. wyznaczono następujące licytacje: nieruchomości nr. hip. 48-G, przy ulicy Zawadzkiej przed notariuszem H. Klesem. Wadium zł. 26.740.—. Suma wywoławcza zł. 200.550.—; nieruchomości nr. hip. 52, przy ul. Zachodniej przed notariuszem P. Lewieckim. Wadium zł. 12.000.—. Suma wywoławcza zł. 90.000.—; nieruchomości nr. hip. 204, przy ul. Wolborskiej przed notariuszem K. Okszą-Strzeleckim. Wadium zł. 1.600.—. Suma wywoławcza złotych 12.000.—; nieruchomości nr. hip. 321-k-i przy ulicy Mielczarskiego przed notariuszem B. Witkowskim. Wa-

dium zł. 5.120.—. Suma wywoławcza złotych 38.400.—; nieruchomości nr. hip. 489, przy ul. Południowej przed notariuszem J. Zaborowskim. Wadium zł. 22.900.—. Suma wywoławcza zł. 171.750.—.

Na dzień 5 maja 1939 roku wyznaczono następujące licytacje: nieruchomości nr. hip. 534-ros. b, przy ul. Długosza przed notariuszem S. Baranowskim. Wadium zł. 13.320.—. Suma wywoławcza zł. 99.900.—; nieruchomości nr hip. 535 przy ul. Piotrkowskiej przed notariuszem H. Klesem. Wadium zł. 28.780.—. Suma wywoławcza zł 215.850.—; nieruchomości nr. hip. 658-a, przy ul. Wólczańskiej przed notariuszem A. Rżewskim. Wadium zł. 9.920.—. Suma wywoławcza zł. 74.400.—; nieruchomości nr. hip. 721, przy ul. Piotrkowskiej przed notariuszem K. Okszą-Strzeleckim. Wadium zł. 13.780.—. Suma wywoławcza zł. 103.350.—; nieruchomości nr. hip. 795-t, przy ul. 6-go Sierpnia przed notariuszem Sz. Tułeckim. Wadium zł. 4.280.—. Suma wywoławcza zł. 32.100; nieruchomości nr. hip. 796-i, przy ul. 28 Pułku Strzelców Kaniowskich przed notariuszem R. Wodzińskim. Wadium zł. 20.000.—. Suma wywoławcza złotych 150.000—.

Na dzień 8 maja 1939 r. wyznaczono następujące licytacje: nieruchomości nr. hip. 825-a, przy ul. Zamenhofa przed notariuszem S. Baranowskim. Wadium zł. 2.240.—. Suma wywoławcza zł. 16.800.—; nieruchomości nr. hip. 972-ros. Ł, przy ul. Częstochowskiej przed notariuszem P. Lewieckim. Wadium zł. 6.000.—. Suma wywoławcza zł. 45.000.—; nieruchomości nr. hip. 1068, przy ul. Napiórkowskiego przed notariuszem A. Rżewskim. Wadium złotych 14.940.—. Suma wywoławcza zł. 112.050.—; nieruchomości nr. hip. 1076-ros. d, przy ul. Abramowskiego przed notariuszem K. Okszą-Strzeleckim. Wadium zł. 14.800.—. Suma wywoławcza zł. 111.000.—; nieruchomości nr. hip. 1178, przy ul. Głównej przed notariuszem R. Wodzińskim. Wadium zł. 15.380.—. Suma wywoławcza zł. 115.350.—; nieruchomości nr. hip. 1274-a, przy ul. Rokicińskiej przed notariuszem B. Witkowskim. Wadium zł. 13.000.—. Suma wywoławcza zł. 97.500.—; nieruchomości nr. hip. 1296, przy ul. Nawrot i Sienkiewicza przed notariuszem J. Zaborowskim. Wadium złotych 41.240.—. Suma wywoławcza zł. 309.300.—.

Na dzień 9 maja 1939 r. wyznaczono następujące licytacje: nieruchomości nr. hip. 1385, przy ul. Cegielnianej przed notariuszem S. Baranowskim. Wadium zł. 6.140.—. Suma wywoławcza zł. 46.050.—; nieruchomości nr. hip. 1629, przy ul. Śródmiejskiej przed notariuszem P. Lewieckim. Wadium zł. 3.760.—. Suma wywoławcza złotych 28.200.—; nieruchomości nr. hip. 1636/1637, przy ul. Wierzbowej przed notariuszem A. Rżewskim. Wadium zł. 7.140.—. Suma wywoławcza zł. 53.550.—; nieruchomości nr. hip. 1832, przy ul. Narutowicza przed notariuszem K. Okszą-Strzeleckim. Wadium zł. 28.400.—. Suma wywoławcza zł. 213.000.—; nieruchomości nr. hip. 2008, przy ul. Rokicińskiej przed notariuszem Sz. Tułeckim. Wadium zł. 9.520.—. Suma wywoławcza zł. 71.400.—; neruchomości nr. hip. 2228, przy ul. Św. Jerzego przed notariuszem R. Wodzińskim. Wadium zł. 16.920.—. Suma wywoławcza zł. 126.900.—; nieruchomości nr. hip. 2544, przy ul. Nowej przed notariuszem B. Witkowskim. Wadium zł. 10.000.—. Suma wywoławcza zł. 75.000.—.

Na dzień 10 maja 1939 r. wyznaczono następujące licytacje: nieruchomości nr. hip. 4093, przy ul. Hipotecznej przed notariuszem S. Baranowskim. Wadium zł. 5.940.—. Suma wywoławcza zł. 44.550; nieruchomości nr. hip. 4208, przy ul. Limanowskiego przed notariuszem H. Klesem. Wadium zł. 16.860.—. Suma wywoławcza zł. 126.450.—; nieruchomości nr. hip. 4823 przy ul. Kraszewskiego przed notariuszem P. Lewieckim. Wadium zł. 6.000.—. Suma wywoławcza zł. 45.000.—; nieruchomości nr. hip. 689-a, przy ul. Wólczańskiej przed notariuszem J. Zaborowskim. Wadium zł. 15.220.—. Suma wywoławcza zł. 114.150.—; nieruchomości nr. hip. 767, przy ul. Piotrkowskiej przed notariuszem K. Okszą-Strzeleckim. Wadium zł. 43.640.—. Suma wywoławcza zł. 327.300.—; nieruchomości nr. hip 1346 przy ul. Traugutta przed notariuszem Sz. Tułeckim. Wadium zł. 41.260.—. Suma wywoławcza zł. 309.450.—.

Na dzień 30 czerwca 1939 r. wyznaczono licytację nieruchomości nr. hip. 926-a/927-a, przy ul. Senatorskiej przed notariuszem R. Wodzińskim. Wadium zł. 73.800.—. Suma wywoławcza zł. 553.500.—.

Na dzień 29 marca 1939 r. wyznaczono licytację nieruchomości nr. hip. 2538 przy ul. Południowej przed notariuszem J. Zaborowskim. Wadium zł. 21.200.—. Suma wywoławcza złotych 159.000.—.

Dyrekcja Towarzystwa Kredytowego miasta Łodzi.

Łódź, dnia 14 stycznia 1939 r.

OGŁOSZENIE.

Więzienie w Sieradzu zakupi drogą nieograniczonego przetargu w dn. 7. II. 1939 r. godz. 12: jaj — 2.000 szt., masła — 20 kg., śmietany — 500 kg, mleka — 3.500 ltr., sera — 30 kg, ryżu 100 kg, kaszy jaglanej — 1.800 kg, kaszy jęczmiennej — 2.000 kg, pęczniaku — 2.000 kg, fasoli kolorowej — 3.000 kg, grochu — 3.000 kg, jęczmienia — 200 kg, żyta — 40.000 kg, mąki żytniej 65% — 8.000 kg, mąki pszennej 65% — 3.000 kg, czosnku — 3 kg, cebuli — 200 kg, grzybów suszonych 15 kg, esencji octowej — 20 kg, śledzi — 8 beczek, cykorii — 50 kg, słoniny — 2.000 kg, mięsa wołowego — 1.500 kg, liści laurowych — 5 kg.

Informacji udziela Naczelnik Więzienia.

Naczelnik Więzienia
(—) Br. Geniusz
Nadkomisarz S. W.

OGŁOSZENIA DROBNE

Afrikian Leon, Pandurskiego 12, zgubił książeczkę Oszczędnościową Nr 86855, wydaną przez Spółdz. Banku Przemysłowców Łódzkich, ul. Gen. Pierackiego 15. 5105-3-2

Ajzenbaum Izrael Lajb, rocznik 1912, w Łodzi, Marynarska 21 a, zgubił książeczkę wojskową wydaną w Łodzi. 5178-1-1

Agaciak Stanisław, Złoczew k/Sieradza zgubił dowód osobisty wydany przez Zarząd Miejski w Złoczewie 347-1-1

Baumzecer Moszek Hersz, rocznik 1919, w Łodzi, ul. Zawadzka 40, zgubił dowód rejestracyjny wojskowy wydany w Łodzi. 5196-1-1

Birnberg Wolf, w Łodzi, Młynarska 28, zgubił dowód osobisty wydany w Łodzi. 5201-1-1

Bitzer Edmund, w Łodzi, Narutowicza 74, spalono dowód osobisty wydany w Łodzi. 5152-1-1

Bibrowski Mojżesz Aron, Pabianice, skradziono książeczkę wojskową i kartę mobilizacyjną. 5212-1-1

Brylówna Maryla, w Łodzi, Anstadta 3, zgubiła legitymację szkolną. Gimnazjum Żydowskie w Łodzi. 5156-1-1

Bieliński Adolf Józef, syn Jakuba rocznik 1884, zgubił książeczkę wojskową wydaną w Łodzi. bezpł. 1-1

Bąk Feliks, w Łodzi, Limanowskiego 128, zgubił książeczkę wojskową wydaną w Łodzi. 5172-1-1

Brajman Wolf, rocznik 1894, w Łodzi, Dolna 30, zgubił książeczkę wojskową wydaną w Łodzi. 5177-1-1

Brożyński Antoni, rocznik 1905, syn Jana z Sarnowa, gm. Chociw, zgubił książeczkę wojskową i zaświadczenie mob. wydane w Łasku. 392-1-1

Bonek Stanisław, w Łodzi, Zachodnia 21, skradziono rewolwer Browning F. N. Nr 920042 cal. 6.35 niklowy, zezwolenie wydane 26. XI. 1938 r. za L. Bt. 14/206 B. 5217-1-1

Bocheńska Cecylia, w Łodzi, Marynarska 38, zgubiła dowód osobisty wydany w Łodzi. 5233-1-1

Butler Mieczysław, w Rudzie Pabianickiej, zniszczono dowód rejestracyjny motocykla Nr. M. 45718. 5235-1-1

Bąk Franciszek, w Łodzi, Rzgowska 71, zgubił zezwolenie na broń Nr. B A 14/180 wydane w Łodzi oraz rewolwer „Fortuna" kal. 6.35 Nr. 54838. 5219-1-1

Cylkiemu Hermanowi z Ksawerowa, skradziono legitymację nauczycielską służbową i legitymację członkowską Związku Nauczycielstwa Polskiego. 386-1-1

Cieślak Danuta w Łodzi, Długosza 8, zgubiła legitymację szkolną, Gimnazjum Skrzypkowskiej w Łodzi. 5133-1-1

Cwajgchaftlik Chemia, w Łodzi, Mielczarskiego 16, zgubił dowód osobisty wydany w Łodzi. 5134-1-1

Cyran Zofia, w Łodzi, Łomrzyńska 6, zgubiła świadectwo szkolne 4 kl. wydane przez Szkołę Powszechną w Łodzi, ul. Tuszyńska. 5179-1-1

Cyte Brucha, w Łodzi, Lutomierska 5, skradziono dowód osobisty z odcinkami meldunkowymi wydane w Łodzi 5191-1-1

Dzwinacki Roman, rocznik 1893, zamieszkały wieś Ksawerów, gm. Sobótka zgubił książeczkę wojskową wydaną w Kutnie. 361-1-1

Dedecjuszowi Pawłowi, zamieszkałemu we wsi Ignaców, gm Zelów, pow łaskiego, skradziono rewolwer systemu „Fortuna" kal. 6-35, Nr. 77421. 349-1-1

Eck Natan (Nuta) syn Majera, rocznik 1895, w Łodzi, Magistracka 8, zgubił zaświadczenie wojskowe wydane w Gr dku Jagielońskim. 5228-1-1

Federowicz Feliks, syn Roberta, rocznik 1900, w Łodzi, Młynarska 87, zgubił książeczkę wojskową wydaną w Łodz 5199 1-1

Fajgenbaum Estera Rajzla, w Łodzi, Nowomiejska 28, skradziono dowód osobisty wydany w Łodzi. 5129-1-1

Fogiel M. i S-ka w Łodzi, Piotrkowska 5, zgubili zaświadczenie samochodu A 45508 na przewóz towarów nie wymagających koncesji wydane przez Starostwo Grodzkie Łódzkie. 5149-1-1

Fajnkuchen Icek, w Łodzi, Wólczańska 43, zgubił potwierdzenie zgłoszenia na prowadzenie rzemiosła cholewkarskiego wydane w Łodzi. 5161-1-1

Fiącek Franciszka, zamieszkała w Gminie Dzietrzkowice zgubiła dowód osobisty Nr. 149. 356-1-1

Faszczyk Chaim Josek, rocz 1909 syn Hersza Lajba, w Łodzi, Marynarska 32, zgubił książeczkę wojskową wydaną w Łodzi. 5173-1-1

Gliszczyński Stanisław z Piotrkowa-Tryb. zgubił książeczkę wojskową. 390-1-1

Gros Lajb Godel, zgubił dowód osobisty wydany przez Zarząd Miejski Zd.-Wola, ul Sieradzka 2. 5202-1-1

Gomuliński Isacher, z Radomska zgubił książeczkę wojskową wydaną w Częstochowie. 396-1-1

Gajdecki Henryk, w Łodzi, Dąbrowska 31, zgubił legitymację szkolną Gimnazjum Nr. 216. 5166-1-1

Günter Herbert, rocznik 1917, w Łodzi, Radwańska 25 zgubił kartę poborową wydaną w Łodzi. 5203-1-1

Grzegory Eugenia, zgubiła matrykułę wydaną przez Państwową Szkołę Przemysłową Żeńską. 5158-1-1

Gelbart Ele Michał, rocznik 1911, w Łodzi, Południowa 40, zgubił zaświadczenie wojskowe kat. E wydane w Łodzi. 5131-1-1

Grzesik Antoni, syn Franciszka, rocznik 1917, w Łodzi, zgubił książeczkę wojskową wydaną w Łodzi. bezpł. 1-1

Hymer Roman, rocznicz 1905, zamieszkały w Pabianicach zgubił książeczkę wojskową. 369-1-1

Herszenberg Rywon, syn Wigdora, rocznik 1894, w Łodzi Zachodnia 51, zgubił książeczkę wojskową wydaną w Łodzi. 5197-1-1

Hałupce Janowi, skradziono książeczkę wojskową wydaną w Wieluniu i dowód osobisty wydany przez Zarząd Gm. Czastary. 353-1-1

Henigsztok Maks, syn Jankla, rocznik 1912, w Łodzi, Lipowa 33, zgubił książeczkę wojskową wydaną w Łodzi. 5222-1-1

Haładyn Konstanty, syn Sylwestra, rocznik 1908, zgubił książeczkę wojskową wydaną w Piotrkowie. 400-1-1

Hofman Rafał, rocznik 1898, zgubił książeczkę wojskową wydaną w Radomsku. 396-1-1

Ilski Adam Piotr, rocznik 1908, syn Adama, wieś Kraszewice zgubił dowód osobisty wydany przez Zarząd Gminny Skrzynki. 348-1-1

Juchniewicz Bolesław, w Łodzi, Grodzieńska 5, zgubił świadectwo Szkoły Powszechnej w Kamieniu, zaświadczenie strzeleckie i świadectwo Szkoły Rolniczej w Łazdunach. 5116-1-1

Janiak Wojciech, w Łodzi, Zgierska 97, zgubił znak rejestracyjny samochodu Nr. A 48256. 5183-1-1

Janecki Wiktor, zgubił książeczkę wojskową, książeczkę inwalidzką wyd. w Koninie i dowód osobisty wydany w Kłodawie. 394-1-1

Janowski Jankiel Szymon, syn Berka, rocznik 1912, w Łodzi, Ławnicka 10, skradziono książeczkę wojskową wydaną w Wierzbniku. 5132-1-1

Jabłoński Władysław, rocznik 1914, w Łodzi, Wróbla 24 zgubił prawo jazdy czerwone, książeczkę wojskową kartę mobilizacyjną i świadectwa z firm. 5147-1-1

Jędrzejczak Józef, syn Józefa, rocznik 1913, w Łodzi, Gazowa 5, zgubił książeczkę wojskową wydaną w Kowlu. 5146-1-1

Kosek Zygmunt, syn Józefa, rocznik 1910, w Łodzi Sierakowskiego 32, skradziono książeczkę wojskową wydaną w Radomsku. 5230-1-1

Kligier Juda, Szlama, Łódź, 6-go Sierpnia 10, Skradziono dowód osobisty wydany przez Zarząd Miejski w Rudzie Pabianickiej. F-1-1

Kubera Feliksa, w Marysinie, gm. Radogoszcz, zgubiła dowód osobisty wydany w Łodzi. 5236-1-1

Karpiński Jan z Piotrkowa-Tryb. zgubił książeczkę wojskową i kartę mobilizacyjną wydane w Piotrkowie. 388-1-1

Kleber Rajzla, w Łodzi, 11-go Listopada 3, zgubiła dowód osobisty wydany w Łodzi 5200-1-1

Kac Chaim Zelman, w Łodzi, Narutowicza 83, zgubił świadectwo Przemysłowe VIII kat. wydane przez X Urząd Skarbowy w Łodzi. 5143-1-1

Kamelgarn Moszek Hersz, syn Mordki, rocznik 1910 w Pabianicach, zgubił książeczkę wojskową wydaną w Łasku. 5140-1-1

Kuciński Nuchem Hersz, syn Menaszego, rocznik 1919, w Łodzi, Zawiszy 7, zgubił kartę rejestracyjną wojskową wydaną w Łodzi. 5439-1-1

Krawczyk Antoni, w Łodzi, Emilii 46, zgubił legitymację Krzyża Niepodległości. 5202-1-1

Kratzke Olga i Oskar, zgubili legitymacje szkolne wydane przez Liceum Pedagogiczne w Zgierzu, i P. S T. P. w Łodzi. 5157-1-1

Komunikacja Autobusowa Kalisz-Sieradz-Łódź, zgubiono trzy rozkłady jazdy. 5159-1-1

Kwintkiewicz Stanisław, w Łodzi, zgubił legitymację szkolną Gimnazjum Nr. 216. 5167-1-1

Kowalski Adam, syn Ignacy, rocznik 1916, w Łodzi, Emilii 33, zgubił książeczkę wojskową wydaną w Koninie. 5181-1-1

Kowalczyk Hieronim, w Łodzi, Rzgowska 109, zgubił prawo jazdy szoferskie Nr. 3118 wydane w Łodzi. 5182-1-1

Kraszewska Kazimiera, zgubiła legitymację urzędniczą wydaną przez Izbę Skarbową w Łodzi. 105 V-1-1

Losman Mojsze, syn Jankla, rocznik 1909, w Łodzi, Al. I-go Maja 15, zgubił książeczkę wojskową wydaną w Łodzi. 5224-1-1

Lewkowicz Chil-Majer, syn Szola-Chenocha, rocznik 1898, w Aleksandrowie, zgubił książeczkę wojskową wydaną w Łodzi. 5198-1-1

Leder Józef, uczeń klasy 5-ej Prywatnej Szkoły Powszechnej Męskiej Zgromadzenia Kupców m. Łodzi, zgubił legitymację szkolną wydaną w roku szkolnym 1938/9 za Nr. 72. 5193-1-1

Lorentowicz Stanisław, w Wiskitnie, zgubił legitymację zapomogową wydaną w Brzezinach. 5437-1-1

Lauk Wincenty, syn Karola, rocznik 1900, w Kraszewie, zgubił książeczkę wojskową wydaną w Łodzi. 5214-1-1

Lubiszewski Karol, w Łodzi, Wierzbowa 20, zgubił zezwolenie na broń Nr. 150352 wydane przez Starostwo Grodzkie Łódzkie. 2215-1-1

Lenbe-ger Icek Boruch, syn Dawida, rocznik 1896 w Kałach, Pierackiego 167, zgubił książeczkę wojskową i dowód osobisty wydane w Łodzi, 5174-1-1

Łódzka Komunikacja Samochodowa w Łodzi, zgubiono znak rejestracyjny samochodu Nr. A 45150. 5171-1-1

Musiał Marian, rocznik 1913, syn Feliksa, ze wsi Folwarki gm. Radomsk zgubił zaświadczenie wojskowe kat. E wydane w Radomsku. 385-1-1

Mojżesz Frank, zgubił świadectwo VI-ej klasy Męskiego Gimnazjum w Mławie z roku szkolnego 1919/20. 5238-1-1

Mydlarz Izrael, w Łodzi, Zachodnia 20, zgubił świadectwo przemysłowe IV handlowej wydane przez II Urząd Skarbowy w Łodzi. 5192-1-1

Maranda Bolesław, syn Piotra, rocznik 1902, m. Borzykówka, gm. Dąbrowa Zielona, zgubił książeczkę wojskową wydaną w Kaliszu. 5231-1-1

Markiewicz Antoni, rocznik 1911, zgubił książeczkę wojskową wydaną w Piotrkowie. 396-1-1

Milczarek Józefa, w Łodzi, Hrabiowska 34, zgubiła świadectwo handlowe IV kat. wydane przez VI Urząd Skarbowy w Łodzi. 5327-1-1

Moszelszajn i Lewiński, w Tomaszowie-Maz. zgubiono dowód rejestracyjny samochodu Nr. A 45343. 5194-1-1

Matysiak Stanisław, syn Michała, rocznik 1911, w Łodzi, Mickiewicza 3, zgubił książeczkę wojskową, kartę mob. i odcinki meldunkowe. 5225-1-1

Marlicka Janina, w Łodzi, Żwirki 4, zgubiła dowód osobisty wydany w Łodzi. 5144-1-1

Martin Erwin, w Łodzi, Główna 8, zgubił znak rejestracyjny motocykla Nr. M 46285. 5155-1-1

Melion Jan, w Łodzi, Srebrzyńska 5, zgubił zezwolenie na handel wieńcami i kwiatami. 5169-1-1

Opatowski Szoel Izaak, syn Fajbusza, rocznik 1892, w Łodzi, Dworska 7 a, zgubił książeczkę wojskową wydaną w Łodzi. 5190-1-1

Olczak Walerian, syn Mateusza, rocznik 1896, w Łodzi, Gen. Różyckiego 10, zgubił książeczkę wojskową i kartę mob. wydaną w Łodzi. 5 27-1-1

Prukacz Janina, w Łodzi, Śródmiejska 39, zgubiła dowód osobisty wydany w Łodzi. 5187-1-1

Pietras Roman, syn Adama, rocznik 1912, w Łodzi, zgubił książeczkę wojskową wydaną w Łodzi. bezpł. 1-1

Poddębski Hersz, syn Mendla rocznik 1904, w Poddębicach, zgubił książeczkę wojskową wydaną w Kutnie 5213-1-1

Pędzik Franciszek, w Łodzi, Limanowskiego 51, zgubił znak rejestracyjny samochodu Nr. A 48953. 5234-1-1

Pścink Feliks, rocznik 1908 syn Andrzeja zgubił książeczkę wojskową i kartę mobilizacyjną wydane w Grudziądzu. 399-1-1

Pawłowski Edward, syn Stanisława, rocznik 1898, w Łodzi, zgubił książeczkę wojskową wydaną w Łodzi. bezpł. 1-1

Perliński Marian, w Łodzi, Zgierska 72, zgubił świadectwo szkolne, Szkoły Powszechnej 56, w Łodzi. 5206-1-1

Panińska Danuta, w Łodzi, Pograniczna 9, zgubiła legitymację szkolną, Gimnazjum Skrzypkowskiej w Łodzi. 5176-1-1

Rokita Marek Klemens, rocznik 1910, zamieszkały w Okołowicach, gm. Koniecpol zgubił zaświadczenie wojskowe koloru niebieskiego, kat. C wydane w Radomsku. 342 1-1

Rotman Zachariasz, syn Abrama, rocznik 1910, w Łodzi, Wólczańska 63, zgubił książeczkę wojskową wydaną w Łodzi. 5186-1-1

Różycki Chaskiel, syn Kałmy, rocznik 1911, w Łodzi, Północna 14, zgubił książeczkę wojskową wydaną w Łodzi. 5150-1-1

Ruszczyk Franciszek, syn Antoniego, rocznik 1911, w Łodzi, Sienkiewicza 22, zgubił książeczkę wojskową, wydaną w Radomiu. 5218-1-1

Rafalski Stanisław, syn Stefana, rocznik 1903, zgubił zaświadczenie wojskowe kat. E wydane w Łodzi. bezpł. 1-1

Rozenberg Izrael Szmul, w Łodzi, Zgierska 33, skradziono zaświadczenie wojskowe wydane w Łodzi. 5184-1-1

Silberman Ajzyk, syn Sauela, rocznik 1900, w Łodzi, Śródmiejska 61, zgubił książeczkę wojskową wydaną w Łodzi. 5220-1-1

Staszewski Józef, z Dobryszyc, zgubił książeczkę wojskową wydaną w Radomsku. 396 1-1

Skradziono dowód osobisty wystawiony przez Zarząd gminny w Chojniku, pow. Ostrów-Wlkp. na nazwisko Erny Glawion, zamieszkałej w Łodzi, przy ul. Matejki 30. 5216-1-1

Sitowski Bolesław, syn Jana, rocznik 1895, w Łodzi, Kamienna 2, zgubiono książeczkę wojskową wydaną w Łodzi. 5211-1-1

Szmigielski Józef, syn Jana, w Łodzi, ul. Zygmunta 14 zgubił książeczkę wojskową i dowód osobisty wydane w Łodzi. 5130-1-1

Senator Josek, syn Szlamy rocznik 1888, w Łodzi, Pomorska 107, zgubił książeczkę wojskową wydaną w Łodzi. 5128-1-1

Stefański Aleksander, syn Aleksandra, rocznik 1905 w Łodzi, zgubił książeczkę wojskową, wydaną w Łodzi. 5135-1-1

Stefański Aleksander, w Łodzi, zgubił pozwolenie na broń wydane przez Starostwo Grodzkie Łódzkie. 5136-1-1

Szwarc Łaja, w Łodzi, Piotrkowska 88, zgubiła kartę rejestracyjną pielęgniarską wydane w Łodzi. 5209-1-1

Stehlikowa Maria w Tuszynku, zgubiła zaświadczenie o rejestracji na praktykę pielęgniarską wydane przez Urząd Wojewódzki 5154-1-1

Sawicki Andrzej, w Łodzi, Zawiszy 27, zgubił książeczkę inwalidzką wydaną w Łodzi. 5170-1-1

Stasiak Jadwiga, w Łodzi, Lipowa, 32, zgubiła koncesję na uliczną sprzedaż gazet wydaną w Łodzi. 5168-1-1

Supady Zygmunt, Piotrków Tryb zgubił zaświadczenie Komisji Poborowej, rocznik 1915, kat. E wydane przez Starostwo w Piotrkowie. 352-1-1

Spółka „Samochód" w Tomaszowie-Maz., zgubiła znak rejestracyjny samochodu A 45011. 5237-1-1

Sztrauch Anatol, zgubił matrykułę wydaną przez T-wo Społ. Col. Gimn. Męskiego w Łodzi 5151-1-1

Tietzen Erwin, w Łodzi, Andrzeja 80, zgubił świadectwo wieczornych kursów dokształcających metalowych. 5232-1-1

Tymanowskiemu Czesławowi, rocznik 1902, syn Michała z Sulejowa skradziono książeczkę wojskową wydaną w Piotrkowie-Tryb. 346-1-1

Tokarczyk Józef, rocznik 1910, syn Antoniego z Gminy Brzeźnica-N, zgubił książeczkę wojskową wydaną w Radomsku. 381-1-1

Trzaskowski Bronisław, syn Józefa, rocznik 1911 w Łodzi, Brzezińska 82, zgubił książeczkę wojskową wydaną w Włocławku. 5145-1-1

Thim Fryderyk, w Łodzi, Żeromskiego 3, zgubił świadectwo szkolne Szkoły Powszechnej Nr. 2. 5180-1-1

Ulas Wojciech, rocznik 1901, z gm. Skrzynno, zgubił książeczkę wojskową wydaną w Wieluniu. 350-1-1

Urbach A. L. i M Sinicki, Pabianice zgubiono weksle zaprotestowane: I-nr. 4774 wystawiony dn. 11. 8 38 r. przez Lejba Altmarka w Pułtusku, S-to Jańska 9, zlecenie P. Ajzenstadt, W-wa, Gęsia 1/3, płatny 5. XII. 1938 r. wartości zł. 100 plus koszty prot. II-nr. 4456 wystawiony dn. 19. 7. 38 r. przez Ch. Rozena (Bazar) w Warszawie, Targowa 54 zlecenie P. Ajzensztadt, W-wa Gęsia 1 płatny 5. XII. 1938 r. wartości zł. 86 plus koszty protestu. Powyższe dokumenty unieważnia się. 5185-1-1

Wajnberger Icek Dawid, w Łodzi, Wolborska 29, zgubił dowód osobisty wydany w Łodzi. 5226-1-1

Wajs Artur, rocznik 1911, syn Daniela, zgubił książeczkę wojskową wydaną w Łodzi. zl, 58/V-1-1

Waldberg Gabryel, w Łodzi, Brzezińska 16, zgubił dowód osobisty wydany w Chmielniku. 5189-1-1

Wieczorek Józef, rocznik 1912, syn Ignacego, zgubił zaświadczenie wojskowe wydane w Wieluniu. 393-1-1

Wojciechowski Hipolit, syn Adama, rocznik 1912, w Łodzi, Abramowskiego 21, zgubił książeczkę wojskową wydaną w Łodzi. 5204-1-1

Warchoł Mieczysław, w Łodzi, Napiórkowskiego 237, zgubił duplikat świadectwa Gimnazjum im. J. Piłsudskiego, w Łodzi. 5207-1-1

Włodarczyk Stefan rocznik 1904, zamieszkały wieś Chorzenice, gm. Brudzice, zgubił książeczkę wojskową wydaną w Radomsku 363-1-1

Wyszegrodzki Leon, w Łodzi, zgubił dowód osobisty wydany w Łodzi. 5138-1-1

Wolerman Lewek Mendel, syn Abrama, rocznik 1884, w Łodzi, Piotrkowska 23, zgubił książeczkę wojskową wydaną w Łodzi. 5141-1-1

Witwicki Antoni, syn Antoniego, rocznik 1902, w Łagiewnikach, zgubił książeczkę wojskową wydaną w Łodzi. bezpł. 1-1

Wiślicki Abram, syn Wolfa, rocznik 1908, w Łodzi, Legionów 61 zgubił książeczkę wojskową wydaną w Łodzi. 5163-1-1

Walicki Julian, w Łodzi, Przędzalniana 30, zgubił kartę rejestracyjną i kartę kontroli opłat samochodu Nr. T. 45238. 5164-1-1

Wuckie Ludwik, syn Samuela, rocznik 1907, w Andrespolu, zgubił książeczkę wojskową wydaną w Łodzi. 5175-1-1

Wojtczak Gertruda, w Łodzi, Sporna 7, zgubiła książeczkę wkładową Nr. 86607 Banku Przemysłowców Łódzkich. 5021-3-2

Zgubiono dowód osobisty wydany przez Zarząd miasta Łodzi, pozwolenie na broń wydane przez Starostwo Grodzkie w Łodzi oraz inne dokumenty na nazwisko Stanisław Bonek. F. 3-1-2

Zasada Roman, z kol Huta Drewniana zgubił dowód osobisty wydany przez Zarząd Gminny Kobiele. 368-1-1

Zgubiono kwit kaucyjny wydany firmie Unger i Krakowski, Łódzkiego Towarzystwa Elektrycznego S. A. 5195-1-1

Zginęła książeczka wojskowa wydana w Tomaszowie-Mazowieckim, na nazwisko Józefa Stanisławskiego, syn Jana, rocznik 1897, Łódź, Marysin II, ul. Dekerta 1. 5160-1-1

Zylberberg Hersz Abe, syn Lejbusia, rocznik 1908 w Łodzi, Jakuba 6, zgubił książeczkę wojskową, wydaną w Łodzi. 5162-1-1

Zgubiono dowód tożsamości konia, seria F Nr. 243324 wystawiony na nazwisko właściciela Stefana Wodzyńskiego w Łodzi. 5165-1-1

Została zgubiona legitymacja Nr. 4036627 wystawiona przez Ubezpieczalnię Społeczną w Pabianicach na nazwisko Gliksman Ezryl. Legitymację tę unieważnia się. 367-1-1

Została zgubiona legitymacja Nr. 3995513, wystawiona przez Ubezpieczalnię Społeczną w Pabianicach na nazwisko Sanda Kazimierz. Legitymację tę unieważnia się. 367-1-1

Zginął dowód tożsamości konia Seria E, Nr. 739 L 13 wystawiony na właściciela Pawłowskiego Józefa z Piątku. 391-1-1

Zuckermanowi Kisilowi, w Łodzi, przy ul. Wólczańskiej 37, skradziono dowód osobisty za Nr. (6471 wydany przez Magistrat m. Łodzi. 5221-1-1

Prenumerata wynosi: kwartalnie zł. 4.50, rocznie zł. 18.— wraz z przesyłką pocztową.
Konto w P. K. O. Nr. 602355 Łódzki Dziennik Wojewódzki, Łódź

Adres Redakcji i Admin.: Urząd Wojewódzki, Łódź, Ogrodowa 15, tel. 158-50. **Administracja** czynna od godz. 10—12
Cena pojedyńczego egzemplarza 75 gr.

Administracja przyjmuje ogłoszenia instytucyj społecznych i użyteczności publicznej, od osób zaś prywatnych tylko takie, które wynikają ze stosunku do władz rządowych i wymienionych instytucyj. — Ceny ogłoszeń: drobne 1 krotne 15 groszy za wyraz, najmniej zł. 1.50 — 3 krotne 30 groszy za wyraz. Zwyczajne: 30 groszy za wiersz milimetrowy (szpalty redakcyjnej).

Reklamacje z powodu nieotrzymania poszczególnych numerów Dziennika Wojewódzkiego należy wnosić do miejscowych urzędów pocztowych niezwłocznie po otrzymaniu następnego kolejnego numeru.

Zakłady Graficzne J. K. Baranowskiego w Łodzi, Piotrkowska 111, tel. 138-60. 2/39.

Dział nieurzędowy.

Załącznik do Nr. 2

Łódzkiego Dziennika Wojewódzkiego.

201/Egz.

OGŁOSZENIE.

Dyrekcja Towarzystwa Kredytowego miasta Łodzi podaje niniejszym do wiadomości, iż niżej wymienione nieruchomości łódzkie, obciążone pożyczkami tegoż Towarzystwa — z powodu spełzłych pierwszych licytacyj — na zasadzie § 114 (§ 96) Ustawy Towarzystwa Kredytowego m. Łodzi — wystawione zostały **na powtórne licytacje,** które rozpoczną się od sum nieumorzonych części pożyczek Towarzystwa, z dodaniem narosłych zaległości, kosztów i kar i z obowiązkiem spełnienia warunków licytacyjnych, wzmiankowanych w § 97 (§ 79) Ustawy Towarzystwa.

Powtórne licytacje odbędą się przed niżej wymienionymi notariuszami, przy Wydziale Hipotecznym Sądu Okręgowego w Łodzi (ul. Pomorska Nr. 21) o godzinie 11-ej.

Zbiór objaśnień i warunki licytacyjne znajdują się w dokumentach poszczególnych Ksiąg Hipotecznych niżej wymienionych nieruchomości, oraz w Biurze Dyrekcji Towarzystwa Kredytowego m. Łodzi i tamże przeglądane być mogą.

W razie gdyby dzień wyznaczony do powtórnej licytacji był świąteczny — sprzedaż odbędzie się dnia następnego.

Licytacjami objęte są: plac, budynki, oraz maszyny, stanowiące na zasadzie art. 524 K. C. nieruchomości z przeznaczenia.

W dniu 24 lutego 1939 roku przed notariuszem p. Lewickim powtórna licytacja nieruchomości Nr. hip. 627-a-a, przy ul. Rzgowskiej. Cena wywoławcza zł. 86.690 gr. 90. Wadium złotych 15.000.—.

W dniu 14 kwietnia 1939 r. przed notariuszem A. Rżewskim powtórna licytacja nieruchomości Nr. hip. 211-A, przy ul. Północnej. Cena wywoławcza zł. 70.504 gr. 41. Wadium złotych 11.900.—.